

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ EĞİTİM SİSTEMİNDE LİSE EĞİTİMİ

VE LİSE SONRASINA YÖNLENDİRME ÇALIŞMALARI; MARYLAND

EYALETİ, MONTGOMERY YEREL EĞİTİM BÖLGESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİBEL DEMİRER

1410120110

Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri

Program: Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Günay

Mayıs 2019

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ EĞİTİM SİSTEMİNDE LİSE EĞİTİMİ

VE LİSE SONRASINA YÖNLENDİRME ÇALIŞMALARI; MARYLAND

EYALETİ, MONTGOMERY YEREL EĞİTİM BÖLGESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİBEL DEMİRER

1410120110

Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri

Program: Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Günay

Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Özge Hacıfazlıoğlu

Dr. Öğretim Üyesi Sevcan Yağan Güder

Mayıs 2019

ÖNSÖZ

Yüksek lisans programımın dersler ile ilgili sürecini, öğretmenlik meslek hayatımın 22.yılında, bir özel öğretim kurumunda İlkokul-Ortaokul Müdürlüğü görevini yürütürken başarıyla tamamladım. Tez aşamasına geçtiğim süreçte, 2017 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin Maryland Eyaleti' ne taşındık. Bu esnada, kızım lise öğreniminin 9.sınıfını Türkiye'de bitirerek 10.sınıfı Amerika Birleşik Devletleri'nde sürdürmeye başladı. Oğlum ise ilkokul eğitiminin 1.sınıfını Türkiye'de tamamlamıştı, 2.sınıfa devam etti. Çocuklarımın Amerikan devlet okullarına kayıt olma süreçlerinden başlayarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde toplumun eğitime bakışı, eğitim sisteminin genel yapısı, devlet okulların yapısı, öğretim programları, eğitimsel uygulamalar, resmi kurumların ve sivil toplum örgütlerinin eğitime katkısı vb. birçok konuda hem eğitim yöneticisi hem de veli olmam sıfatlarımla birçok gözlem ve görüşme yapma, veri toplama fırsatım oluyor. En çok dikkatimi çeken ise eğitimin çeşitliliği. Bu eğitim çeşitliliği, hem geniş bir özgürlük alanı oluşturuyor hem de zaman zaman kaotik bir durum yaratabiliyor. Bu kadar çeşitliliğin olduğu ve bireysel olarak yürütülmesi beklenen ortaöğretimden yükseköğretime geçiş sistemini birçok yönüyle ele almak ve özellikle lise öğrencilerinin nasıl mezun oldukları ve ne tür mesleki yönelme ve kariyer hazırlığı çalışmaları yaparak liseden üniversiteye geçtiklerini araştırmaya çalıştım.

Umarım bu çalışma, hem Amerika'da lise veya üniversite eğitim alan/alacak olan öğrenciler ve ailelerine hem de Türk eğitim sisteminde yenilik arayışında olan eğitim yöneticilerine, öğretmenlere, eğitim politikası geliştirme alanında çalışan tüm eğitimcilere faydalı olacaktır.

Tez çalışmalarımda bana destek olan AKINGÜÇ ailesine, Sn. Prof. Dr. Dursun Koçer' e, Sn. Prof. Dr. Özge Hacıfazlıoğlu' na, Sn.Dr.Öğretim Üyesi Şebnem Günay'a, Sn. Naci Halıcı' ya, Sn. Elçin Özkan'a, Sn. Zafer Çiftçi'ye, Sn. Burcu Kaya' ya, Sn. Elif Kaleli'ye, Sn. Ümran Özman'a, eşim Halil Tuna Demirer'e, kızım Defne Demirer'e, oğlum Mehmet Berk Demirer'e, aileme, arkadaşlarıma canı gönülden teşekkür ederim.

Sibel Demirer

Mayıs 2019

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	vii
TABLO LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ	x
KISA ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
1 GİRİŞ.....	1
1.1 PROBLEM DURUMU	3
1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1.3 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1.4 SINIRLILIKLAR	8
1.5 VARSAYIMLAR.....	8
1.6 TANIMLAR	9
2 KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE-ARKA PLAN	10
2.1 AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ GENEL YAPISI	10
2.1.1 TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER.....	10
2.1.2 SİYASİ VE İDARİ YAPI	11
2.2 FEDERAL DÜZEYDE GENEL EĞİTİM.....	12
2.3 EYALET DÜZEYİNDE GENEL EĞİTİM	17
2.4 MONTGOMERY YEREL EĞİTİM BÖLGESİNE GENEL BAKIŞ... ..	19
2.4.1 Okul Sistemi Verileri.....	19
2.4.2 Öğrenci Verileri	19
2.4.3 Kayıtlı Öğrenci Sayıları	20
2.4.4 Servisler.....	20
2.4.5 Devam-Devamsızlık Oranları	20
2.4.6 Performans Verileri	20
2.4.7 Çalışanlara Ait Veriler	20
2.4.8 Ulaşım ve Yemek.....	20

2.4.9	Sistemin Kaynakları	21
2.5	MCPS'te OKUL SEÇİMİ VE LİSELER.....	22
2.6	YÜKSEKÖĞRETİMİN GENEL YAPISI	24
2.6.1	ÖNLİSANS VE LİSANS EĞİTİMİ	24
2.6.2	YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ	25
2.6.3	DOKTORA EĞİTİMİ.....	25
2.6.4	FİNANS	27
2.7	ORTAÖĞRETİMİN GENEL YAPISI	28
2.8	ÜNİVERSİTE TERCİH SÜRECİNİ BELİRLEYEN ETMENLER.....	29
2.9	LİSE SONRASI TERCİH SÜRECİNE KISA BİR BAKIŞ	31
2.10	ÜNİVERSİTE TANITIMLARI	35
2.11	TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE GENEL BAKIŞ	36
3	YÖNTEM	40
3.1	ARAŞTIRMA MODELİ.....	40
3.2	VERİLERİN TOPLANMASI	40
3.3	VERİ KAYNAKLARI	41
3.4	VERİ ÇÖZÜMLENMESİ.....	44
3.5	İNANDIRICILIK VE TUTARLILIK	46
4	BULGULAR.....	47
4.1	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin Benzerlik ve Farklılıklar Nelerdir?	48
4.1.1	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?	49
4.1.1.1	Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Değerlendirilmesi	49
4.1.1.2	Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Değerlendirilmesi	50
4.1.1.3	Benzerlik ve Farklılıklar	52
4.1.2	Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Yönünden Değerlendirilmesi	53

4.1.2.1	Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Yönünden Değerlendirilmesi	53
4.1.2.2	Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Gereklilikleri Yönünden Değerlendirilmesi	54
4.1.2.3	Benzerlik ve Farklılıklar	56
4.1.3	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?.....	57
4.1.3.1	Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Değerlendirilmesi	57
4.1.3.2	Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Değerlendirilmesi	57
4.1.3.3	Benzerlik ve Farklılıklar	58
4.2	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığında Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?	59
4.2.1	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?	60
4.2.1.1	Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Değerlendirilmesi ..	60
4.2.1.2	Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Değerlendirilmesi ..	60
4.2.1.3	Scholastic Aptitude Test (SAT) Nedir?.....	62
4.2.1.4	SAT Hazırlığında Khan Akademisinin Yeri	64
4.2.1.5	Benzerlik ve Farklılıklar	65
4.2.2	Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir? ..	66

4.2.2.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Değerlendirilmesi	66
4.2.2.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Değerlendirilmesi	67
4.2.2.3 Benzerlik ve Farklılıklar	67
4.2.3 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?	69
4.2.3.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Değerlendirilmesi	69
4.2.3.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Değerlendirilmesi	70
4.2.3.3 Benzerlik ve Farklılıklar	75
4.2.4 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?.....	76
4.2.4.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Değerlendirilmesi	76
4.2.4.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yönelme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Değerlendirilmesi	80
4.2.4.3 Benzerlik ve Farklılıklar	83
5 SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	87
5.1 SONUÇ VE TARTIŞMA.....	87
5.2 ÖNERİLER	98
5.2.1 Uygulayıcılara Öneriler.....	98

5.2.2	Araştırmacılara Öneriler	99
6	KAYNAKÇA	100
7	EKLER.....	108
7.1	(EK-1) MCPS Mezuniyet Gerekliliklerine Genel Bakış	108
7.2	(EK-2) MCPS Mezuniyet Gereklilikleri.....	111
7.3	(EK-3) MCPS Ortaöğretim Başarı Puanı ve Ağırlıklı Not Ort... 112	
7.4	(EK-4) MCPS 6-12.Sınıflarda Not Verme Prosedürü.....	115
7.5	(EK-5) Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi.....	117
7.6	(EK-6) Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği	119
7.7	(EK-7) ASCA Öğrenciler için Ulusal Standartlar Yönergesi ...	121
7.8	(EK-8) MCPS Rehberlik ve Yönlendirme Kaynakları.....	125
7.9	(EK-9) Rehberlik Hizmetleri Program Hazırlama Kitapçığı	130
7.10	(EK-10) Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Prg..	132
7.11	(EK-11) Okullarda PDR Hizmetleri Kılavuzu.....	137
7.12	(EK-12) ABD Maryland Eyaleti Lise Diploması Örneği	143
7.13	(EK-13) MEB Anadolu Lisesi Diploması Örneği.....	144

KISALTMALAR

ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
ACCUPLACER	:	Öğrencilerin İngilizce dilinde okuma, yazma ve matematik becerilerini değerlendirmek için tasarlanmış, bilgisayardan uygulanan bir değerlendirme sistemidir.
ACT	:	American College Testing (Amerikan Kolej/Üniversite Testi)
AP	:	Advanced Placement (İleri Dersler-Üniversite Dersleri- lisede okurken üniversitede saydırılabilecek dersleri alma)
ASCA	:	American School Counselor Association (Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği)
CCRCCA	:	College and Career Readiness and College Completion Act (Üniversite ve Kariyer Hazırlığı, Üniversite Tamamlama Hareketi)
CIA	:	Central Intelligence Agency (Merkezî İstihbarat Teşkilatı)
ESOL	:	English for Speakers of Other Language (Diğer Dilleri Konuşanlar için İngilizce)
FAFSA	:	The Free Application for Federal Student Aid (Federal Öğrenci Yardımları İçin Ücretsiz Başvuru)
FARMS	:	Free and Reduced-price Meals System (Ücretsiz veya İndirimli Yemek Sistemi)
GPA	:	Grade Point Average (Ortaöğretim Başarı Puanı, Not Ortalaması)
GRE	:	Graduate Record Examination (Mezuniyet Sınavı)
HSA	:	High School Assessment (Lise Değerlendirme Sınavı)
IB	:	International Baccalaureate (Uluslararası Bakalorya)
IHE	:	Institutions of Higher Education

	(Yükseköğretim Kurumları)
MCPS	: Montgomery County Public Schools (Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okulları)
MHSA	: Maryland High School Assessment (Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi)
MISA	: Maryland Integrated Science Assessment (Maryland Eyaleti Bütünleştirilmiş Fen Bilimleri Değerlendirme Sınavı)
MSDE	: Maryland State Department of Education (Maryland Eyaleti Eğitim Bölümü)
NEA	: The National Education Association (Ulusal Eğitim Derneği)
NSF	: National Science Foundation (Ulusal Bilim Vakfı)
PARCC	: Partnership For Assessment of Readiness for College and Careers (Üniversite ve Kariyer Hazırlığı için Ortak Değerlendirme Sınavı)
SAT	: Scholastic Aptitude Test (Akademik Değerlendirme Testi)
SSL	: Student Service Learning (Öğrencilerin Topluma Hizmet Çalışmaları)
WGPA	: Weighted Grade Point Averages (Ortaöğretim Başarı Puanı ve Ağırlıklı Not Ortalaması)

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 ABD Temel Sosyal Göstergeler Tablosu	10
Tablo 2.2 ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı Amaç-1	15
Tablo 2.3 ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı Amaç-2	16
Tablo 2.4 Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesindeki Devlet Liselerinin Üniversite ve Kariyer Hazırlığı Konusundaki Sıralamaları	23
Tablo 2.5 Üniversite Ortalama Yıllık Ücretleri.....	27
Tablo 3.1 Araştırmada Lise Mezuniyet Gereklilikleri Kapsamında Yararlanılan Veri Kaynakları	42
Tablo 3.2 Araştırmada Mesleğe Yönelme ve Kariyer Geliştirme Kapsamında Yararlanılan Veri Kaynakları	43
Tablo 4.1 Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi (MHSA) Eyalet Değerlendirmesi Gereklilikleri.....	51
Tablo 4.2 Maryland Eyaleti Lise Mezuniyeti Ders Kredi Gereklilikleri	55
Tablo 4.3 Maryland Eyaleti Lise Mezuniyeti Üniversite ve Kariyer Hazırlığı Gereklilikleri.....	61
Tablo 4.4 SAT Hakkında Genel Bilgiler	62
Tablo 4.5 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Karşılaştırması.....	68
Tablo 4.6 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması	83
Tablo 5.1 Türkiye ile ABD Mesleki Rehberlik Standartları Benzerlikleri	92

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1 Yıllara Göre Türkiye'den-Çıkış Göç İstatistikleri.....	7
Şekil 2.1 Maryland Eyaleti Eğitim Kurulu Yapılanması	12
Şekil 2.2 ABD Eğitim Sisteminin Genel Yapısı	18
Şekil 2.3 MEB Teşkilat Şeması	37
Şekil 4.1 Araştırma Sorularının Temalara Dağılımı	47
Şekil 4.2 Naviance Programı Öğrenci Giriş Ekranı Görseli.....	71
Şekil 4.3 Naviance Programı Üniversite Arama Süper Eşleşme Ekranı Görseli	73
Şekil 4.4 Naviance Programı Mezun Öğrencilerin Başvuruları ve Kabul Oranlarına Ait Dağılım Grafikleri (Scattergram) Ekranı Görseli.....	74
Şekil 4.5 Naviance Programı Kariyer Kümesi Bulma Ekranı Örnek Görseli.....	75

Üniversite : T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Günay
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Mayıs 2019

KISA ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise eğitiminin ve öğrencileri bir üst eğitim kurumuna (Üniversiteye) hazırlama sürecinde yapılan mesleki yöneltme ve kariyer çalışmalarının incelenmesi, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarıyla benzerlik ve farklılıkların ortaya konmasıdır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma soruları kapsamında, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitimi, lise mezuniyet gereklilikleri; bir dersten başarılı sayılma, ders kredi gereklilikleri ve topluma hizmet çalışmaları yönlerinden olmak üzere toplam 3 farklı tema incelenmiştir. Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı, üniversite ve kariyer hazırlığı, bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı, rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları, mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği yönlerinden olmak üzere toplam 4 farklı tema ile ele alınmıştır. Elde edilen bulgular değerlendirilmiş, temalarda Türkiye ve Amerika'nın benzerlik ve farklılıkları ortaya konmuştur. Sonuçlar, Türkiye'deki MEB Ortaöğretim 2023 vizyonu planlamaları bağlamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Amerika'da Eğitim, Lise Eğitimi, kariyer hazırlığı
Üniversite Seçimi, Maryland Eyaleti

University : T.C. Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Educational Sciences
Programme : Educational Management and Planning
Supervisor : Assistant Prof. Şebnem Günay
Degree Awarded and Date : Master Thesis – May 2019

ABSTRACT

The purpose of this research is to compare high school diploma requirements and college and career readiness between Turkey and Montgomery County Public Schools, Maryland State, United States of America. In this study, document analysis model which is one of the qualitative research methods is used. To compare Montgomery County Public Schools (MCPS) high school diploma requirements with Turkey Public Schools : Course Credit, High School Assessments, and Student Service Learning themes are used. To compare Montgomery County Public Schools (MCPS) college and career readiness with Turkey Public Schools : college and career readiness assessments, student/counselor ratio, technology software in school counseling, National Standards for Students subjects are used. The findings were evaluated and thematic explanations were done, similarities and differences are highlighted.

Key Words: US Education, Secondary Education, Career Readiness, College Choice, Maryland.

1 GİRİŞ

Ortaöğretimden yükseköğretime geçiş ile ilgili farklı ülkelerde farklı uygulamalar bulunmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde lise sonrası eğitim çok çeşitlidir ve ülke genelinde uygulanan merkezi bir seçme ve yerleştirme sistemi bulunmamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde lise öğrenimi gören mevcut öğrenciler ile liseyi başka bir ülkede tamamlayan ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretim almayı planlayan gençler bu tercih ve yerleşme sürecini bireysel olarak yürütmek durumundadırlar. Yükseköğretim tercih belirleme süreci oldukça karmaşıktır. Lise öğrencisinin yükseköğretim tercih sürecini kavraması ve yön bulması birçok parametreyi içinde bulunduran uzun bir yoldur. Bu süreçte, öğrenciler ve veliler için çeşitli bilgilendirme ve tanıtım çalışmaları hem liseler hem de üniversiteler aracılığıyla yapılmaktadır.

Yükseköğretim alanında çalışan birçok araştırmacı, lise öğrencilerinin üniversite tercihleri, üniversiteye yerleşme konusu üzerine incelemeler yapmaktadır. Üniversiteye yerleşme, öğrencilerin lise mezuniyetinden sonra bir üst öğretim kurumuna kayıt olmaları anlamına gelir.

ABD'de, "üniversite" ve "kolej" terimlerinin her ikisi de lisans eğitimi veren okulları kapsar. Üniversiteler genellikle daha büyüktür ve içlerinde birçok "kolej" bulunabilir. Bir üniversiteye bağlı olmayan dört yıllık bir kolej, lisansüstü (Yüksek Lisans ve Doktora) dereceleri ile mezun vermeyebilir. Bu nedenle Türkçedeki kolej teriminin kullanımı, ABD'deki kolej terimiyle karıştırılmamalıdır.

Eğitimin bireye belli bir meslekte uzmanlaşma kazandırması evrensel kabul edilir. Ancak bunun zamanlaması, birçok ülkede büyük bir tartışma ve eğitim reformu meselesidir; keza bu ülkeler, eğitim sürecinin yirmili yaşların ortalarına ve ötesine uzanması ile birlikte daha sonradan uzmanlaşmaya dönük genel bir eğitimle karşılaşmışlardır. Gerilimlerin kaynaklarından biri; lise sonrası eğitim yoluyla yüksek statülü, iyi maaşlı işlere kapı aralayan rotalar ile daha erken dönem okul referanslarıyla daha düşük vasıflı ve daha düşük maaşlı işlere yol açan rotalar arasında son kertedeki işgücü piyasası konumuna ilişkin takip sürecinin kadere bağlı oluşudur. Düşük maaşlı bir işte çalışmanın etkileri, gelirdeki genel değişimin derecesine ve kazanılan gelirin hayat kalitesinde daha az belirleyici olduğu kamu

hizmetlerinin sağlanmasına bağlı olarak ülkeler arasında değişkenlik göstermektedir. Ancak eğitime dönüşler, tüm ülkelerde zaman içerisinde artış göstermiş olup eğitimi hem yaşam süresince kazanılan gelir hem de sosyal statüyle yakından ilgili hale getirmiştir. (Alba & Holdaway, 2017, s. 265-266)

Üniversiteye yerleşme, öğrencinin yükseköğretime kaydolmasında tek başına ya da birbirini etkileyen **faktörler ağı** olarak kavramlaştırılmaktadır. Bu kavramlaştırma neticesinde üniversiteye yerleşme; ortaokul ve lisedeki üniversiteye hazırlık çalışmaları, ailelerin yükseköğretim ile ilgili inanış ve değerleri, harçlar ve finansal destekler, öğrencilerin eğitimsel ve mesleki beklentileri ve diğer birçok faktörü içeren karmaşık bir karar verme sürecidir. Özetle üniversiteye yerleşme “bireylerin liseden sonra formal eğitime devam etme beklentilerini geliştirip sonrasında belirli bir üniversiteye ya da meslek yüksek okuluna gitme kararı verdikleri **karmaşık ve çok basamaklı bir süreç** olarak karakterize edilir.

Üniversite planlamasında birçok öğrenci ve aile bu sürece çok geç başlayabilmektedir. Ortaöğretimin özellikle son iki yılında (lise 11.sınıf ve 12.sınıfta) atılması gereken adımlar zamanında atılırsa süreç basamaklandırılmış ve önemli adımlar basit ve küçük adımlara dönüştürülmüş olacaktır.

College Board, öğrencilerin üniversite ve kariyer hazırlık sürecinde ilk basamağın okulun Psikolojik Danışman ve Rehber öğretmeni ile tanışılması ve periyodik aralıklarla ziyaretlerde bulunulması olarak belirtmektedir.

College Board' un internet sitesinden (collegeboard.org) ücretsiz olarak bir hesap oluşturmak ve üniversite hazırlığındaki önemli kilometre taşlarını takip etmek, lisenin 11.sınıfının kış döneminden itibaren PSAT vb. deneme sınavlarını almaya başlamak, Big Future internet sitesinden (Bigfuture.org) bursları ve üniversiteleri araştırmak, ücretsiz kişiselleştirilmiş SAT hazırlık planı oluşturmak ve satpractice.org'dan akademik hazırlıklara başlamak, lisenin 11.sınıfının bahar döneminden itibaren SAT sınavlarını almaya başlamak, tercih edilecek üniversitelerin maliyetlerini gerçekçi olarak hesaplamak, ilgilenilen üniversitelerin kampüslerini ziyaret etmek vb. adımlar 11.sınıf öğrenci ve velilerine önerilen diğer adımlardır.

Lisenin 12.sınıfının kış döneminde (en geç kasım ayında) ücretsiz okuma için FAFSA burslarına başvurmak, en az 6 tane üniversiteye kayıt için başvurmak, SAT sonuçlarını başvuru için göndermek, üniversitelerden gelen kabul mektuplarını ve alınan bursları değerlendirmek ve en nihayetinde kesin bir üniversite tercihinde bulunmak vb. adımlar ise 12.sınıf öğrenci ve velilerine önerilen diğer

adımlardır. Yukarıdaki biçimde özetlenenler, ebeveynlere ve öğrencilere üniversite yolculuklarında rehber adımlar olarak önerilmektedir (Parents&Guardians Planning for College, 2018).

Tercih yapmak her zaman zor bir süreçtir. Hele bu tercih insanın tüm hayatını etkileyecek derecede ise daha da zordur. Bu nedenle karar vericiler, tercihler içinde en uygununu seçmek için belirli kriterleri göz önünde bulundurmaktadır. Türkiye’de yaşayan ve liseden mezun olmuş ve mezun olabilecek durumda olup da yükseköğretime devam etmek isteyen öğrencilerin aşmaları gereken ilk engel üniversiteye giriş sınavıdır (Özcan, 2015). Bu sınava katılıp ilk aşamada, ikinci aşamaya girebilmek için 150 puan almaları gerekmektedir. İkinci aşamada ise 180 ve üzeri puan alan öğrenciler, okumak istedikleri üniversiteler arasında tercihte bulunmaktadırlar.

Bu çalışmada, öğrencilerin Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi ortaöğretim eğitiminde bu karmaşık ve çok basamaklı süreçten geçerken akademik ve sosyal uyum süreçleri, lise eğitiminin genel yapısı, lise eğitimde yapılan üniversiteye hazırlık ve mesleki yönlendirme çalışmaları araştırılmıştır.

1.1 PROBLEM DURUMU

Amerika Birleşik Devletleri İçişleri Bakanlığı (Department of Homeland Security) resmi verilerine göre, Türkiye’den Amerika Birleşik Devletleri’ne göç ederek yasal daimi ikamet statüsü alanların sayısı son yıllarda artmaktadır. Bu sayı 2015 yılında 8762 iken, 2016 yılında 8635, 2017 yılında 9144 olmuştur (Table 2. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Region and Selected Country of Last Residence: Fiscal Years 2015 to 2017, 2018).

Ülkemizin de içinde bulunduğu coğrafyada, yaşanan iç savaşlar ve ekonomik krizler sebebi ile bu kişilerin bir kısmı komşu ülkelerden (örneğin Suriye) önce Türkiye’ye daha sonra da Amerika Birleşik Devletleri’ne göç etmiş olabilmektedirler. Bu nedenle coğrafi bölge olarak Türkiye’den Amerika’ya gidenler yerine, Türkiye doğumlu veya Türk vatandaşı olup Amerika Birleşik Devletleri’ne göç edenlere ilişkin verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri İçişleri Bakanlığı (Department of Homeland Security) resmi verilerine göre; Türkiye’de doğup Amerika Birleşik Devletleri’ne göç ederek yasal daimi ikamet statüsü alanların sayısı 2015 yılında 4201 iken, 2016

yılında 4469, 2017 yılında 4844 olmuştur (Table 3. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Region and Country of Birth: Fiscal Years 2015 to 2017, 2018).

2017 Yılında Türkiye doğumlu olup Amerika Birleşik Devletleri'ne göç eden 4844 kişinin geliş sebeplerine göre dağılımları şöyledir; 1964 kişi bir ABD vatandaşının aile üyesi olması statüsüyle, 177 kişi Amerikalı bir ailenin sponsorluk vizesiyle, 1260 kişi iş/çalışma vizesiyle, 1254 kişi çeşitlilik (diversity) vizesiyle, 172 kişi mülteci/sığınmacı statüsüyle, 16 kişi de diğer sebeplerle gelmişlerdir (Table 10. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Broad Class of Admission and Region and Country of Birth: Fiscal Year 2017, 2018).

2015-2017 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde göçmen statüsünde ikamet eden Türkiye doğumlu toplam 9459 kişi (2015 yılında 3150, 2016 yılında 3201 ve 2017 yılında 3108) ABD vatandaşlığına geçmiştir (Table 21. Persons Naturalized by Region and Country of Birth: Fiscal Years 2015 to 2017, 2018).

2015 yılında 226.665 Türk vatandaşı, 2016 yılında 243.688 Türk vatandaşı, 2017 yılında 220.195 Türk vatandaşı Amerika'ya "yasal kalıcı ikamet izni" (yeşil kart alan göçmenler, geçici göçmen olmayanlar, sığınma veya mülteci statüsü kazanmış ya da vatandaşlığa kabul edilmiş olanlar) ile sınır kapılarından giriş çıkış yapmıştır. (Table 26. Nonimmigrant Admissions (I-94 Only) by Region and Country of Citizenship: Fiscal Years 2015 to 2017, 2018).

2017 Yılında Türk vatandaşı olup Amerika Birleşik Devletleri'ne göçme amacı dışında giriş çıkış yapan toplam 220.195 kişinin Amerika'ya geliş sebeplerine göre dağılımları şöyledir; 174.501 kişi turist/seyahat vizesiyle, 4717 kişi iş/çalışma vizesiyle, 9.717 kişi öğrenci/öğrenci değişimi vizesiyle, 1254 kişi diplomat/resmi geçici çalışma vizesiyle, 2547 kişi diğer vize türleriyle gelmişlerdir (Table 28. Nonimmigrant Admissions (I-94 Only) by Selected Category of Admission and Region and Country of Citizenship: Fiscal Year 2017, 2018).

Türkiye doğumlu olup veya Türk vatandaşı olup Amerika'ya gelen ailelerin okul çağındaki çocukları, Amerikan eğitim sistemine katılmaktadırlar. Türk eğitim sistemi ve Amerikan eğitim sisteminin birçok benzerlikleri bulunduğu gibi birçok farklılıkları da mevcuttur. Bu çalışma, Türkiye'de Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim bölgesine giderek lise eğitimine devam edecek öğrenciler ve velileri için rehber niteliği taşıyabilir. Ayrıca; lise eğitimi, eğitim sürecinin bir sonraki basamağı olan yükseköğretim için hazırlayıcı niteliktedir. Yurtdışında lisans, yüksek

lisans veya doktora eğitimi almayı planlayan öğrenciler ve aileleri de bu çalışmadan yararlanacaklardır.

ABD Büyükelçiliği ve Türkiye'deki Konsolosluklar internet sitesinde "Neden Amerika'da Eğitim?" sorusu tartışılmış ve "Kalite, Seçenek, Çeşitlilik, Değer, Esneklik" başlıkları altında ana ilkeler ortaya konmuştur (ABD'de Eğitim, 2018).

Amerika Birleşik Devletleri, tarihsel süreçteki birikimi, kurumların ve programlarının içeriğinin bilimsel araştırmalarla desteklendiği ülke olması ve Türkiye'den göç alması nedeniyle incelemeye değer bulunmuştur.

Çalışmanın, Türk Eğitim Sistemindeki uygulama arayışlarına da ışık tutması açısından da faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise eğitiminin ve öğrencileri bir üst eğitim kurumuna (Üniversiteye) hazırlama sürecinde yapılan mesleki yöneltme ve kariyer çalışmalarının incelenmesi, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarıyla benzerlik ve farklılıkların ortaya konmasıdır.

Araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

- 1) Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarının lise eğitiminde lise mezuniyet gerekliliklerinin Türkiye'deki ortaöğretim kurumları **lise mezuniyet gereklilikleri yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir?
- 2) Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarındaki lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer geliştirme konusunda yapılan çalışmaların, Türkiye'deki ortaöğretim kurumları **mesleki yöneltme ve kariyer çalışmaları yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir?

1.3 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışma, eğitim yönetimi alanı ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanı arasında disiplinler arası bir boyutta katkı sağlamayı hedeflemektedir. Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sisteminde lise eğitimi ve lise eğitimi boyunca yapılan üniversiteye hazırlık, mesleki yönlendirme çalışmaları çalışmanın ana eksenini oluşturmaktadır.

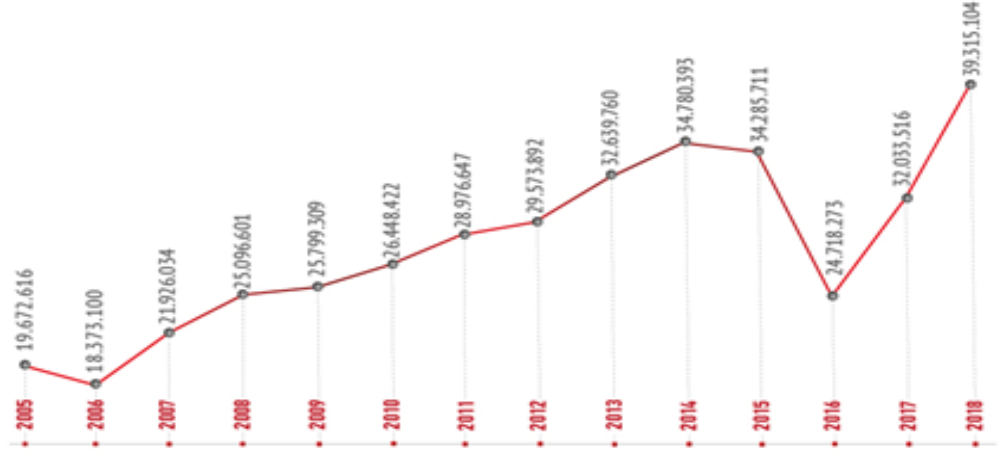
Amerika Birleşik Devletleri'ndeki lise eğitiminin, mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı konusunda yapılan çalışmaların Türk eğitim sisteminin iyileştirilmesi için incelenmesi gereken kısımlarının olup olmadığı ve varsa neler olduğu sorularına yanıt aranmıştır. Araştırma, ülkemizde uygulamakta olan mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı çalışmalarının Amerika Birleşik Devletleri'ndeki örneklerle benzerliklerini ve farklılıklarını gösterecek olması açısından önemlidir. Dolayısıyla, ülkemizde bu alanda yaşanan sorunlara çözümler oluşturulması sürecinde, alanda başarılı olan ülkelerin deneyimlerinden yararlanılması sorunun çözümüne katkı sağlayabilecektir.

Türkiye'de 2000'li yıllardan sonra devlet ve vakıf üniversitelerinin sayısında büyük artış meydana gelmiş ve kurumlar arası rekabet artmıştır. Gelirlerinin büyük bir kısmını öğrenci harçlarından sağlayan vakıf üniversiteleri bölüm kontenjanlarını doldurmaya ve devlet üniversiteleri ise üniversiteye giriş sınavı sonuçlarına göre başarılı öğrencileri çekerek mevcut ünlerini korumaya veya tercih sıralamasında üst sıralara tırmanmaya çalışmaktadırlar. Üniversite sayısındaki büyük artış aday öğrencilere geçmişe göre çok sayıda alternatif arasından seçim yapma imkânı sağlarken, kurumlar arası rekabetin artması ise üniversiteleri aday öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen faktörlerin ne olduğunu öğrenmeye ve bu doğrultuda stratejiler üretmeye yöneltmektedir. Fakat Türkiye'de bu konuda yapılan araştırmaların az olduğu görülmektedir (Türker, 2017).

Üniversite Tercih Aşamasındaki Ortaöğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma

Uluslararası alanda her geçen gün daha da önem kazanan göç olgusunun ekonomik, siyasi, demografik, sosyal ve kültürel etkileri bulunmaktadır. Demografi alanında yürütülen çalışmalarda, ulusal ve yerel düzeyde sosyo-ekonomik plan ve politikaların belirlenmesi ile göç yönetiminde yıllık göç akış istatistikleri önemli bir yere sahiptir. Türkiye'den göç eden kişi sayısı 2017 yılında bir önceki yıla göre %42,5 artarak 253 bin 640 olmuştur. Bu nüfusun %54'ünü erkek, %46'sını ise kadın nüfus oluşturmuştur (Uluslararası Göç İstatistikleri-2017, 2018).

Yıllara Göre Türkiye'den çıkış göç İstatistikleri şekil 1.1'de gösterilmektedir (Göç İstatistikleri Giriş-Çıkış, 2018).

Şekil 1.1 Yıllara Göre Türkiye'den-Çıkış Göç İstatistikleri

Yurtdışında yaşayan 6 milyonu aşkın Türk toplumunun yaklaşık 5,5 milyonu Batı Avrupa ülkelerinde, geri kalanı ise Kuzey Amerika, Asya, Orta Doğu ve Avustralya'da yerleşiktir. Bu sayı, Türkiye'ye kesin dönüş yapmış olan 3 milyon kişiyle birlikte düşünüldüğünde 9 milyonluk bir grubu ilgilendiren geniş kapsamlı bir göç olgusunun varlığı ortaya çıkmaktadır. (Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşları, 2019)

Türkiye'den Amerika Birleşik Devletleri'ne göç eden bireylerin okul çağındaki çocukları, Amerikan eğitim sistemine katılmaktadırlar. Türk eğitim sistemi ve Amerikan eğitim sisteminin birçok benzerlikleri bulunduğu gibi birçok farklılıkları da mevcuttur. Bu çalışma, Türkiye'de Amerika'ya giderek lise eğitimine devam edecek öğrenciler ve velileri için rehber niteliği taşıyabilir. Ayrıca; lise eğitimi, eğitim sürecinin bir sonraki basamağı olan yükseköğretim için hazırlayıcı niteliktedir. Yurtdışında lisans, yüksek lisans veya doktora eğitimi almayı planlayan öğrenciler ve aileleri için de önemlidir.

Türk eğitim sisteminde çok tartışılan konulardan biri de eğitimin iyileştirilmesidir. Ulusal ve uluslararası alanlarda rekabet gücünü artıracak nitelikli insanların yetiştirilmesi hedefiyle oluşturulacak eğitim politikalarına bu çalışmanın katkısı olacaktır. Eğitim yöneticileri ve öğretmenler için farklı eğitim uygulamaları fırsatları yaratacaktır.

1.4 SINIRLILIKLAR

Günümüzde genel araştırmalardan ziyade derinliği olan araştırmalar yapmak daha önem kazanmıştır. Derinlemesine bir araştırma yapılabilmesi için konunun sınırlarının veya çerçevesinin iyi belirlenmesi gerekmektedir. Ancak, araştırmanın başlangıcında konunun çerçevesi kesin çizgilerle belirlenemeyebilir. Bu durumda ileride değiştirilmek kaydıyla başlangıçta esnek bir çerçeve çizilebilir ve araştırma ilerledikçe elde edilen verilere göre çerçeve genişletilebilir veya daraltılabilir. Konuyu sınırlandırmak için zaman, mekân (coğrafya), olay, olgu gibi çeşitli sınırlandırma yolları kullanılabilir (Bilimsel Araştırma Yöntemleri, 2019).

Bu çalışma,

- Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet liseleri ile sınırlıdır.
- Türkiye'deki ortaöğretim kurumları, Anadolu Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Fen Lisesi, Spor Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi vb. olmak üzere çok çeşitlidir. Bu nedenle çalışma Anadolu Liseleri karşılaştırması ile sınırlıdır.
- Araştırma, elde edilen kaynaklarla ve yazılı dokümanlarla sınırlıdır.

1.5 VARSAYIMLAR

Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye resmi internet siteleri üzerinden ulaşılan belge ve dokümanlardaki tüm bilgilerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.6 TANIMLAR

K-12 Eğitimi: Anaokulundan başlayarak lise eğitiminin 12.sınıfının sonuna kadar yapılan eğitimin genel adıdır. Kanada, ABD ve Avusturalya' da ilk, orta ve lise dengi okulların siteleri için belirlenmiş bir standarttır. Kindergarten ve 12th grade terimlerinden türemiştir. Kindergarten; 4-6 yaş aralığında okula başlayan çocukları temsil ederken 12th grade veya grade 12 ise 12.sınıf anlamına gelmektedir (Gündüz, 2010).

P-12 Eğitimi: Okul öncesi başlayarak lise eğitiminin 12.sınıfının sonuna kadar yapılan eğitimin genel adıdır. Pre Kindergarten ve 12th grade terimlerinden türemiştir.

Federal Hükümet: Ulusal düzeyde savunma, ekonomik politika ve uluslararası temsil gibi temel konularda yetki ve sorumluluğa sahip, başkan tarafından temsil edilen eyaletler üstü yapıdır.

Eyalet Yönetimi: Birden fazla şehrin dâhil olduğu bir toprak parçası üzerinde kanun çıkarma, vergi toplama ve halkı yönetme yetkisine sahip, eğitim kurulları ve bölge eğitim müdürleriyle eğitimi federal hükümetten bağımsız olarak yöneten idare birimleridir. Başında Vali bulunur.

Bölge Eğitim Müdürü (Superintendent): Bölge Eğitim Müdürü, ABD Eğitim Sisteminde Valinin ataması, Eyalet Eğitim Kurulu'nun oylaması, Bölge Eğitim Kurulu'nun görevlendirmesi ya da halk oyuyla seçilen, en temel görevi, Bölge Eğitim Kurulu'nu eğitimin durumuyla ilgili kuramsal ve pratik konularda bilgilendirmek olan, diğer görevleri arasında, okul personelinin çalışmalarını organize etmek, personel alımında ve terfilerinde tavsiyelerde bulunmak, Kurulun onayıyla okul bölgelerini belirlemek, planlama yapmak, okul programlarını değerlendirmek, okul binası ve diğer araç gereçler hakkında öneriler geliştirmek olan belli sayıdaki okuldan sorumlu eğitim yöneticisidir.

2 KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE-ARKA PLAN

2.1 AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ GENEL YAPISI

2.1.1 TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Amerika Birleşik Devletleri'nin temel sosyal göstergeleri tablo 2.1'de gösterilmektedir ABD Nüfus Bürosu (United States Census Bureau, 2019); The World Factbook (CIA, 2019).

Tablo 2.1 ABD Temel Sosyal Göstergeler Tablosu

Nüfus	327.167.434 (Temmuz, 2018)
Yaş ve Cinsiyet	5 yaş altı % 6.1 18 yaş altı % 22.6 65 yaş üstü % 16.6 Kadın % 50.8 Erkek % 49.2
Dil	İngilizce
Eğitim Durumu	25 yaş üstü lise veya üstü mezun oranı % 87.3 25 yaş üstü lisans veya üstü mezun oranı % 30.9
Yönetim Şekli	Federal Cumhuriyet
Yüzölçümü	9,833,517 km ²
Başkent	Vaşington (Washington)

Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretim çok yönlü ve ademi merkezidir. Yükseköğretim kurumlarının yapısı özerktir ve yüksek nitelikli eğitim öğretimde rekabetçi bir yaklaşımları vardır. Günümüzde, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1,700 tanesi 2 yıllık yükseköğretim kurumu, 2,450 tanesi 4 yıllık yükseköğretim kurumu olmak üzere toplamda ülke genelinde 4,180 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır (Eğitim ve Kültür/ Study in the U.S.A., 2018).

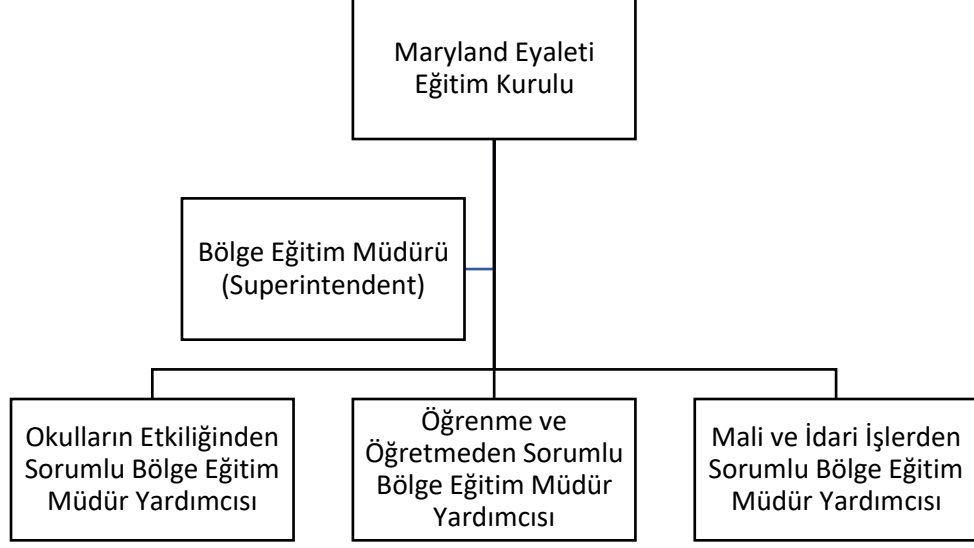
2.1.2 SİYASİ VE İDARİ YAPI

ABD, çoğulcu demokrasiye dayalı başkanlık sistemiyle yönetilen federal bir cumhuriyettir. Federal devlet yapısı 50 eyalet ve başkent Vaşington DC'yi (District of Columbia) içermektedir. Bu eyaletlere ek olarak American Samoa, Guan, Northern Mariana Islands, Puerto Rico, Virgin Islands bölgeleri de bulunmaktadır. Federal sistem uyarınca federal yönetim ile içişlerinde serbest olan eyalet yönetimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları anayasada tanımlanmıştır. Kuvvetler ayrılığı prensibi hâkimdir. ABD Başkanı, yürütmenin başı olarak Federal Hükümet kurum ve kuruluşlarına yönelik politikaları belirler ve yürütülmesini sağlar. Buna ilaveten, yasal olarak Başkan gümrük, vergiler ve diğer ticari konularda karar vermek ve tedbirler almak konusunda yetkili kılınmıştır.

ABD Kongresi, ABD Senatosu ve Temsilciler Meclisi olmak üzere iki ayrı yasama biriminden oluşmaktadır. Senato, her bir eyaletten 2 üye olmak üzere toplam 100 sandalyeden oluşmaktadır. ABD'de her eyalet; yönetim bakımından şehir, kasaba, nahiye ve köylere ayrılmıştır. Her eyaletin seçimle gelmiş kendi hükümetleri vardır. Amerika'da hükümet, halk hükümetidir; halk tarafından kurulur. Kongre üyeleri, başkan, eyalet yetkilileri, kasaba ve şehirleri yönetenler halk tarafından seçilir. Hâkimler de doğrudan doğruya halk tarafından seçilir veya seçilmiş yetkililer tarafından tayin edilir. Her eyalette yürütme kuvvetinin başında bir vali vardır (Gülsoy & Koca, 2012).

Amerika Birleşik Devletlerinde eğitim konusunda hükümetin rolü sınırlıdır. ABD Anayasası 10.Yasa değişikliğine göre, eğitim alanında politika belirleme yetkisi eyaletlere ve yerel eğitim bölgelerine verilmiştir (ED, Laws & Guidance, 2017)

Maryland Eyaleti Eğitim Kurulu yapılanması şekil 2.1'de gösterilmektedir.

Şekil 2.1 Maryland Eyaleti Eğitim Kurulu Yapılanması

2.2 FEDERAL DÜZEYDE GENEL EĞİTİM

Amerikan eğitim yapılanması ve uygulamaları eyaletlere göre farklılık gösterebilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Departmanı (United States Department of Education) misyonunu “Öğrenci başarısını desteklemek, küresel rekabet için hazırlamak, eğitimde mükemmelliğe ulaşarak, eğitime erişimde eşit fırsatlar sağlamak.” olarak tanımlar (ED, Mission, 2017).

ABD’de zorunlu eğitim 12 (K-12) yıldır. Her eyaletin kendi yönetimi doğrultusunda programların belirlendiği, merkezi olmayan bir eğitim yapısı söz konusudur. Merkezi yönetimin bunlara müdahalesi söz konusu değildir. Ders kitapları, takip edilecek öğretim metotları gibi konularda merkezi yönetimin yaptırımı yoktur. Sadece eyaletlerin çözümleyemediği sorunların çıkması durumunda federal düzeyde arayışlara başvurulabilir (Güçlü & Bardakçı, 2004).

Eğitim Departmanı, eğitimin her alanında ve her düzeyinde ülke genelinde çalışmalar yürütür. Yaklaşık 18.200 eğitim bölgesi ve 50 milyonu aşan toplam öğrenci nüfusu yaklaşık 98.000 devlet okulu ile 32.000 özel okulda öğrenim görmektedir. Departman, yükseköğretime devam eden yaklaşık 12 milyon öğrenciye de karşılıklı veya karşılıksız çeşitli burs ve kredi sağlamaktadır (ED, History, 2017).

Amerika Birleşik Devletleri’nde eğitim konusu tarih boyunca en önem verilen ulusal meselelerden birisi olmuştur. İyi eğitilmiş bir vatandaşın ülkenin geleceğine çok

daha iyi katkıda bulunacağına inanılır. Bu açıdan okullar reformlarla yeniden yapılandırılmış ve eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde profesyonel gelişimler üzerinde durulmuştur (Lokmacioğlu, 2012).

2019 CIA (Central Intelligence Agency, Merkezî İstihbarat Teşkilatı) verilerine göre, okul öncesi düzeyinden itibaren ABD vatandaşlarının ortalama 16 yıl (kadınlarda 17 yıl, erkeklerde 16 yıl, genel ortalama 16 yıl) formal eğitim aldıkları belirtilmektedir. Ülkede okuryazarlık oranı %99'dur (CIA, 2019).

Kasım 1979'dan itibaren yürürlükte olan Amerikan kanunlarına göre belirlenen ABD Eğitim Departmanı *federal eğitim misyonu* aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Federal bağlılığı güçlendirerek her birey için eğitime erişimde eşit fırsatları garanti altına almak
- Eyaletlerin, yerel bölge okullarının, özel sektörün, kar amaçsız kamu ve özel eğitim araştırma kuruluşlarının, toplum destekli kuruluşların, ebeveynlerin ve öğrencilerin girişimlerini destekleyerek eğitimde kaliteyi arttırmak
- Eyaletlerin eğitim programlarına yönelik artan kamu, ebeveyn ve öğrenci ilgilerini teşvik ederek güçlendirmek
- Eyalet sistemleri tarafından desteklenen araştırma, değerlendirme ve bilgi paylaşımlarına yönelik eğitsel faaliyetlerin niteliğini ve işlevselliğini geliştirmek
- Eyaletlere ait eğitim programları arasındaki iletişim ve koordinasyonu geliştirmek
- Eyaletlerin eğitim etkinliklerinin yönetimini geliştirmek
- Eyaletlerin eğitim programlarının başkanlığa, meclise ve halka hesap verebilirliğini arttırmak (ED, Mission, 2017).

Amerika Birleşik Devletleri'nde halen yürürlükte olan eğitim sistemi ve felsefesi öğrencilere katı bir ders programı çerçevesinde tek kitaba ve öğretmenin diktesine dayalı birtakım bilgilerin ezberletilmesi yerine, bağımsız olarak bilgi edinme metotlarının öğretilmesine ve araştırma alışkanlığının kazandırılmasına ağırlık vermektedir. Öğrenciye soru sormaya teşvik etmeden bildiğini okuyan öğretmen ya da öğretmeni ses çıkarmadan dinleyip ancak soru sorulduğunda öğretmenin anlattıklarını ya da kitaptan ezberlediklerini tekrarlayan öğrenci makbul kabul edilmemektedir (Güçlü & Bardakçı, 2004, s. 53).

ABD’de eğitim hedeflerinin belirlenmesinde federal yönetim, eyalet yöneticileri, yerel politikacılar, özel ilgi grupları, toplumsal örgütler ve profesyonel eğitim örgütleri söz sahibidir.

ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 stratejik planında *dört öncelikli performans amacını* aşağıdaki biçimde belirlenmiştir (ED, Strategic Plan for Fiscal Years 2018-2022, 2018)

1. K-12 Öğrencileri için, okul seçimi alternatiflerine erişimin, kalitesinin ve şeffaflığın geliştirilmesi.
2. Federal öğrenci yardımı alanların nitelikli danışma hizmetine erişimlerinin niteliğini artırmak.
3. Yükseköğretim kurumlarında (IHE’s), öğrenci gizliliği ve veri güvenliğini, belirlenmiş gerekliliklere uyum ve sosyal yardımları geliştirmek.
4. Eğitimin tüm paydaşlarına yasal düzenlemeler ile ilgili destek sağlamak.

ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 stratejik planında, ‘genel eğitim ile üniversite ve kariyer hazırlığı’ konularını kapsayan stratejik amaç ve stratejik hedefler aşağıdaki biçimde belirlenmiştir (ED, Strategic Plan for Fiscal Years 2018-2022, 2018)

Tablo 2.2 ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı Amaç-1

Stratejik Amaç 1 P-12 öğrencileri için öğrenme çıktılarını iyileştirmek üzere eyalet içi ve yerel çabaları desteklemek.	
Stratejik Hedef 1.1	Yüksek nitelikli eğitim seçeneklerini arttırmak ve öğrencileri ve velilerin eğitim ihtiyaçlarını tam karşılayan eğitim seçmelerini güçlendirmek.
Stratejik Hedef 1.2	Tüm P-12 öğrencileri için, yüksek kalitede eğitime eşit erişim fırsatı sağlamak.
Stratejik Hedef 1.3	Tüm öğrencileri üniversite ve kariyerlerine başarıyla geçişlerini hazırlamak üzere, öğrencilerin çift dal, iş becerilerini geliştirme ve yüksek nitelikli STEM (fen, teknoloji, mühendislik ve matematik) programlarına erişimlerini desteklemek.
Stratejik Hedef 1.4	Okul çalışanlarının ve ailelerinin öğrencilerin akademik performanslarını destekleme kapasitelerini artıracak, kanıta dayalı strateji ve uygulamaların uygulanmasında, kurum ve kuruluşları desteklemek

ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı 1 nolu amaç ve buna bağlı stratejik hedefleri tablo 2.2'de gösterilmektedir.

Tablo 2.3 ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı Amaç-2

Stratejik Amaç 2 Lise sonrası eğitim fırsatlarını genişletmek, eğitimin ekonomik çıktıları, bilgili, düşünceli ve üretken vatandaş oluşumunu teşvik etmek.	
Stratejik Hedef 2.1	Üniversiteye erişim ve üniversiteyi tamamlama, yaşam boyu öğrenme, kariyer, teknik ve yetişkin eğitiminin konularında tüm eğitim kurumlarını, öğrencileri, velileri ve toplulukları desteklemek.
Stratejik Hedef 2.2	Tüm eğitim kurumlarını ve kuruluşlarını, eğitim fırsatlarını geliştirmek ve bireyleri küresel ekonomideki yarışa başarılı bir şekilde hazırlamak için, kanıta dayalı stratejileri veya diğer gelecek vaat eden uygulamaları belirlemek ve kullanmak konusunda desteklemek.
Stratejik Hedef 2.3	Tüm eğitim kurumlarını ve kuruluşlarını, lise mezuniyet sonrasında öğrencilerin gerekli tüm belge/sertifika ya da iş becerilerine sahip bireyler olmasını sağlayan, yenilikçi ve uygun ücretli yollar oluşturmalarını ya da geliştirmelerini desteklemek.
Stratejik Hedef 2.4	Öğrenci yardım programlarından yararlanan tüm paydaşların aldıkları hizmet kalitesini geliştirmek.
Stratejik Hedef 2.5	Doğru ve zamanında bilgi, ilgili araçlar ve yönetilebilir geri ödeme seçenekleri sunarak öğrencilerin ve velilerin federal öğrenci kredilerini geri ödeme kabiliyetini arttırmak.

ABD Eğitim Departmanının 2018-2022 Stratejik Planı 2 nolu amaç ve buna bağlı stratejik hedefleri tablo 2.3'de gösterilmektedir.

2.3 EYALET DÜZEYİNDE GENEL EĞİTİM

Amerika Birleşik Devletlerinde eyaletler, devlet okullarının kurulması ve işletilmesinden birinci derecede sorumludurlar. Eyaletler ayrıca, ders müfredatlarının oluşturulması, öğretim metotlarının belirlenmesi, eğitimsel materyallerin seçilmesi vb. eğitim düzenlemeleri konusunda en önemli söz sahibidir. Her eyalette farklı eğitim standartları ve eğitim politikaları bulunması nedeniyle, sunulan eğitimin kalitesi ve eğitim çıktıları bu durumdan etkilenmektedir.

Çoğu eyalette öğrencilerin 16 yaşına kadar okula gitmeleri zorunludur. Çocuklar ilköğretime genelde beş yaşında anaokulunda başlayıp, lise son sınıf olan 12. sınıfa kadar (18 yaş) devam ederler. İlköğretim yılları ana sınıfından 5. veya 6. sınıfa kadar olan süreyi kapsar, ancak bazı eyaletlerde 8. sınıfa kadar devam etmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde lise olarak bilinen orta dereceli okullar ise genelde 9. ile 12. sınıflar arasındaki süreyi kapsar (ABD'de Eğitim, 2018).

Amerikan ulusal eğitim istatistikleri (NCES - National Center for Education Statistics) verilerine göre, okul öncesi eğitim, anaokulu öncesi ve anaokulu olarak devlet okullarında ve özel okullarda eğitim vermektedir. Ayrıca erken çocukluk dönemi gelişimine yönelik özel kreşler 3 - 5 yaşları arası çocukları kabul etmektedir. Birincil olarak adlandırılan eğitim süreci için (primary education) ilköğretim okullarında eğitim 6 yaşında başlar ve 6 yıl sürer.

İkincil olarak adlandırılan eğitim (secondary education) iki kademeye ayrılır. Alt ikincil eğitim (lower secondary education) ortaokullarda veya junior liselerde (junior high school) 7. sınıftan 9. sınıfa kadar 3 yıl sürer. Üst ikincil eğitim (upper secondary school) liselerde 3 yıl sürer ve 10. sınıftan 12. Sınıfa kadardır. İkincil eğitim sonrası eğitimde (postsecondary), üçüncül olmayan eğitim (non-tertiary) toplum kolejlerinde (community college) ve özel, kar amaçlı okullarda 6 aydan 1 yıla kadar mesleki eğitim sertifikası veren okullarla birlikte yürütülür. Mesleki, teknik yüksek eğitim, toplum kolejlerinde 2 yıl sürmektedir ve ön lisans derecesi (associate degree) ile noktlanır.

Akademik yükseköğretim, lisans (undergraduate) eğitimi ve lisansüstü (graduate) eğitim olarak ikiye ayrılır. İlk kademe, 4 yıl sürer ve lisans derecesi (bachelor's degree) ile sona erer. İkinci kademede yüksek lisans derecesi (master degree) ve tıp, hukuk gibi programlarda profesyonel sertifika veya profesyonel derece ile karşılık bulurken doktora programları ile tamamlanır.

2.4 MONTGOMERY YEREL EĞİTİM BÖLGESİNE GENEL BAKIŞ

ABD'nin Maryland Eyaleti, Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarına dair sayısal verileri aşağıdadır. Veriler, 2017-2018 ders yılı sonunda hazırlanmıştır. (Department of Public Information, 2018)

2.4.1 Okul Sistemi Verileri

- 161,936 öğrenci
- Maryland'deki en büyük okul sistemi
- Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en büyük 14. okul sistemi
- 2010 Malcolm Baldrige National Quality ödülü sahibi
- 157 farklı ülkeden 150 farklı dil konuşan öğrenciler
- 205 Okul
 - 133 İlkokul
 - 40 Ortaokul
 - 25 Lise
 - 1 Kariyer ve Teknoloji Merkezi
 - 5 Özel Öğretim Okulu
 - 1 Alternatif Eğitim Programı

2.4.2 Öğrenci Verileri

Demografik Veriler

- Yüzde 28,3 oranında Beyaz (White)
- Yüzde 32,3 oranında Hispanik / Latin (Hispanic/Latino)
- Yüzde 21,4 oranında Siyahi veya Afrikalı Amerikan (Black or African American)
- Yüzde 14,4 oranında Asyalı (Asian)
- Yüzde $\leq 5,0$ oranında iki veya daha fazla ırktan (Two or more races)
- Yüzde $\leq 5,0$ oranında Kızılderili veya Alaskalı (American Indian or Alaskan Native)
- Yüzde $\leq 5,0$ oranında Hawaii ili veya diğer Pasifik Adalarından (Native Hawaiian or other Pacific Islander)

2.4.3 Kayıtlı Öğrenci Sayıları

- Anaokulu: 4,378
- İlkokul (K-5): 72,072
- Ortaokul (6-8): 36,006
- Lise (9-12): 48,498

2.4.4 Servisler

- Öğrencilerin % 17,5'i ESOL programına
- Öğrencilerin % 11,7'si Özel öğretim programına
- Öğrencilerin % 35,1'i ücretsiz veya indirimli yemek programına katılmaktadırlar.

2.4.5 Devam-Devamsızlık Oranları

- İlkokul: 95.0%
- Ortaokul: 95,0%
- Lise: 92,6%

2.4.6 Performans Verileri

- %89.8 mezuniyet
- 2016 Mezunlarının %65,5'i AP derslerine katılım gösterdiler.
- 2017 Mezunlarının ortalama SAT skoru 1126'dır.
- 39 Okul Ulusal Mavi Kurdele ödüllüdür.
- 2017 Mezunları toplamda 350 milyon dolardan fazla üniversite bursu kazandılar.

2.4.7 Çalışanlara Ait Veriler

- 23,347 Çalışan
- 13,094 Öğretmen
- Öğretmenlerin %86,4'ü yüksek lisans veya dengi bir dereceye sahiptir.

2.4.8 Ulaşım ve Yemek

- 1,307 Okul servisi her gün ortalama 103,000 öğrenci taşıyor.
- 2016-2017 Ders yılında toplam 16 milyon öğle yemeği servis edildi.

2.4.9 Sistemin Kaynakları

- 2018 Yılı işletme bütçesi 2.52 milyar dolar
- Kategorilere göre harcamalar
 - Eğitim-Öğretim: %81,2
 - Okullara destek: %13,6
 - Genel destekler: %2,6
 - Diğer : 2.6%
- 2018 Yılı yatırım bütçesi 411,7 milyon dolar

2.5 MCPS'te OKUL SEÇİMİ VE LİSELER

Amerika Birleşik Devletleri devlet okulları ikamet adresine dayalı bir sistemle öğrenci kabul etmektedir. Her devlet okulunun öğrenci alacağı coğrafi bir okul bölgesi vardır. Her ikametgâh, K-12 düzeyinde bir ilkokul, bir ortaokul ve bir lise olmak üzere 3 tane okulla eşleştirilmiştir. Eyaletlerin yerel bölgelere ayrılmış olmasına benzer bir yapı, yerel eğitim bölgesini de liselere göre belirlenmiş okul kümelerine (school cluster) ayırır. Okul kümeleri, coğrafi olarak belirlenmiş katılım alanlarının gruplarıdır, belirli liseleri besleyen ilk ve orta dereceli okulları içerir.

Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde 19 adet okul kümesi bulunmaktadır. Her bir okul kümesinde öğrenci sayısı ve coğrafi konumla değişmekle birlikte ortalama 3-5 adet ilkokul ve 2-5 ortaokul bulunmaktadır (Office of School Support and Improvement (OSSI) / School Clusters, 2019).

Hem devlet okullarının hem de özel okulların eğitim kalitesi, çeşitli kuruluşlar tarafından A, B,C, D vb. ölçekli veya 1-10 arasında rakamla derecelendirilmektedir. Okullara çok çeşitli eğitim verilerini kullanarak derecelendiren kuruluşlara örnek olarak; NICHE(<https://www.niche.com>), GreatSchools (<https://www.greatschools.org>) ve SchoolDigger (<https://www.schooldigger.com>) verilebilir.

Ebeveynler çocuklarının gitmesini istedikleri okulları belirlerken yüksek puanlı okulların bölgesinde ikamet etme eğilimindedirler. Diğer bir taraftan da okulların giderlerinin büyük bir kısmı, yerel bölgeden sağlanan emlak vergileriyle karşılanmaktadır. Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde bir evden alınan emlak vergisinin ortalama olarak %50'si devlet okulları bütçesine aktarılmaktadır. Emlak vergisi ise ev için belirlenen rayiç bedelin yaklaşık %1'i kadardır. Örneğin, rayiç bedeli yaklaşık 1 milyon dolar olan bir konutun yıllık emlak vergisi yaklaşık 10.000 dolardır ve bunun 5.000 doları okul harcamaları için bütçelendirilmektedir. Bu durum, emlak piyasası ve okul puanları arasında ticari bir etkileşim alanına dönüşmüştür. Emlakları pahalı semtlerin okullarının gelirleri yüksektir ve okullar bu gelirler sayesinde eğitim kalitelerini artıracak kadro ilaveleri ve program çeşitlilikleri fırsatları yakalayabilmektedirler. Tam tersi bir bakış açısıyla da eğitim kalitesi düşen okullara çocuklarını göndermek istemeyen veliler sebebiyle o bölgedeki emlak fiyatları düşmektedir.

Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesindeki devlet liselerinden genel okul puanları yüksek olan okullar, yüksek bütçeleri sayesinde üniversite ve

kariyer hazırlığı konusunda da yetkin çalışmalar yapmaktadırlar ve bu alandaki sıralama puanları da yüksektir.

Tablo 2.4 Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesindeki Devlet Liselerinin Üniversite ve Kariyer Hazırlığı Konusundaki Sıralamaları

Sıra No	Okulun Adı	Okulun Genel Puanı	Öğrenci Sayısı	Bir Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
1	Bethesda-Chevy Chase High School	9	2006	17
2	Poolesville High School	9	1205	16
3	Thomas Sprigg Wootton High School	9	2206	18
4	Walt Whitman High School	8	1977	16
5	Walter Johnson High School	8	2289	16
6	Winston Churchill High School	10	2093	17
7	Damascus High School	8	1209	15
8	Clarksburg High School	7	2200	16
9	Richard Montgomery High School	7	2244	17
10	Sherwood High School	7	1890	17
11	Northwest High School	7	2255	17
12	Quince Orchard High School	8	1924	17
13	Colonel Zadok A. Magruder High School	6	1513	17
14	Montgomery Blair High School	6	2882	16
15	James Hubert Blake High School	6	1579	16
16	Albert Einstein High School	5	1689	14
17	Paint Branch High School	5	1966	16
18	Rockville High School	5	1342	14
19	Springbrook High School	4	1751	14
20	Wheaton High School	4	1554	14
21	Watkins Mill High School	4	1524	14
22	Gaithersburg High School	3	2206	13
23	Seneca Valley High School	4	1198	13
24	Northwood High School	4	1579	13
25	John F. Kennedy High School	3	1549	14

Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesindeki devlet liselerinin üniversite ve kariyer hazırlığı konusundaki sıralamaları tablo 2.4'te gösterilmektedir (GreatSchools, 2019).

2.6 YÜKSEKÖĞRETİMİN GENEL YAPISI

Amerika Birleşik Devletleri'nde Türkiye'de bulunan Yükseköğretim Kurulu gibi ülke çapında her eyalette geçerli olan merkezi bir yükseköğretim sistemi yoktur. Her eyaletin kendi içinde bağlı olduğu ve eğitim politikalarını belirleyen yetkili bir kurumu vardır. Her eğitim kurumunun bireysel kendine ait alım şartları ve kuralları vardır. Türkiye'den farklı olarak orada birçok yükseköğretim kurumuna Kolej denir. 12. sınıfı bitirip lise diploması alan öğrenci lisans eğitimine devam edebilir. Liseden mezun olduktan sonra öğrenci iki yere başvurabilir (ABD Büyükelçiliği, 2018):

2.6.1 ÖNLİSANS VE LİSANS EĞİTİMİ

a. Community College (Meslek Okulu ya da Ön lisans Eğitimi)

Bu okullar iki yıl süreyle mesleki eğitim ağırlıklı eğitim verirler. 60 krediyi tamamlayıp mezun olan bir öğrenci Associate of Arts (A.A) veya Associate of Science (A.S) derecesine sahip olarak mezun olur. Bu okullar aynı zamanda teknik ve mesleki eğitim imkânı da sunarlar. Bu okulların en güzel yanı; mezun olduktan sonra gerekli şartları sağladığı takdirde öğrenciye 4 yıllık okula transfer olanağı sağlıyor olmasıdır. Bu şekilde, lisans derecesi olan bir okulun ilk 2 yılını Community College'da okuduktan sonra 4 yıllık bir okula geçip lisans diploması alabilirsiniz. "Community College"ta okumak maddi olarak 4 yıllık okullarda okumaktan daha kolaydır. Ayrıca bir diğer artısı, başvuru sürecinin ve alım şartlarının daha kolay olmasıdır.

b. Üniversiteler Dört Yıllık Lisans Eğitimi

Öğrenciler lise eğitiminden sonra dört yıllık üniversitelerde eğitime devam edebilirler. Bu dört yıllık eğitimin sonunda alınan derece Bachelor's Degree adı verilen lisans derecesi olur. Ortalama 120 krediyi başarılı bir şekilde tamamlayıp mezun olan bir öğrenci Bachelor of Arts (B.A) veya Bachelor of Science (B.S) diplomasına sahip olur. 4 yıllık okullara girmek için öğrencinin üniversitenin talep ettiği başvuru şartlarını yerine getirmesi gerekir. Gerekli sınavlara girip, gerekli dokümanları tamamlayan ve şartları yerine getiren öğrenci istediği üniversitelere başvuru yapabilir.

2.6.2 YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ

Amerika Birleşik Devletleri'nde "Graduate Study" olarak adlandırılan lisansüstü eğitimin ilk basamağı yüksek lisans derecesidir. Lisans öğreniminden sonra, genel olarak 30-36 kredinin tamamlanmasını ve genellikle bir yüksek lisans tezinin hazırlanmasını gerektirir. Bazı yüksek lisans programlarında, tez yerine bitirme sınavına girilerek yüksek lisans derecesine sahip olunur. Yüksek lisans derecesi, Sosyal Bilimler alanları için Master of Arts (M.A.), Fen ve Mühendislik alanları için Master of Science (M.S.) olarak verilir. Ancak, bazı yüksek lisans dereceleri Master of Fine Arts (MFA), Master of Business Administration (MBA) gibi alanları gösteren kısaltmalarla gösterilir.

2.6.3 DOKTORA EĞİTİMİ

Lisansüstü eğitimin ikinci aşaması olan Doktora eğitimi, genel olarak yüksek lisans eğitimi üzerine üç veya dört yıllık bir öğrenim ve araştırmayı gerektirirken, özellikle araştırmaya yönelik alanlarda bu süreç uzayabilmektedir. Doktora eğitiminde daha önce çalışılmamış bir alanda doktora tezinin de hazırlanması istenir. Öğrenimin sonunda "Doktora Derecesi", Doctor of Philosophy (Ph.D.) verilir. Buna karşılık, Doctor of Business Administration (D.B.A) gibi eğitim alınan dala göre verilen doktora dereceleri de vardır.

Yükseköğretim kapsamında iki yıllık yüksekokulların büyük bir kısmı bölgesel olarak idare edilir ve finansmanı halk tarafından ya da bölgesel olarak sağlanır. İster kamuya ait isterse özel olsun yükseköğretim kurumları özektir (Güçlü & Bardakçı, 2004).

Amerikan lisans programları normalde dört yıl, ön-lisans programları iki yıl sürer. Öğretim yılı okullar tarafından belirlenir ama genellikle iki dönemden oluşur ve Eylül ile Mayıs arasında yer alır. Diplomaya hak kazanmak için her öğrenci belli bir sayıda kredi toplamalıdır. Alınan her dersin belirli bir sayıda kredisi vardır. Alınan her ders için öğrenciler çalışmanın sürekli değerlendirmesine dayalı bir not alırlar. Not ortalaması veya GPA, her ders için verilen harf notlarının sayısal olarak eşdeğerleri kullanılarak hesaplanır. Bu öğrencinin diploma programını ne kadar başarıyla uyguladığını değerlendirmek için kullanılır. Hepsi değilse de kolejlerin çoğu uluslararası adayların giriş testlerine girmesini şart koşar. Bunlar Akademik Değerlendirme Testi (SAT-I) veya Amerikan Kolej Testi (ACT) Değerlendirmesidir. Bazıları ayrıca (SAT-II) Konu Testi'ni de isteyebilir (ABD'de Eğitim, 2018).

Ülkede tüm eyaletlerde yer alan kamu ve özel üniversitelerde birçok alanda ve bilim dallarına yönelik lisans, yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası eğitim verilmektedir. Derecelerin tamamlanması için gereken süre programına göre değişir: Master derecesi için en az 12 en çok 24 ay, doktora derecesi için ise lisans derecesinin üstüne 5 yıldan 8 yıla kadar süre gerekir. Akademik yıl 9 ay sürer ve sömestr, trimestr veya çeyrek yıla bölünür. Sınıf çalışmaları saat, kredi veya ünite ile ölçülür. Geçer notlar “A”, “B”, “C” ve “D” dir. Bazen ondalık sistem de kullanılır. Yüksek lisans öğrencilerinin programa devam edebilmeleri ve derecelerini alabilmeleri için genellikle ortalamada “B” notunu tutturmaları gerekir ve tez çalışmalarından sonra mezun olunur. Aynı durum doktora seviyesi için de geçerlidir. Amerika Birleşik Devletleri’nde yüksek lisans ve doktora programları veren kurumlar kolej, üniversite veya enstitü olarak adlandırılır. Aralarındaki başlıca fark derece seviyeleri ve konulardaki uzmanlık seviyeleridir (Türkoğlu & Tatar, 2015, s. 59-60)

Amerika Birleşik Devletleri’nde yüksek öğrenim, 373 milyar dolar gibi bir maliyete sahip olan ve gayri safi milli hasılanın neredeyse yüzde 3’ünü tüketen muazzam büyüklükte bir sektör durumundadır. Özellikle özel kurumlarda okumayı tercih eden öğrenciler için, yüksekokul ve üniversite maliyetleri epey yüksek olabilir. Çünkü bu kurumlar eyalet veya federal hükümetten maddi destek almamaktadır. Eğitimde herkese eşit erişim olanağı sağlamak için, Amerika Birleşik Devletleri öğrencilere çok geniş çapta maddi yardım ya da kredi programı sunmaktadır. Her 10 öğrenciden 7’si bir çeşit maddi destek alır. Bu kapsamda, birlikte sunulan bağış, kredi ve iş fırsatları gibi çeşitli olanaklar, tam-zamanlı okuyan öğrencilerin yaşam masraflarına ve okul ücretlerini ödemelerine yardımcı olmaktadır. Son yıllarda, ülkenin en zengin ve itibarlı üniversitelerinden birkaçı – Harvard, Princeton, Yale, Columbia ve Dartmouth gibi – düşük ve orta gelirli aileler için maddi yardım oranlarını önemli ölçüde artırma planlarını açıklamışlardır. Ülkenin daha iyi olarak kabul edilmiş üniversitelerindeki kontenjanlar için öğrenciler rekabet içindedir. Amerika’nın her türlü yükseköğretim kurumları kayıt oranlarını koruyabilmek amacıyla yeterli sayıda öğrenci kabul ederken, aynı zamanda ülkenin en parlak öğrencileri için de rekabet etmek zorunda kalırlar. Massachusetts Institute of Technology (MIT), California Institute of Technology (Caltech), Stanford University, Brown, Columbia, Cornell, Dartmouth, Harvard, Pennsylvania, Princeton, Yale gibi en saygın Amerikan üniversiteleri, hem devlet hem de özel, her kontenjan boşluğu için yüzlerce başvuru almaktadır. Öte yandan, notları iyi olan ve üniversite sınavlarında başarılı sonuçlar alan çoğu lise mezununun yükseköğretim kurumlarından yüzlerce davet aldıkları da bir gerçektir.

Eyalet hükümetleri, Amerikan eğitim sisteminin doğasındaki yerinde yönetim ilkesini yansıtarak, yükseköğretim kurumlarına gereken yasal izinleri sağlayabilir. Ancak, yüksekokul veya üniversiteye akademik konum kazandıran akreditasyon, eyalet veya federal hükümet tarafından değil, sivil toplum kuruluşları tarafından verilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Bakanlığı, akreditasyon kurumlarının uyması gereken ölçütleri belirler ve denetler. Akreditasyon kurumları çok çeşitlidir. Bir akreditasyon kurumu sadece bir programda (örneğin hemşirelik programı) uzmanlaşabilir başka bir akreditasyon kurumu tüm yükseköğretim kurumunu genel ölçütlerle akredite edebilir. Her akreditasyon kurumu kendi denetleme ölçütlerini kendisi belirler ve uygular. Üniversite eğitiminin kalitesini akredite etmek üzere belirlenen ölçütlerde özerklik, şeffaflık, hesap verebilirlik, bütünsellik, mezun oranı, mezunların iş bulma oranı, öğrencilerin çeşitli ulusal veya uluslararası sınavlardaki başarıları vb. başlıklar bulunur.

2.6.4 FİNANS

Amerika Birleşik Devletlerinde yükseköğretim ücretleri genellikle çok pahalıdır. Yükseköğretim kurumuna kayıt kabulde ve kayıt yenilemede verilen yıllık ücretlerin yanı sıra ders başına alınan krediye göre değişen ücretler de ek olarak üniversitelere ödenmektedir. Üniversitelere ödenen ücretler, üniversiteye, programa göre çok çeşitlilik göstermektedir.

Tablo 2.5 Üniversite Ortalama Yıllık Ücretleri

Okul Türü	Ortalama Yıllık Ücret (Dolar)
2 Yıllık Okullar (Yerel eğitim bölgesinde ikamet edenler için)	3,570
4 Yıllık Okullar (Eyalet bölgesinde ikamet edenler için)	9,970
4 Yıllık Okullar (Eyalet bölgesinde ikamet etmeyenler için)	25,620
4 Yıllık Özel/Vakıf Okulları	34,740

2017-2018 Öğretim Yılı için College Board tarafından açıklanan üniversite ortalama yıllık ücretleri tablo 2.5'te gösterilmektedir (CollegeBoard, 2018).

2.7 ORTAÖĞRETİMİN GENEL YAPISI

Ortaöğretim temel eğitimin bitiş zamanına göre 7. veya 9. sınıftan başlayıp 12. sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Genel olarak zorunlu eğitim 16 yaşına kadar sürer. Ortaöğretim genelde 6 yıllık ilköğretimden sonra 3 yıllık ortaokul (Junior High) ve 3 yıl süren lise (Senior High) öğretiminden oluşur. Eyaletlere göre eğitim sistemleri farklılaştığı için her iki kademeyi birleştiren 6 yıllık okullara (Combined Junior-Senior High Schools) veya da 8 yıllık ilköğretimden sonra eğitim veren 4 yıllık liselere (4 Year High Schools) de rastlanmaktadır. Liseye devam edip ara sınıflarından ayrılan öğrenciler, akşam okullarına ya da yaz okullarına devam ederek lise diploması alabilmektedirler (Demirel, 2000).

Günlük anlamda, ortaöğretimde dersler 7.30'da başlar ve 14.00'da veya 14.30'da sona erer. Okul derslerinden sonra programlara ek etkinlikler, sosyal ve sportif aktiviteler gerçekleştirilmektedir (Hampshire, 2008, p. 135).

ABD ortaöğretim kurumları, öğrencilerin akademik performanslarını, teknik becerilerini, dil becerilerini, sosyal ve fen bilimlerinde yer alan yeteneklerini ve sanatsal becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kademedeki deneysel bilimler (Genel Fen Bilimleri, Biyoloji, Kimya, Fizik), yabancı dil eğitimi, sağlık ve beden eğitimi gibi eğitimler de verilmektedir (Türkoğlu, 1998;).

Ortaöğretim düzeyinde öğrenciler, her eyalet tarafından belirlenen belirli bir yıl veya dönem boyunca belirli "çekirdek" müfredat derslerini (zorunlu dersler) almaları gerekmektedir. Bu dersler: İngilizce, matematik, fen bilimleri, sağlık, beden eğitimi, sosyal çalışmalar, Amerikan tarihi ve yönetimi, coğrafya, dünya tarihi ve toplumsal sorunlar dersleridir. Zorunlu derslere ek olarak, öğrenciler gelecekteki eğitim ve kariyer planlarını tamamlayan 'seçmeli dersler' seçerler. Seçmeli dersler genellikle bir öğrencinin 9 ila 12. Sınıflardaki çalışmalarının yaklaşık yarısını oluşturur (Elementary and Secondary Education, 2008).

2.8 ÜNİVERSİTE TERCİH SÜRECİNİ BELİRLEYEN ETMENLER

Araştırmacılar, bireylerin veya grupların üniversite yerleşim sürecinde tercihlerini olumlu veya olumsuz etkileyen etmenleri araştırmaktadırlar. Bu kapsamda, öğrencilerin üniversite tercihlerine karar verme sürecinde birçok farklı etmenin etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu etmenler; öğrencinin eğitimsel geçmişi, ailenin desteği, K-12 okullarının yapısı, yükseköğretim okullarının yapısı ve diğer sosyokültürel ve ekonomik etmenler olarak sıralanabilir.

Akademik Başarı ve Üniversiteye Akademik Hazırlık Çalışmaları

Öğrencilerin üniversite erişimlerindeki en belirleyici etmen öğrencinin akademik yeterliliğidir. Üniversite tercih araştırmalarında, akademik yeterlilik öğrencinin akademik başarısı ve üniversite akademik hazırlıkların birleşimidir. Basitçe açıklamak gerekirse, eğer bir öğrenci üniversite kayıt-kabuldeki akademik gereklilikleri (kabul edilebilir bir not ortalaması, sınav sonuçları vb.) yerine getiremezse yükseköğretime devam edemez.

Literatürde, akademik başarı, notlar veya sınav sonuçları olarak kullanılmaktadır. Akademik başarı alanında yapılmış tüm çalışmalarda, öğrencilerin bireysel not ortalamaları veya büyük ölçekli ulusal sınav sonuçları değerlendirilmektedir. Bu veriler kullanılarak gerçekleştirilmiş niteliksel çalışmalar, istatistiksel modellemeler kullanarak, yüksek not ortalamaları ve sınav sonuçlarına sahip öğrencilerin yükseköğretime (özellikle 4 yıllık yükseköğretim kurumlarına) devamı arasında önemli bir ilişki bulmuştur.

Akademik yeterliliğin bir diğer bileşeni de üniversiteye akademik hazırlıktır, bu akademik başarıdan farklıdır. Öğrenciler, lise öğrenimleri esnasında bazı kolay derslerden yüksek notlar almış olabilirler, ancak bu üniversitenin zorlu akademik sürecine hazırlandıkları anlamına gelmemektedir. Buna ek olarak, bazı öğrencilerin sınav sonuçları düşük olabilir, ama diğer üniversite hazırlık standartlarını yerine getirebilirler. Bu nedenle bir çok araştırmacı üniversite seçimi modellerine, öğrencinin lise müfredatının kalitesinin etkisini izole etmek amacıyla akademik hazırlık ölçütleri dahil etmişlerdir.

En iyi bilinen akademik hazırlık ölçeği, Adelman'ın akademik yoğunluk ölçeğidir. Bu ölçek, öğrencinin belirli bir ders grubundan aldığı ders, AP dersleri ve ek derslerin sayısını dikkate alır. Adelman yaptığı çalışmada, üniversiteye gitme

davranışı ile akademik yoğunluğu dörtlü bir ölçekle ilişkilendirmektedir. Üniversite girişi belirlemede en temel akademik yoğunluk düzeyi olarak şu derslerin lise ğretiminde alınmış olması gerekmektedir: 4 tane İngilizce/ anadil dersi, en az biri trigonometri olmak üzere 4 tane matematik alan dersi, 2'şer tane fen bilimleri alanı, sosyal bilimler alanı ve yabancı dil alan dersleri, 2 tane AP dersi veya başka ileri dersler, 1 tane bilgisayar bilimleri alanından ders. Adelman, bu en alt düzeydeki akademik yoğunluğu karşılayan öğrencilerin % 95' inin lise mezuniyetinden sonra sekiz yıl içinde niversite lisans derecesi aldığını belirlemiştir. Öğrencinin lise müfredatının akademik yoğunluğu, niversite hazırlık sürecinde her şeyden çok etkisi olan etmendir.

Özetle, akademik başarı ve niversiteye akademik hazırlık çalışmaları araştırmalarında, lise ğrencilerinin GPA, ACT vb. sınav sonuçları ile öğrencilerin lise müfredatında aldıkları derslerin akademik yoğunluğu dikkate alınmaktadır. Bu literatüre göre, lise ğrencilerinin mezuniyette sahip oldukları akademik yoğunluk, niversiteye erişimi etkilemektedir. Daha da fazlası, öğrencilerin akademik başarıları ve niversiteye akademik hazırlık çalışmaları, devam edecekleri yükseköğretim kurumunun türünü ve mezuniyet derecesini de belirleyebilir (Adelman, 2006).

2.9 LİSE SONRASI TERCİH SÜRECİNE KISA BİR BAKIŞ

Lise eğitimini başarıyla tamamlayan öğrenciler, hemen çalışmaya başlama, bir süre eğitime ara verme (ara yıl), 2 yıllık yükseköğretim veya 4 yıllık yükseköğretim olmak üzere çeşitli tercihlerde bulunabilirler. Bu tercihler lise eğitimi boyunca plan ve hazırlık gerektirir. 4 yıllık lise eğitiminin özellikle ilk 3 yılında yapılan başarılı çalışmalar, lise eğitiminin son yılının daha az stresli olmasını ve yükseköğretime geçişin daha yumuşak olmasını sağlar. Bu kapsamda aşağıda bazı öneriler listelenmiştir. (WJHS Counselling, 2018)

- Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik servisi ile Üniversite/Kariyer Merkezi'ni erken keşfetmek, sık sık ziyaret etmek, onların bu konuda kaynaklarından yararlanmak.
- Öğrenci toplum hizmeti çalışmalarını kariyer hedefleri doğrultusunda neyi yapmaktan gerçekten hoşlanıldığını keşfetme amaçlı, bilinçli olarak yapmak
- İlgi alanlarını geliştirmeye yönelik, liderlik becerilerini artırıcı ders dışı etkinliklere katılmak.
- Bir dosya oluşturmak. Bu dosya üniversiteler, ara yıl programları, kariyer eğitimleri vb. hakkında bilgilerin toplandığı dijital bir veri dosyası olabileceği gibi, bir çekmece veya kutuda kâğıt materyallerin biriktirildiği bir biçimde de olabilir.
- Lise eğitimi boyunca yaz tatillerini çok iyi kullanmak. İlgi alanlarını belirlemeye yönelik denemeler yapma, başarıma fırsatları sunan iş, okul, seyahat, kamp, gönüllülük çalışmaları vb.
- Akademik becerilerin geliştirilmesi; okuma, yazma, matematik, verimli ders çalışma, etkin not alma, deneme sınavları gibi. Bireysel amaçlı zorlayıcı dersler alma.
- Bağımsız bir birey olmak: Yemek yapmayı, çamaşır yıkamayı, program organize etmeyi, hatta bütçe kullanmayı öğrenme.
- Yukarıdaki planlamayı genel olarak rehber edinmek: lise sonrası yaşama hazırlanmak süreklilik gösteren, gelişen/dönüşen bir süreçtir.

Üniversite eğitiminin planlanması çok uzun ve yoğun bir süreçtir ve çoğu genç ve hatta onların aileleri bu sürecin planlanmasında gecikebilmektedirler. Öğrenciler, aileleri ve okullar için bu sürecin basamaklandırılması önemlidir. Lise öğrenimi boyunca 9.sınıftan 12.sınıfa kadar adım adım yapılacak çalışmaların aşamalandırılması öğrencilerin bu zorlu yolculuklarında rehber niteliği taşıyabilir.

Aşağıda lise eğitimi boyunca öğrencilere rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmış 4 yılın genel planlamasına yönelik örnek bir çalışma paylaşılmıştır.

9.Sınıflar için Öneriler

- Güçlü olunan, ilgi duyulan alanlar hakkında düşünmeye başlama, lise ve sonrası için bazı hedefler listeleme
- Danışmanla tanışma, başarıyla mezun olabilmek için 4 yıl boyunca lisede yapılacak çalışmalara genel bir çerçeve geliştirme
- İlgi duyulan ders dışı alanları keşfetme
- Akademik becerileri değerlendirme ve kendi kendine öğrenen bir birey nasıl olunur? Sorusuna yanıt bulmaya çalışma
- Okulun web sayfasının detaylı incelenerek öğrenci kulüpleri, SSL fırsatları, okulun diğer akademik programlarını keşfetme.
- Kişisel ilgi ve becerilere odaklanarak hangi gönüllülük çalışmalarının daha uygun olacağını tasarlama
- PSAT deneme sınavlarına katılarak güçlü ve geliştirilmesi gereken akademik yönleri belirlemek, gerekiyorsa bu konuda rehber öğretmenle ve diğer öğretmenlerle görüşmeler yapma.
- İlgi alanları, aktiviteleri, başarıları yansıtan bir özgeçmiş yazmaya başlama.
- Gerekli durumlarda öğretmenlerden ek çalışmalar, ek dersler alma.

10. Sınıflar için Öneriler

- Sene başında PSAT sınavını alma ve ACT ve/veya SAT sınavına yönelik çalışmalara başlama.
- İlgi alanları ve beceriler doğrultusunda ders dışı faaliyetlere yönelik düzenlemeler yapma, özgeçmişini güncelleme
- Yaz tatillerini ilgi ve beceri alanlarını keşfetme/geliştirme amacıyla yapma (İlgi alanlarını belirlemeye/geliştirmeye yönelik denemeler yapma, başarı fırsatları sunan iş, okul, seyahat, kamp, gönüllülük çalışmaları vb.)
- Fen ve Teknoloji Lisesi programlarından yararlanma fırsatlarını araştırma. Kariyer ve teknoloji fırsatlarını düşünme.
- SAT ders sınavları hakkında bilgi toplama, öğretmenlerle görüşmeler yapma.
- Bursluluk ile ilgili ön çalışmalar yapma. Finansal destek programlarını araştırma.
- 11.sınıfın güz döneminde girilecek ön SAT sınavı “Ulusal Başarı Bursluluk” durumunu belirler, bununla ilgili ön hazırlıklar yapma.

- Kariyer hedefleri ve ilgi alanları doğrultusunda 11.sınıfta alınacak dersleri seçme
- Spor alanında planlanan kariyer hedefleri varsa, takım koçu ile sporcu bursluluğundan yararlanma hakkında görüşmeler yapma.
- Kariyer seçenekleri hakkında düşünme, bu alanda çalışanlarla görüşmeler yapma.
- Notları olabildiğince yüksek tutma.

11. Sınıflar için Öneriler

- “Ulusal Başarı Bursluluk” durumunu belirleyen önSAT sınavını güz döneminde alma.
- Okulun web sitesini sürekli izleyerek üniversiteler ve üniversite ziyaretleri hakkında güncel haberleri izleme.
- Okulda gerçekleşen üniversite tanıtım çalışmalarına katılma, yakın çevrede gerçekleşen üniversite ve iş tanıtım fuarlarına katılma.
- Aile, öğretmenler, rehber öğretmenler ve çevredeki diğer kişilerle kariyer fikirleri hakkında fırsat buldukça görüşmeler yapma.
- SSL saatlerini sürekli takip etme, ilgi ve beceri alanlarını genişletmeye yönelik olarak geliştirici çalışmalar yapma.
- Stajyerlik programları, ticaretle ilgili okullar, teknoloji ile ilgili okullar, eğer ilgi duyuluyorsa askeri okullar vs hakkında bilgiler edinme.
- ACT/SAT veya SAT ders sınavları(SAT II) ‘na kayıt olma.
- Naviance isimli rehberlik programına kaydolma ve kullanımı hakkında bilgi edinme.
- Özgeçmiş güncelleme, dosya tutmaya devam etme.
- Öğretmenlerle bireysel ilişkileri güçlendirme, referans mektubu yazması istenecek öğretmenleri belirleme.
- Bahar dönemi tatilinde ve uygun diğer günlerde üniversite ziyaretlerine gitme, üniversite tanıtım çalışmalarına katılma.
- Notları olabildiğince yüksek tutma.

12. Sınıflar için Öneriler

- Yaz tatilini üniversiteleri ziyaret etme, üniversite başvuruları için gereken yazılar-uygulamalar hakkında ve özgeçmişini güncelle.
- Naviance isimli rehberlik programında bir ana plan oluşturma. Bu planda üniversite kayıt kabul sürecinde gerekenler için ara basamaklar (örneğin

öğretmenlerden alınacak referans mektupları, transkript alma vb.) için tarihler belirleme.

- Üniversite tanıtımı için okula ziyarete gelen görevlilerle sohbet etme, üniversiteyi bizzat ziyaret etmeden önce o üniversite hakkında araştırmalar, ön görüşmeler yapma.
- Rehber öğretmenle alternatif planlar, lise mezuniyet durumu, mezuniyet şartlarının (özellikle SSL saatleri vb.) tamamlanması vb. hakkında detaylı olarak görüşme. Gerekli durumlarda okulun Üniversite ve Kariyer Merkezi ile bu görüşmeyi tekrarlama.
- Okulun Üniversite ve Kariyer Merkezi'nden transkriptin ne zaman istenebileceğini, nasıl alınabileceğini vb. yolları öğrenme.
- Üniversite öncesi 1 yıl ara verme hakkında düşünme.
- ACT/SAT veya SAT ders sınavları(SAT II) 'nı bir kez daha deneme.
- Üniversite ziyaretlerine devam etme, ilgililerle görüşmeler yapma.
- Üniversite başvuruları ve bursluluk olanakları hakkında araştırma yapmaya devam etme.
- Ailenin geçim durumu vb. bilgileri edinme.

2.10 ÜNİVERSİTE TANITIMLARI

Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretim önemli bir ticari alandır. Üniversitelerin tanıtım birimi görevlileri, öğretim yılı içinde liseleri ziyaret ederek üniversite hakkında çeşitli bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Liselerin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik servisleri, üniversitelerin tanıtım birimleri ile işbirliği yapmaktadır.

Yılda birkaç defa "Üniversite Tanıtım Fuarı (College Fair) da düzenlenmektedir. Amerika'ya yurtdışından üniversite öğrenimi için gelecek öğrencilere yönelik olarak "Sanal Üniversite Turları" da (Virtual College Tours) mevcuttur. Neredeyse her üniversite kendi web sayfası aracılığıyla birçok üniversite görselini, üç boyutlu sanal tur seçenekleriyle birlikte ücretsiz olarak sunmaktadır. Ücretli üniversite sanal turları da mevcuttur. Ücretli turlarda, belirlenen gün ve saatte aday öğrenciler, video-konferans yoluyla üniversiteyi sanal yolla ziyaret edebilmekte ve görevlilerle görüşmeler yapma fırsatı bulabilmektedir.

Üniversite seçim sürecinde, lise öğrencileri ve ebeveynler tercih edilebilecek üniversitelerin kampüslerini ziyaret ederek daha yakından tanımak istemektedirler. Aileler çoğunlukla 11. Sınıfın bahar döneminden başlayarak bahar yarıyıl tatilini, hafta sonlarını ve yaz tatillerini üniversite ziyaretleri için planlamaktadır.

Justine Rebecca Okerson, "Beyond the Campus Tour: College Choice and the Campus Visit" adlı doktora çalışmasında şunları aktarmaktadır:

Kampüs ziyaretleri, öğrencinin başvuru ve kayıt kararını önemli ölçüde etkilese de, bir kampüs ziyaretinin öğrenciler arasında nasıl algılandığı ve öğrencilerin ziyaret algılarının üniversite seçim kararlarını nasıl etkilediği bilinmemektedir. Önceki araştırmalar, kampüs ziyaretinin veya turunun önemini gösteriyor, ancak bu araştırmalar, ziyaret veya turun hangi unsurlarının en etkili olduğunu ve bu faktörlerin üniversitenin kontrolünde olup olmadığını göstermemektedir.

Okerson (Okerson, 2016) çalışmasında, kampüs ziyaretini üç farklı niteliksel bakış açısıyla incelemiştir: üniversite birinci sınıf öğrencileriyle görüşmek, kampüs hakkındaki bilgilendirici oturumları ve turu değerlendirmek ve üniversite seçim sürecinde kampüs ziyaretinin etkisini daha iyi anlamak için lise son sınıf öğrencilerine anket yapmak. Elde edilen bulgulara göre öğrenciler "üniversiteye benzeyen" bir üniversite istemektedirler. Üniversite, öğrencilerin genel olarak "mutlu" oldukları ve

aldıkları donanımlardan dolayı “gurur duydukları” bir yer olarak tanımlandığında etkileyici olmaktadır.

Aynı araştırma, kampüs ziyaretinin farklı değişikliklerini en çok etkileyen faktörlerin çoğunlukla şansa bağlı olduğunu ortaya koymaktadır; hava durumu, tur rehberinin etkililiği, duyuru panolarındaki ilanlar ve kampüsteki inşaat bile öğrencinin kampüs yorumlamasını etkileyebilmektedir. Bu bulgular ayrıca öğrencinin tercih sürecinde kampüs ziyareti ile üniversite seçimi arasındaki ilişkiyi anlamının önemini de bir kez daha haklı çıkarmaktadır. Kurumlar ve üniversite yöneticileri, en iyi tanıtımı doğal üniversite yaşam ortamıyla aktaran ve “formda” olan bir üniversite tanıtım öğrencisinin bir kampüsü en etkili yolla sunmak için en iyi uygulama örneği olacağını da bilmelidirler (Okerson, 2016).

2.11 TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE GENEL BAKIŞ

Kamu yönetiminde hakim model doğrultusunda merkeziyetçi olarak örgütlenen Türk eğitim sisteminde merkezi bir yönetim söz konusudur.

Türkiye’de eğitim ve öğretim hizmetlerinin 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Eğitim Kanunu hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur.

Türkiye’de anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise veya dengi okullar MEB’in izni olmaksızın açılmaz. Ülkedeki diğer bazı bakanlıklara bağlı okullar dışında bütün eğitim öğretim kurumları MEB’e bağlıdır. Diğer bakanlıklara bağlı lise ve dengi okulların program ve yönetmelikleri ilgili bakanlıkla MEB tarafından yapılır ve onaylanır. Bu okullar da MEB’e bağlı diğer okullar gibi MEB’in gözetim ve denetimine tabidir.

Ülkedeki eğitim hizmetlerinin planlaması, yürütülmesi ve denetlenmesinden sorumlu olan en yetkili kurum olan MEB, merkez örgütü, taşra örgütü ve yurtdışı örgütü ile bağlı kuruluşlardan oluşur. Bakanlığın her kademesindeki yöneticiler, görevlerini ilgili mevzuat, plan, program ve emirlere göre düzenlemek ve yürütmekten üst kademe yöneticilerine karşı sorumludur (3797 sayılı kanun; Başaran, 2008, 145; Şişman ve Taşdemir, 2008, 45).

Ortaöğretimi oluşturan okulların çoğunluğu liselerden oluşur. Liselerde eğitim süresi 2005–2006 öğretim yılından itibaren dört yıla çıkarılmıştır.

Genel ortaöğretim kurumlarının amacı; ortaöğretim düzeyinde genel kültüre sahip, toplum sorunlarını tanıyan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel açılardan kalkınmasına katkıda bulunacak bireyler yetiştirmek ve bu bireyleri bir sonraki öğretim kademesi olan yükseköğretime hazırlamaktır. Genel ortaöğretim kurumları; Genel liseler, Yabancı dil ağırlıklı liseler, Anadolu liseleri, Fen Liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, Sosyal Bilimler liseleri, Spor liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar liseleri vb. liselerdir.

Ortaöğretim kurumlarından mezun olanlar yükseköğretim kurumlarına girmek için aday olmaya hak kazanır. Yükseköğretim kurumlarına giriş şartları MEB ile Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilir. Türk eğitim sisteminde yükseköğretim, ortaöğretime dayalı en az iki yıllık yüksek eğitim veren tüm kurumları kapsar. Yükseköğretim kurumları; Üniversiteler, Fakülteler, Enstitüler, Yüksek Okullar, Konservatuarlar, Meslek Yüksek Okulları, Uygulama ve Araştırma Merkezleri'dir (METEK, 1973).

Yükseköğretim basamakları, ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim olmak üzere üç basamaktan oluşur.

Ön lisans eğitimi, ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, ortaöğretime dayalı en az dört yarıyılık (iki yıllık) bir öğretimdir. Ön lisans eğitimi veren kurum mezunları gerekli koşulları sağladıkları takdirde alanlarındaki lisans öğretimi yapan fakültelelere yatay geçiş yapabilir ya da lisans tamamlama programına katılabilirler.

Lisans eğitimi, ortaöğretime dayalı en az sekiz yarıyılık (dört yıllık) bir programı kapsayan öğretimdir ve fakültelelerde verilir. Lisans öğretiminden sonra yapılan öğretime lisansüstü öğretim denir. Lisansüstü eğitim, yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar (Başaran, 2008, 128; Şişman ve Taşdemir, 2008, 90).

Yüksek lisans eğitimi, lisansüstü öğretimin ilk basamağıdır. Yüksek lisans yapan biri eğitim gördüğü alana bağlı olarak bilim uzmanı, yüksek mühendis, yüksek mimar vb. bilimsel unvan alır. Özgün bir araştırma ile alana katkı sağlamayı amaçlayan doktora eğitimi, üniversite eğitiminde en son basamağı oluşturur. Doktora derecesine sahip biri gerekli koşulları sağladığı takdirde üniversitelerde öğretim üyesi olarak çalışabilir. Doktora öğrenimi, yardımcı doçentlik, doçentlik, profesörlük gibi akademik unvanları almak için ilk koşuldur (Başaran, 2008, 128).

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) resmi web sitesinde yer alan üniversiteler sayfasında yer alan bilgilere göre Türkiye’de 206 üniversite bulunmaktadır.

Yükseköğretimin ön lisans ve lisans basamaklarına giriş merkezi bir sistemle ve ülke genelinde “Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi” (ÖSYM) tarafından düzenlenen iki basamaklı sınavla yapılmaktadır. Devlet veya vakıf üniversitesi tercihinine bağlı olmaksızın yükseköğretim düzeyinde eğitim almak isteyen her adayın bu sınava girmesi gerekir. Yükseköğretim kurumlarına yerleştirme bu sınav sonuçları doğrultusunda yapılır.

Türk eğitim sisteminde her öğretim düzeyinde sınırlı sayıda özel öğretim kurumları bulunmakla birlikte, eğitim büyük ölçüde kamu tarafından finanse edilmektedir (Tural, 2002, 321). Erdoğan (2000; 207, 211) eğitim sisteminin finanse edilmesinde devletin neredeyse tek kaynak olduğunu ve eğitim giderleri için devletin dışında önemli bir kaynak bulunmadığını belirtmiştir.

3 YÖNTEM

Bu bölümde, seçilen iki ülkenin lise eğitimi lise mezuniyet gereklilikleri ile liselerde uygulanan mesleki yöneltme ve kariyer hazırlılıklarının karşılaştırılmasında izlenen yöntem ele alınmaktadır. Araştırma modeli, veri kaynakları ve veri analizi ile ilgili açıklamalara bu bölümde yer verilmektedir.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sisteminde Maryland Eyaleti, Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitimi ve lise sonrasına mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı çalışmalarının incelendiği ve Türkiye ile karşılaştırmaların yapıldığı bu çalışmada, karşılaştırmalı eğitim çalışmasıdır.

Var olan tanımlar ışığında, karşılaştırmalı eğitim, dünyadaki eğitim sorunlarını ortaya koymaya çalışan ve bu sorunlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları dikkate alıp, değer ve koşullar bağlamında inceleyerek ülkeye özgü çözümler getirmeye çalışan bir alandır (Baskan ve Dede, 2011).

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların tabii ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik araştırma yöntemidir. Başka bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 42).

3.2 VERİLERİN TOPLANMASI

Bu çalışmadaki verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma modellerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır.

Doküman incelenmesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel çalışmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 190).

Dokümanlar, nitel çalışmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür çalışmalarda, araştırmacı ihtiyacı olan veriyi gözlem ve görüşmeye gerek kalmadan elde edebilir. Hangi dokümanların önemli olduğu ve veri

kaynağı olarak kullanılabilceğı, araştırmanın problemi ile yakından ilgilidir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 189).

Araştırma konusu ile ilgili verilerin elde edilmesi için, internet kaynaklı veri türleri kullanılmıştır. Literatür taraması yapılmış, yerli ve yabancı kaynaklara, üniversite kütüphaneleri, ulusal ve uluslararası belge sağlama hizmeti veren kuruluşlar aracılığı ile ulaşılmıştır. Bu kaynaklar arasında eğitim konusunda çok çeşitli veri sağlayan, U.S. Department of Education, National Center for Education Statistics, CIA The World FactBook, Census Bureau, College Board, Department of Public Information, Department of Homeland Security vb. Amerikan resmi veri tabanları ve belgelerinden yararlanılmıştır.

ABD Ankara Büyükelçiliği ve Türkiye'deki Konsolosluklar resmi internet sitesinde "eğitim ve kültür" bölümünde yer alan metin ve dokümanlar incelenmiştir.

Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesine ait araştırma kapsamında Montgomery County Board of Education, Montgomery County Public Schools, Montgomery County Volunteer Center, Montgomery County Public Libraries resmi internet sitelerinden metin ve doküman taramaları yapılmıştır.

Resmi internet sitelerinden elde edilen dokümanlar, pdf formatında bilgisayar ortamına kodlanarak aktarılmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilen araçlarla ilgili literatür taranmış, araştırma araçlarıyla uyumlu bir Şekilde dökümanların incelenmesi için veri toplama formu oluşturulmuştur. Doküman incelenmesinden sonra ortaya çıkan temalar ile ilgili iki alan uzmanından görüşleri alınmış, uzman görüşleri ile kullanılan araçlarda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Betimsel nitelikte olan bu çalışmada ana amaç, araştırılan konu ile ilgili okuyucuya betimsel ve gerçekçi bir bakış açısı sunmaktır. Bunun için araştırılan metinler, belgeler ve veriler ayrıntılı olarak tekrar tekrar incelenmiş, elde edilen veriler belli bir sıraya konmak suretiyle somutlaştırılarak doküman incelemeleri yapılmıştır.

3.3 VERİ KAYNAKLARI

Veri kaynağı olarak kütüphanelerin, üniversitelerin, eğitim bakanlıklarının ve eğitim ağlarının elektronik sayfalarından, öğretim programları, ilgili yasa ve mevzuatlar ve konu ile ilgili ulaşabilen makaleler ve tezlerden yararlanılmaktadır.

Tablo 3.1 Araştırmada Lise Mezuniyet Gereklilikleri Kapsamında Yararlanılan Veri Kaynakları

Ülke	Lise Mezuniyet Gereklilikleri Kapsamında	
	Veri Kaynağının Adı	Hazırlayan Kurum
Amerika Birleşik Devletleri	MCPS Graduation Requirements at a Glance (MCPS Mezuniyet Gerekliliklerine Genel Bakış) (3 sayfa) (EK -1)	Montgomery County Public Schools (MCPS)
	High School Graduation Requirements (MCPS Mezuniyet Gereklilikleri) (1 sayfa) (EK-2)	Montgomery County Public Schools (MCPS)
	Haziran 2017 Tarihli IKC-RA kodlu “Grade Point Averages (GPA) and Weighted Grade Point Averages (WGPA) / Ortaöğretim Başarı Puanı ve Ağırlıklı Not Ortalaması” isimli MCPS Yönetmeliği (6 sayfa) (EK-3)	Montgomery County Public Schools (MCPS)
	2 Haziran 2016 tarihinden itibaren yürürlükte olan, 1 Ağustos 2017 tarihli Not Verme, “Grading Procedures in Grades 6–12 (6-12.Sınıflarda Not Verme Prosedürü” isimli MCPS Yönergesi (2 sayfa) (EK-4)	Montgomery County Public Schools (MCPS)
Türkiye	19 Şubat 2018 Tarihli Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (26 sayfa) (EK-5)	T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
	1 Eylül 2018 Tarihli Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (107 sayfa) (EK-6)	T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Araştırmada Lise Mezuniyet Gereklilikleri Kapsamında yer alan veri kaynakları tablo 3.1’de gösterilmektedir.

Tablo 3.2 Araştırmada Mesleğe Yönelme ve Kariyer Geliştirme Kapsamında Yararlanılan Veri Kaynakları

Ülke / İçerik	Mesleğe Yönelme ve Kariyer Geliştirme Kapsamında	
	Veri Kaynağının Adı	Hazırlayan Kurum
Amerika Birleşik Devletleri	ASCA National Standards for Students (2004) / 2004 Tarihli ASCA Öğrenciler için Ulusal Standartlar Yönergesi (12 sayfa) (EK-7)	American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği
	Counseling/Advisory Resources (289 sayfa) Şubat 2008 Tarihli Rehberlik ve Yönlendirme Kaynakları isimli dokümanı (288 sayfa) (EK-8)	The Maryland State Department of Education (MSDE)/ Maryland Eyalet Eğitim Bölümü
Türkiye	2018 Tarihli Rehberlik Hizmetleri Program Hazırlama Kitapçığı (15 sayfa) (EK-9)	T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
	2011 Tarihli Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı (89 sayfa) (EK-10)	T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
	Aralık 2015 Tarihli Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu (86 sayfa) (EK-11)	T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Araştırmada Mesleğe Yönelme ve Kariyer Geliştirme Kapsamında yer alan veri kaynakları tablo 3.2’de gösterilmektedir. Araştırmada kullanılan ve tablo 3.1 ile tablo 3.2’de yer alan veri kaynakları, sayfa sayısı toplamı 635’dir. Bu nedenle dokümanların tamamı ekler bölümünde yer almamaktadır. Ancak, kullanılan veri kaynaklarının araştırmaya konu olan sayfalarına (toplam 36 sayfa) ekler bölümünden

erişilebilmektedir. Veri kaynaklarında adı geçen dokümanların bütün haline erişmek için, araştırmanın kaynakça bölümünde yer alan internet adresleri kullanılabilir.

3.4 VERİ ÇÖZÜMLENMESİ

Çalışmanın yapısına uygun şekilde veriler, doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman incelemesi yaparken izlenebilecek bir dizi aşama vardır. Ancak, bu aşamalar çok daha genel bir yönerge olarak dikkate alınmalıdır. Her araştırmacı bu araştırmalarını problemin niteliğine, doküman incelemesi sonucunda elde etmeyi hedeflediği veriye veya dokümanları ne kadar kapsamlı ve derinlemesine incelemek istediğine bağlı olarak yeniden yorumlayabilir. Veriler, bu yöntemin beş karakteristik basamağı olan (1) dokümanlara ulaşma, (2) özgünlüğü kontrol etme, (3) dokümanları anlama, (4) veriyi analiz etme ve (5) veriyi kullanma aşamaları izlenerek incelenmiştir.

Betimsel inceleme; nitel çözümlenmelerdeki verilerin özgün biçimlerine sadık kalınarak, kişilerin söylediklerinden, yazdıklarından ve dokümanların içeriklerinden doğrudan alıntılar yaparak, betimsel bir yaklaşımla verilerin sunumudur. Ayrıca betimsel analiz, nitel çözümlenmelerde yer alan kelimelere, ifadelere, kullanılan dile, diyalogların yapısına ve özelliklerine, kullanılan sembolik anlatımlara ve benzetmelere dayanarak tanımlayıcı bir analiz yapılması olarak da tanımlanabilir (Kümbetoğlu, 2005). Araştırmada kullanılan betimsel analiz dört aşamadan oluşmuştur. Bunlar (i) Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulması: Bu aşamada araştırmanın kavramsal çerçevesi dâhilinde yer alan boyutlardan yola çıkılarak doküman incelemesi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Böylece verilerin hangi temaların altında sunulacağı belirlenmiştir.(ii) Verilerin işlenmesi: Bu aşamada, bir önceki aşamada oluşturulan genel çerçeveye göre elde edilen veriler okunarak düzenlenmiştir.(iii) Bulguların tanımlanması: Bu aşamada düzenlenen verilerin tanımlanması ve gerekli olan yerlere doğrudan alıntılar yapılmıştır. (iv) Bulguların yorumlanması: Bu aşamada tanımlanan bulguların açıklanması, ilişkilendirilmesi ve açıklanması yapılmıştır.

“Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarının lise eğitiminde lise mezuniyet gerekliliklerinin Türkiye’deki ortaöğretim kurumları **lise mezuniyet gereklilikleri yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir?” araştırma sorusu kapsamında:

1. Bir dersten başarılı sayılma
2. Ders kredi gereklilikleri
3. Topluma hizmet çalışmaları

Temaların incelenmesinde sırasıyla, Türkiye'deki durum, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesindeki durum, benzerlik ve farklılıklar başlıklarına yer verilmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarındaki lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer geliştirme konusunda yapılan çalışmaların, Türkiye'deki ortaöğretim kurumları **mesleğe yöneltme ve kariyer çalışmaları yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir? araştırma sorusu kapsamında aşağıdaki alt temalar yönünden incelenmiştir:

1. Üniversite ve kariyer hazırlığı
 1. Bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı
 2. Rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları
 3. Mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği

Yine temaların incelenmesinde sırasıyla, ilk olarak Türkiye'deki durum değerlendirmiş, ardından Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi'ndeki durum değerlendirilmiş ve son bölümde benzerlik ve farklılıklara yer verilmiştir.

Bu genel akışa ek olarak, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının "Üniversite ve Kariyer Hazırlığı" yönünden değerlendirilmesinde "Scholastic Aptitude Test (SAT) Nedir?" ve "SAT Hazırlığında Khan Akademisinin Yeri" başlıkları da eklenmiştir.

Metin ve doküman tarama sonrasında elde edilenler, konu başlıklarına, temalara göre sınıflandırılmış, kullanılan İngilizce dokümanlar araştırmacı tarafından Türkçeye çevrilerek kullanılmıştır. İnternet kaynaklarından elde edilen veriler ve kaynak dokümanlar, problem, kavramsal ve kuramsal çerçeve, bulgular, sonuç, tartışma ve öneriler bölümlerinde kullanılmıştır.

Özetle; Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise eğitiminde lise mezuniyet gereklilikleri ve öğrencileri bir üst eğitim kurumuna (Üniversiteye) hazırlama sürecinde yapılan mesleki yöneltme ve kariyer çalışmaları ile ilgili kaynak dokümanlar incelenmiş, Türkiye'deki ortaöğretim

kurumları kaynakları karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıklar ortaya konmaya çalışılmıştır.

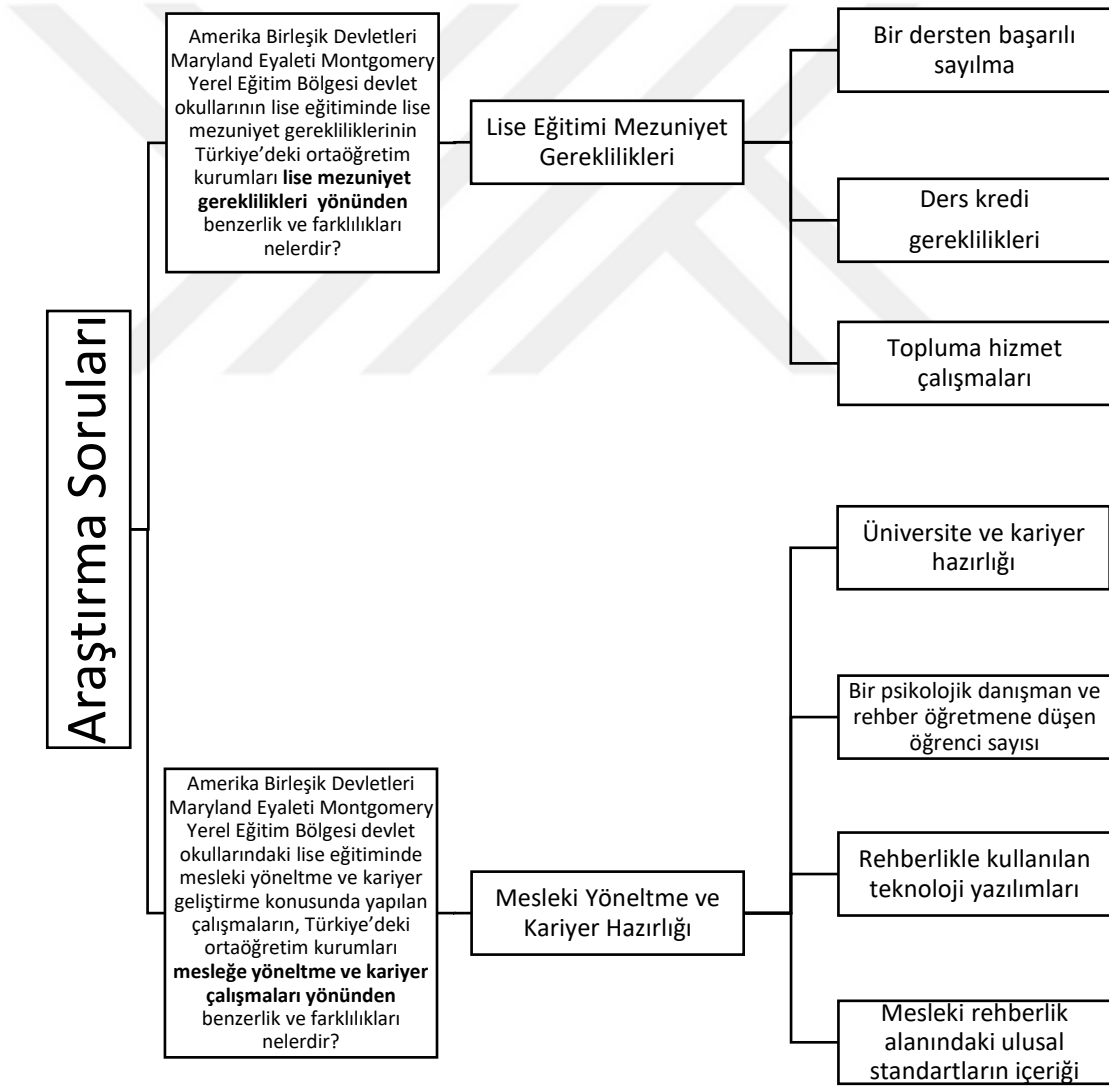
3.5 İNANDIRICILIK VE TUTARLILIK

Araştırmacı, Türkiye’de öğretmen, bölüm başkanı, müdür başyardımcısı ve okul müdürü görevlerinde bulunmuş, hem devlet okullarında hem de özel okullarda görev almış 24 yıllık öğretmendir ve 2017 yılından itibaren Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti’nde ikamet etmektedir. Araştırmacı, Amerika Birleşik Devletleri’nde toplumun eğitime bakışı, eğitim sisteminin genel yapısı, devlet okulların yapısı, öğretim programları, eğitimsel uygulamalar, resmi kurumların ve sivil toplum örgütlerinin eğitime katkısı vb. birçok konuda hem eğitim yöneticisi hem de veli olması kimlikleriyle birçok gözlem ve görüşme yapma, veri toplama fırsatı bulmaktadır ve bu durum analizlerine katkı sağlamaktadır.

4 BULGULAR

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitimi, lise mezuniyet gereklilikleri (bir dersten başarılı sayılma, ders kredi gereklilikleri ve topluma hizmet çalışmaları yönünden olmak üzere toplam 3 farklı temayla) ile lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı (üniversite ve kariyer hazırlığı, mesleki bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı, rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği yönlerinden olmak üzere toplam 4 farklı temayla) açısından elde edilen bulgular yer almaktadır.

Şekil 4.1 Araştırma Sorularının Temalara Dağılımı

Araştırma sorularının temalara dağılımı şekil 4.1 'de gösterilmektedir.

4.1 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin Benzerlik ve Farklılıklar Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi **lise mezuniyet gereklilikleri ögesi**,

4. Bir dersten başarılı sayılma
5. Ders kredi gereklilikleri
6. Topluma hizmet çalışmaları

yönleriyle olmak üzere toplam 3 farklı temada incelenmektedir.

Bu başlık kapsamında, Türkiye ile ilgili veri kaynakları, T.C. Milli Eğitim Bakanlığının resmi internet sitesinde yer alan aşağıdaki dokümanlardır:

- 1 Eylül 2018 Tarihli Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (EK-6)
- 19 Şubat 2018 Tarihli Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (EK-5)

Amerika ile ilgili veri kaynakları, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları (MCPS) resmi internet sitesinde yer alan aşağıdaki dokümanlardır:

- MCPS Graduation Requirements at a Glance (MCPS Mezuniyet Gerekliliklerine Genel Bakış) (EK -1)
- Grade Point Averages (GPA) and Weighted Grade Point Averages (WGPA) / (Ortaöğretim Başarı Puanı ve Ağırlıklı Not Ortalaması) (EK-3)
- Grading Procedures in Grades 6–12 (6-12.Sınıflarda Not Verme Prosedürü) (EK-4)

Amerika Birleşik Devletlerinde her eyalet ve eyalete bağlı olan yerel eğitim bölgelerinde (county) lise mezuniyet gereklilikleri farklı olabilmektedir. Bununla birlikte, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti, tüm lise mezuniyetleri için, derse kayıt olma, ders kredisi, öğrencilerin topluma hizmet çalışmaları, Maryland Eyalet Değerlendirmesi, üniversite ve kariyer hazırlığı kategorilerinin gerekliliklerini başarıyla tamamlanması durumunda tek tip bir diploma (Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Lise Diploması örneği EK-12'dedir) onayı vermektedir.

Türkiye'de ortaöğretim kapsamında alması gereken dersleri başarı ile tamamlayan öğrencilere okul türüne bağlı olarak diploma verilmektedir.

Türkiye'deki Ortaöğretim Kurumları diplomaları;

1. Anadolu Lisesi
2. Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi
3. Sosyal Bilimler Lisesi, Fen Lisesi
4. Spor Lisesi
5. Güzel Sanatlar Lisesi
6. Anadolu İmam Hatip Lisesi
7. Uluslararası Anadolu İmam Hatip Lisesi
8. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi vb. olmak üzere çok çeşitlidir.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Lisesi Diploması Örneği EK-13' te yer almaktadır.

Alt temalar ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.1.1 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, bir dersten başarılı sayılma temasıyla incelenmektedir. Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.1.1.1 Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Değerlendirilmesi

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Madde 56 başlığında yer alan bilgilere göre, öğrencinin ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılması 0-100 puan arasında değişen ölçekle ders başarı puanına bağlıdır (Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2018, s. 30). Bu puanın geçerli olabilmesinin koşulları “iki dönem puanının aritmetik ortalamasının en az 50 veya birinci dönem puanı ne olursa olsun ikinci dönem puanının en az 70 puan alması” olarak ifade edilmektedir. (EK-6)

4.1.1.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Bir Dersten Başarılı Sayılma” Yönünden Değerlendirilmesi

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okulları (MCPS) Haziran 2017 Tarihli “Grade Point Averages (GPA) and Weighted Grade Point Averages (WGPA)” isimli IKC-RA kodlu yönetmeliğe göre, bir dersten başarılı sayılma ölçütü A,B,C veya D notunu almaktır (MCPS, Grading&Reporting, 2017, s. 2). (EK-3)

2 Haziran 2016 tarihinden itibaren yürürlükte olan, 1 Ağustos 2017 tarihli “Grading Procedures in Grades 6–12/ 6-12.Sınıflarda Not Verme Prosedürü” (EK-4) isimli MCPS yönergesinde, bu harf notlarının puan karşılığı şöyle sıralanmaktadır (MCPS, Grading Procedures, 2017, s. 2).

A: 90-100 Puan Arası

B: 80-90 Puan Arası

C: 70-80 Puan Arası

D: 60-70 Puan Arası

Maryland Eyalet Eğitim Bölümü (MSDE), bir dersten başarılı sayılmada, dersten alınacak geçer puanların yanı sıra, Maryland High School Assessment (MHSA) / Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi ölçütlerini de başarı kriterlerine eklemiştir.

MSDE, Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi (MHSA) gerekliliklerini düzenleme ve değiştirme yetkisine sahiptir.

Tablo 4.1 Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi (MHSA) Eyalet Değerlendirmesi Gereklilikleri

MARYLAND EYALETİ LİSE DEğERLENDİRMESİ (MHSA)	
High School Assessment (HSA) / Lise Değerlendirme Sınavı	
Partnership For Assessment of Readiness for College and Careers (PARCC)/ Üniversite ve Kariyer Hazırlığı için Ortak Değerlendirme Sınavı	
Maryland Integrated Science Assessment (MISA) / Maryland Eyaleti Bütünleştirilmiş Fen Bilimleri Değerlendirme Sınavı	
DERSLER	AÇIKLAMALAR
Cebir 1	Cebir 1 dersinden alınan kredi ve 2016–2017 Ders yılından önce alınan Cebir 1 PARCC veya Cebir 1 HSA, veya Cebir 1 PARCC sınavından geçmiş olmak.
Biyoloji/ Maryland Eyaleti Bütünleştirilmiş Fen Bilimleri Değerlendirmesi (MISA)	Biyoloji dersinden alınan kredi, ve 2016–2017 Ders yılında Biyoloji HSA sınavı almış olmak, veya 2018–2019 Ders yılında MISA sınavı almış olmak.
İngilizce 10.Sınıf	10.Sınıf İngilizce dersinden veya ESOL 3 ve üstü dersinden alınan kredi ve PARCC (İngilizce Dil-Edebiyat) sınavından geçmiş olmak
Hükümet	Ulusal-Eyalet-Yerel Hükümet ders grubundan 1 kredi almış olmak ve HSA (Hükümet) sınavından geçmiş olmak

Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi (MHSA) Eyalet Değerlendirmesi Gereklilikleri tablo 4.1’de özetlenmektedir.

4.1.1.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesinin, bir dersten başarılı sayılma temasıyla incelendiği bu bölümde;

Türkiye’de öğrencinin ders yılı başarı puanı, 0-100 puan arasında değişen ölçekle değerlendirilirken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında A,B,C veya D biçiminde değerlendirilmektedir.

Türkiye’de bir dersten başarılı sayılmada yıl sonu başarı puanı 50 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları bir dersten başarılı sayılmada yıl sonu başarı puanı 60’tır.

Türkiye’de bir dersten başarılı sayılmada, dersten alınan geçer puanlar dışında genel bir değerlendirme sınavı veya ortak bir sınav bulunmamaktadır.

Oysa, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında bir dersten başarılı olmak için dersten alınan geçer puanlar yeterli olmamaktadır. Maryland Eyalet Eğitim Bölümü (MSDE), bir dersten başarılı sayılmada, dersten alınacak puanların yanı sıra, Maryland High School Assessment (MHSA) / Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi ölçütlerini de başarı kriterlerine eklemiştir. Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve İngilizce derslerinden başarılı sayılmak için “High School Assessment (HSA) / Lise Değerlendirme Sınavı”, “Partnership For Assessment of Readiness for College and Careers (PARCC)/ Üniversite ve Kariyer Hazırlığı için Ortak Değerlendirme Sınavı”, “Maryland Integrated Science Assessment (MISA) / Maryland Eyaleti Bütünleştirilmiş Fen Bilimleri Değerlendirme Sınavı” adlı ortak sınavlar ve genel değerlendirmeler vardır.

4.1.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Yönünden Değerlendirilmesi

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, ders kredi gereklilikleri temasıyla incelenmektedir. Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.1.2.1 Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Yönünden Değerlendirilmesi

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesine göre, Anadolu Liselerinin toplam haftalık ders saati 40'tır. 9. Sınıfta haftalık derslerin 34 saati ortak derslere (zorunlu dersler), 5 saati seçmeli derslere, 1 saati de rehberlik ve yönlendirme derslerine ayrılmıştır. 10. Sınıfta haftalık derslerin 35 saati ortak derslere (zorunlu dersler), 4 saati seçmeli derslere, 1 saati de rehberlik ve yönlendirme derslerine ayrılmıştır. 11. Sınıfta haftalık derslerin 21 saati ortak derslere (zorunlu dersler), 18 saati seçmeli derslere, 1 saati de rehberlik ve yönlendirme derslerine ayrılmıştır. 12. Sınıfta haftalık derslerin 19 saati ortak derslere (zorunlu dersler), 20 saati seçmeli derslere, 1 saati de rehberlik ve yönlendirme derslerine ayrılmıştır (TTKB, 2018, s. 2).

Özetle, lise öğrenimi boyunca öğrenciler 1 ders saati rehberlik ve yönlendirme dersi almaktadırlar. Ortak dersler (zorunlu dersler), 9 ve 10.Sınıflarda 34-35 haftalık ders saati iken, 11 ve 12.sınıflarda 20-21 haftalık ders saatidir. Seçmeli dersler, 9 ve 10.Sınıflarda 4-5 haftalık ders saati iken, 11 ve 12.sınıflarda 18-20 haftalık ders saatidir.

Bir eğitim öğretim yılınının 180 iş günü (180 iş günü/ 5 haftalık iş günü=36 hafta) olduğu düşünülürse, öğrenciler bir yılda (haftalık 40 ders saati X 36 hafta) toplam 1440 saat ders almaktadırlar. 4 yıllık lise eğitimi boyunca öğrenciler (yıllık 1440 ders saati X 4 yıl) toplam 5760 saat ders almaktadırlar.

Bir dersin haftalık ders saati, aynı zamanda dersin ağırlığına eşittir. Örneğin, haftalık ders saati 5 olan bir dersin, ağırlığı 5'tir. Bir dersin ağırlığı, bir dersin kredisi olarak düşünülebilir.

Haftalık ders programı, derslerin haftalık ders saatlerine bağlı olarak günlere göre değişmektedir.

4.1.2.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Ders Kredi Gereklilikleri” Gereklilikleri Yönünden Değerlendirilmesi

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okulları (MCPS) High School Graduation Requirements/ MCPS Mezuniyet Gerekliliklerine göre, öğrenciler 22 kredi tamamlayarak mezun olabilmektedirler. (MCPS, High School Graduation Requirements , 2017) (EK-2).

MCPS mezuniyeti için gereken 22 kredinin 19.5 kredisi; İngilizce, Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Matematik, Beden Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Güzel Sanatlar ve Teknoloji Eğitimi ders gruplarında yer alan derslerden tamamlanmak zorundadır. Bir dönemde alınan bir ders yarım kredi değerindedir. Bir öğretim yılında her iki dönemde alınan dersten toplam 1 kredi alınmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okullarında günlük ders saati 7'dir. Her ders, günlük 1 saat olmak üzere, haftalık 5 ders saatidir. Haftalık ders programı, günlere göre değişmemektedir. Her dersin haftalık ders saati eşittir, her ders her gün 1 saat olduğundan, haftalık ders saati 5'tir. Haftalık ders saati sayısı, günlük ders saat sayısı olan 7'nin, haftada 5 iş günü ile çarpımı ile 35'tir.

Bir eğitim öğretim yılınının 180 iş günü (180 iş günü/ 5 haftalık iş günü=36 hafta) olduğu düşünülürse, öğrenciler bir yılda (haftalık 35 ders saati X 36 hafta) toplam 1260 saat ders almaktadırlar. 4 yıllık lise eğitimi boyunca öğrenciler (yıllık 1440 ders saati X 4 yıl) toplam 5040 saat ders almaktadırlar.

Derslerin haftalık ders saatleri eşit olmakla birlikte, derslerin ağırlıkları/kredileri farklılık göstermektedir. İngilizce, Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Matematik ders gruplarının kredileri, Beden Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Güzel Sanatlar ve Teknoloji Eğitimi ders gruplarında yer alan derslere göre daha fazladır.

Tablo 4.2 Maryland Eyaleti Lise Mezuniyeti Ders Kredi Gereklilikleri

MARYLAND EYALETİ LİSE MEZUNİYETİ DERS KREDİ GEREKLİLİKLERİ			
DERSLER	KREDİLER-AÇIKLAMALAR		
İngilizce	4 Kredi		
Güzel Sanatlar	1 Kredi (Resim, Dans, Drama/Tiyatro, Müzik derslerinden seçmeli)		
Sağlık Eğitimi	0,5 Kredi		
Matematik	4 Kredi (Tam bir ders yılı Algebra ve Geometry kredilerini almak zorunludur. Calculus dersini başarıyla tamamlayan öğrenciler, 4 kredi alma zorunluluğundan muaftır. 2017-2018 Ders Yılından itibaren mezun olacak öğrenciler, lisede öğrenim gördükleri her bir ders yılında 1 matematik dersine kayıt olmak zorundadırlar. Bu durumdaki bazı öğrenciler 4 krediden fazla matematik dersi almış olabilirler.)		
Beden Eğitimi	1 Kredi		
Fen Bilimleri	3 Kredi (Biyoloji ders grubundan 1 kredi ve Fizik ders grubundan 1 kredi alınması zorunludur.)		
Sosyal Bilimler	3 Kredi (Amerikan Tarihi ders grubundan 1 kredi, Dünya Tarihi ders grubundan 1 kredi, Ulusal-Eyalet-Yerel Hükümet ders grubundan 1 kredi alınması zorunludur.)		
Teknoloji Eğitimi	1 Kredi		
Seçmeli Dersler Mezuniyet için ek krediler: seçeneklerden birinin tamamlanmış olması gereklidir.	Seçenek 1 Dünya dilleri- 2 kredi veya Amerikan işaret dili-2 kredi ve seçmeli derslerden 2,5 kredi	Seçenek 2 İleri Teknoloji-2 kredi ve seçmeli derslerden 2,5 kredi	Seçenek 3 Eyalet Onaylı Programlar-4 kredi ve seçmeli derslerden 0,5 kredi

Maryland Eyaleti lise mezuniyeti ders kredi gereklilikleri tablo 4.2'de özetlenmiştir.

4.1.2.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesinin, ders kredi gereklilikleri temasıyla incelendiği bu bölümde;

Türkiye’de haftalık ders saati 40 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında haftalık ders saati 35’tir. Haftalık ders saatlerindeki fark 5’tir.

Türkiye’de yıllık ders saati toplamı 1440 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında yıllık ders saati toplamı 1260’tır. Bir yıllık ders saatlerindeki farkı 180’dir.

Türkiye’de lise öğrenimi boyunca alınan derslerin toplam ders saati 5760 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında 4 yıllık ders saati toplamı 5040’tır. 4 Yıllık lise öğrenimi boyunca alınan toplam dersler arasındaki fark 720’dir.

Türkiye’de lise öğrenimi boyunca haftada 1 saati uygulanan rehberlik ve yönlendirme dersi, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında bulunmamaktadır.

Türkiye’de haftalık ders programı, derslerin haftalık ders saatlerine bağlı olarak günlere göre değişmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okullarında günlük ders programı sabittir, günlere göre değişmemektedir.

Türkiye’de bir dersin haftalık ders saati, aynı zamanda dersin ağırlığına eşittir ve bir dersin ağırlığı, o dersin kredisi olarak düşünülebilir. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okullarında derslere ayrılan haftalık ders saati eşittir, her ders her gün 1 saat olduğundan, haftalık ders saati 5’tir. Derslerin haftalık ders saatleri eşit olmakla birlikte, derslerin ağırlıkları/kredileri farklılık göstermektedir. İngilizce, Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Matematik ders gruplarının kredileri, Beden Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Güzel Sanatlar ve Teknoloji Eğitimi ders gruplarında yer alan derslere göre daha fazladır.

4.1.3 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, topluma hizmet çalışmaları temasıyla incelenmektedir. Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.1.3.1 Türkiye Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Değerlendirilmesi

Türkiye’de devlet lisesinden mezun olma gerekliliklerinde topluma hizmet çalışmasında bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, Milli Eğitim Bakanlığının resmi internet sitesinde 8 Nisan 2019 tarihli duyuruda yer alan bilgilere göre; Milli Eğitim Bakanlığı e-okul sistemi içinde “Sosyal Etkinlik Modülü” nün oluşturulduğu ifade edilmektedir. Aynı duyuruda, bu modül sayesinde, öğrencilerin etkinliklere ve sosyal sorumluluk projelerine okul içi veya okul dışı katılımlarının kayıt altına alınmaya, belgelendirilmeye, izlenmeye ve değerlendirilmeye başlanacağı belirtilmektedir. Bu çalışmaların 2023 Eğitim Vizyonu’nda yer alan e-portfolyo ve okul profili değerlendirme çalışmalarına kaynak olarak da değerlendirileceği duyuruda yer almaktadır (MEBTEGM, 2019).

4.1.3.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitimi Mezuniyet Gerekliliklerinin “Topluma Hizmet Çalışmaları” Yönünden Değerlendirilmesi

1997’den itibaren Maryland Eyaleti’nde öğrencilerin devlet lisesinden mezun olma şartlarından biri de en az 75 saat topluma hizmet çalışması yapmış olmalarıdır. Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında öğrenim gören öğrenciler, 5.sınıftan bitiminden başlayarak ortaokul öğrenimleri boyunca bu çalışmalara katılmaktadırlar.

Öğrencilerin topluma hizmet çalışmaları/ Student Service Learning (SSL), müfredat tabanlı öğrenme ile topluma anlamlı katkılar sağlamayı birleştiren, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlayan bir öğretim stratejisidir. Öğrenciler, okulda öğrendiklerini gerçek yaşamda deneyimleyerek kendilerini hem akademik hem de sosyal yönlerden kendilerini geliştirirler. Öğrenme ve topluma katkı sağlama

arasındaki ilişki perçinlenir ve öğrenci okulda öğrendiklerini, yaşam deneyimi yoluyla yansıtabilir. Topluma hizmet çalışmaları sayesinde öğrenci yaşadığı toplumda aktif rol oynama ve topluma katkı sağlama fırsatlarını keşfedebilir. Ayrıca bu çalışmalar, sosyal eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Öğrencilerin topluma hizmet çalışmaları, okul sonrası saatlerde, hafta sonları, ara tatillerde ve yaz tatillerinde yapılabilir. Çalışmaların, öğrencilerin okul kazanımları ile ilişkili olmasına özen gösterilir. Kar amacı gütmeyen vakıf ve organizasyonlara gönüllü öğrenci katılımı desteklenmektedir. Nitelikli bir topluma hizmet çalışması, öğrencinin karakter eğitimini destekler, ileride seçeceği mesleğe yönelik bilgi ve beceriye katkı sağlar, öğrencinin sosyalleşmesine katkıda bulunur ve bu yolla öğrencilerin kendine güvenini geliştirir. Öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda gönüllülük çalışması yapabileceği yerler hakkında bilgi veren, alternatifleri gösteren ve iletişim sağlayan internet siteleri mevcuttur (Volunteer Center, 2018).

Topluma hizmet çalışmaları, hazırlık, eylem ve yansıtma bölümlerinden oluşur. Çalışmalar, toplumsal alanlarda gerçekleşir, ev veya konut vb. yerlerde yapılmaz. Her çalışmanın bir yetişkin rehberliğinde yapılması esastır. Hiçbir topluma hizmet çalışmasında dini bir yön bulunmaz, çalışmalardan maddi bir kazanç sağlanamaz. Kar amacı gütmeyen bir vakıfta ofis hizmetinde çalışmak, belediyenin kontrolü alanındaki su kanallarına çöp atılmaması için su kanalı girişlerine resim yapmak, ücretsiz ders vermek, gazilere yardımcı olmak, yeni yılda yetim çocuklara verilecek hediye kitapları paketlemek ve süslemek vb. çalışmalar topluma hizmet çalışmalarına örnek verilebilir.

Okullarda bu çalışmaları organize eden bir SSL koordinatörlüğü bulunur. Öğrenciler katıldıkları çalışmaları, bir form aracılığıyla belgeleyerek bu koordinatörlüğe iletirler. Maryland Eyaleti eğitim birimi SSL çalışmalarının ayrıntıları hakkında her yıl bir kılavuz kitapçığı yayınlamaktadır (MCPS, 2018).

4.1.3.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesinin, topluma hizmet çalışmaları temasıyla incelendiği bu bölümde;

Türkiye’de devlet lisesinden mezun olma gerekliliklerinde topluma hizmet çalışmasında bulunma zorunluluğu bulunmadığı, buna karşın Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise

mezuniyet gerekliliklerinde en az 75 saat topluma hizmet çalışması yapmış olmak şartının olduğu görülmektedir.

4.2 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığında Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı oğesi;

4. Üniversite ve kariyer hazırlığı
5. Bir psikolojik danışman ve rehber oğretmene düşen oğrenci sayısı
6. Rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları
7. Mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği

yönlerinden olmak üzere toplam 4 farklı tema açısından incelenmektedir.

Bu başlık kapsamında, Türkiye ile ilgili veri kaynakları, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı zel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün resmi internet sitesinde yer alan 2018 Tarihli Rehberlik Hizmetleri Program Hazırlama Kitapçığı, (EK-9) 2011 Tarihli Ortaoğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı (EK-10), Aralık 2015 Tarihli Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu' (EK-11) dur.

Amerika ile ilgili veri kaynakları, American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber ğretmen Birliği' nin ASCA National Standards for Students (2004) / 2004 Tarihli ASCA ğrenciler için Ulusal Standartlar Yönergesi (EK-7) ile The Maryland State Department of Education (MSDE)/ Maryland Eyalet Eğitim Bölümü'nün Counseling/Advisory Resources/ şubat 2008 Tarihli Rehberlik ve Yönlendirme Kaynakları (EK-8) isimli dokümanıdır

Alt temalar ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.2.1 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı ögesi, üniversite ve kariyer hazırlığı temasıyla incelenmektedir.

Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.2.1.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Değerlendirilmesi

Türkiye’de öğrencilerin ortaöğretimden yükseköğretime geçişleri, liseden mezun olduktan sonra girecekleri Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) değerlendirmesi ile olmaktadır. Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) yılda bir kez, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından düzenlenmektedir. YKS’ ye yalnızca liseyi bitirmiş adaylar katılabilmektedir. Lise öğrencileri, lise eğitimleri devam ederken, ara sınıflarda bu sınava giremezler. Dolayısıyla lise mezuniyet gereklilikleri ile bu sınavın bir ilişkisi de bulunmamaktadır.

4.2.1.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” Yönünden Değerlendirilmesi

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” hem mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı kapsamında bir rehberlik çalışma alanıdır hem de lise mezuniyeti gerekliliklerinden birisidir.

2013 Yılında, Maryland Eyaleti Genel Meclisi, “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı, Üniversite Tamamlama Hareketi (CCRCCA)”ni onaylayarak meclisten geçirmiştir (College and Career Readiness and College Completion Act of 2013 (CCRCCA), 2017). Bu hareket, 11.sınıfın sonunda İngilizce ve Matematik derslerinden tüm öğrencilerin çeşitli üniversite ve kariyer hazırlama ölçme değerlendirme aracının kullanılarak değerlendirilmiş olmasını içerir. 11. Sınıfın sonunda İngilizce veya Matematik derslerinin üniversite ve kariyer hazırlığı standartlarını taşımayan

öğrenciler, 12. Sınıfta bu sınavlara yeniden hazırlanmak üzere çeşitli ek çalışmalara (geçiş dersi (transition course) veya başka eğitimsel fırsatlar) katılmak zorundadırlar. Bu ek çalışmaları başarıyla tamamlayan öğrenciler, 12. Sınıfın sonunda yeniden değerlendirilirler.

Okul çalışanları ve danışmanlar, öğrencilerle yakın işbirliği yaparak 11.sınıfta öğrencinin alacağı ölçme değerlendirme çalışmalarının belirlenmesi, gerekli durumlarda geçiş dersleri ve diğer eğitimsel seçeneklerin planlanması ve 12.sınıfta yeniden değerlendirilmek üzere yapılacak ölçme değerlendirme çalışmalarına rehberlik ederler.

9.Sınıfa 2016-2017 ders yılında başlayan ve 2019-2020 ders yılında 12.sınıftan mezun olacak öğrenciler (2020 Mezunları) için, Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okulları (MCPS), üniversite ve kariyer mezuniyet gerekliliklerini aşağıdaki biçimde kısaca özetlemektedir (College and Career Readiness and College Completion Act of 2013 (CCRCCA), 2017).

Tablo 4.3 Maryland Eyaleti Lise Mezuniyeti Üniversite ve Kariyer Hazırlığı Gereklilikleri

İNGİLİZCE	MATEMATİK
SAT: 480* veya yukarısı ACT: 21 veya yukarısı ACCUPLACER: Okuma 79 veya yukarısı Tümce Becerileri 90 veya yukarısı Advanced Placement (AP) Dil ve Kompozisyon veya AP Dil ve Edebiyat: 3 veya yukarısı Uluslararası Bakalorya (IB) İngilizce: 4 veya yukarısı	SAT: 530* veya yukarısı ACT: 21 veya yukarısı ACCUPLACER: Giriş Cebir 62 veya İleri Ün. Matematik düzeyinde 45 veya yukarısı Advanced Placement (AP) Calculus AB or BC, or AP Statistics: 3 veya yukarısı International Baccalaureate (IB) Mathematics: 4 veya yukarısı

Maryland Eyaleti lise mezuniyeti üniversite ve kariyer hazırlığı çalışmalarını belirlemek üzere kullanılan ölçme değerlendirme çalışmaları tablo 4.3'te belirtilmektedir. 11. Sınıfın sonunda CCRCCA'nin bir parçası olan standartları yerine getiremeyen öğrenciler, 12. Sınıfta bu sınavlara yeniden hazırlanmak üzere çeşitli ek çalışmalara (geçiş dersi (transition course) veya başka eğitimsel fırsatlar) katılmak zorundadırlar.

4.2.1.3 Scholastic Aptitude Test (SAT) Nedir?

Scholastic Aptitude Test (SAT), Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversite kabullerinde yaygın olarak kullanılan standart bir testtir. 1926 yılından itibaren kullanılan testin adı, puanlaması ve içeriği birkaç kez değiştirilmiştir. Orijinal olarak Skolastik Yetenek Testi adını alan test, daha sonra Skolastik Değerlendirme Testi, SAT I: Muhakeme Testi, SAT Muhakeme Testi ve günümüzde de sadece SAT olarak adlandırılmaktadır. Preliminary Scholastic Aptitude Test (PSAT), SAT sınavının bir tür deneme sınavı, ön değerlendirmesi olarak tanımlanabilir.

Tablo 4.4 SAT Hakkında Genel Bilgiler

Düzenleyen Kurum	College Board
Sınav Dili	Yalnızca İngilizce
Sınav Kapsamı	Yazma, okuma (1. Bölüm) / Evidence-Based Reading and Writing (ERW) ve Matematik (2. Bölüm)
Sınav Türü	Yazılı sınav (Test ve Klasik Yazılı Sınav)
Sınavın Amacı	Üniversiteye kabullerde standart oluşturmak
Sınavın Süresi	3 saat 50 dakika (yazma bölümü hariç) 4 saat 40 dakika (yazma bölümü dahil)
Sınavın Puan Aralığı	Her bölüm 200-800 olmak üzere toplam sınav puanı 400-1600 aralığındadır. Yazma bölümü 2-8 puan aralığında değişen 3 bölümden oluşur, yazma bölümünün toplam puanı 6-24 arasında değişmektedir.
Uygulanma Sıklığı	ABD dışındaki ülkelerde yılda 4 kez, ABD'de yılda 7 kez.
Uygulanma Yeri	Dünya çapında pek çok ülkede uygulanır.
Sınava Giren Sayısı	2018 yılında 2.1 milyonun üzerinde lise öğrencisi sınava girmiştir.
Sınava Girme Önkoşulu	Herhangi bir ön koşul bulunmamakla birlikte akıcı bir İngilizceye sahip olmak.
Sınav Ücreti	Sınavın hangi ülkede düzenlendiğine bağlı olarak, her giriş için 52.50 ile 101.50 dolar arasında değişmektedir.
İnternet Adresi	sat.collegeboard.org
Sınav Sonuçlarını Dikkate Alanlar	Amerika Birleşik Devletleri'nde lisans eğitimi veren pek çok üniversite

SAT hakkında genel bilgiler tablo 4.4'te gösterilmektedir (SAT Suite of Assessments, 2018).

ABD Eğitim Departmanı What Works Clearinghouse (WWC) Kasım 2016 araştırma raporuna göre (ACT/SAT Test Preparation and Coaching Programs, 2016);

- a) Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çoğu üniversite, öğrencilerin SAT'ı başvuru sürecinin bir parçası olarak almalarını ister. SAT en az üç farklı şekilde üniversite ve kariyer sürecinde etkili olmaktadır. Birincisi, çoğu üniversite SAT sonuçlarını, öğrencinin üniversiteye kabul veya ret kararını almak için kullanmaktadır. İkincisi, yüksek puanlar, öğrencinin seçici okullara kabul edilme şansını artırabilirken, düşük puanlar öğrencilerin arasından seçebileceği kurum sayısını sınırlayabilir. Son olarak, birçok üniversite, öğrencilere vereceği bursların uygunluğunu belirlerken SAT sonuçlarını kullanır. Bu nedenle, standartlaştırılmış üniversite testlerinde puanların artması, öğrencilerin seçtikleri kurumda lise sonrası eğitime erişmelerine yardımcı olurken, potansiyel olarak üniversiteye devam etme ile ilgili maliyetleri azaltmalarına yardımcı olur.
- b) SAT hazırlık programları, öğrencilerin bu sınavdan alacağı puanları artırmak amacıyla uygulanan programların genel adıdır, bazen sınav koçluğu olarak da adlandırılmaktadır. SAT hazırlık programları genel olarak aşağıdaki çalışmaları kapsar;
- Öğrencileri testin formatı ile tanıştırmak,
 - Öğrencinin genel test stratejisi becerilerini geliştirmek (örneğin sınavdan önce iyi bir gece uykusu almak vb.),
 - Öğrencinin belirli bir test stratejisi becerisini geliştirmek (örneğin, testte yanlış cevapların doğru cevapları azaltıp azaltmadığı ve bu durumun cevabı kesin olarak bilinmeyen bir soruda hangi strateji ile uygulanabileceği vb.),
 - Bir derste veya bir konuda derin akademik çalışma, konu tekrarı, çok sayıda soru çözümü (örneğin, matematikte faktörlü sorularda polinom ifadelerinin uygulanması vb.)
- c) SAT hazırlık programları, bireysel çalışmalar, özel dersler, küçük grup çalışmaları, sınıf çalışmaları olarak çeşitlenmektedir. Ayrıca, çevrimiçi hazırlık programları da mevcuttur. Bu programlarının maliyeti, düzenleyen kurum (okullar, dershaneler vb.) ve kişilere (özel ders, grup dersi vb.) kullanılan program (yüz yüze eğitim veya bilgisayardan çevrimiçi dersler) veya diğer uygulamalara göre değişebilir.

4.2.1.4 SAT Hazırlığında Khan Akademinin Yeri

2006 yılında ABD’de Salman Khan tarafından kurulan Khan Akademi dünyanın en büyük ücretsiz eğitim platformudur ve www.khanacademy.org adresinde ana dili İngilizce olarak eğitim vermektedir. Her gün yeni içerikler sunan Khan Akademi’nin bugüne kadar yayınladığı 10.000’e yakın eğitim videosu yaklaşık 1 milyar kez izlenmiştir. Khan Akademi kar amacı gütmeyen bir organizasyondur, içerikleri tamamen ücretsizdir ve öğrenmek isteyen herkesin kullanımına açıktır. Khan Akademi, şahıs, şirket ya da kurumların bağış ve destekleri ile büyümekte ve eğitimde fırsat eşitliği prensibiyle her geçen gün daha fazla bireye ücretsiz bir öğrenim imkânı sunmaktadır. Bugün 36 dilde erişilebilen Khan Akademi içerikleri dünyanın birçok ülkesinde öğretmenler ve öğrenciler tarafından eğitim için kullanılmaktadır. Yaklaşık 1,5 milyon öğretmen ve 37 milyon öğrenci her ay Khan Akademi’nin sunduğu dünyanın en büyük sınıfında ders işlemektedir. Sadece okullar ile sınırlı kalmayan Khan Akademi, öğrenmek isteyen herkes için dünya standartlarında eğitim sunmayı hedeflemektedir (Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı, 2019).

Haziran 2015’te Khan Akademi ve College Board arasında özel bir ortaklık anlaşması yapılmış ve öğrencilerin SAT sınavlarına akademik hazırlıklarına destek olmak üzere ücretsiz, kişiselleştirilmiş bir uygulama programı geliştirilmiştir. Dünya standartlarında SAT hazırlığını herkesin kullanımına açarak, her öğrencinin üniversiteye hazırlık için eşit fırsata sahip olmasını sağlayacak bir şekilde oyunun kuralları yeniden kurgulanmıştır (Khan Academy, 2019).

2017 yılında, Khan Akademi ile üniversite ve kariyer hazırlığı çalışmalarını sürdüren lise öğrencilerinin, bu çalışmalardan ne oranda yararlandıkları ve SAT puanlarının iyileştirilmesindeki Khan Akademinin rolü 250.000 öğrenciden oluşan bir grup verisi yoluyla araştırılmıştır. Bu araştırma, resmi SAT uygulamasının cinsiyet, ırk, gelir veya lise not ortalaması ne olursa olsun her öğrencinin puanlarını yükseltmesine yardımcı olabileceğini göstermiştir. Aslında, Khan Akademi’deki 20 saatlik çalışmanın, PSAT’den SAT’ye ortalama 115 puanlık bir artışla ilişkilendirilmiştir (SAT Practice on Khan Academy, 2019).

4.2.1.5 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesinin üniversite ve kariyer hazırlığı temasıyla incelendiği bu bölümde:

Türkiye’de üniversiteye girişte, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) adlı merkezi bir sınav uygulanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri’nde üniversiteye girişte uygulanan merkezi bir sınav değerlendirmesi bulunmamaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde lisans eğitimi veren pek çok üniversite, üniversiteye kabullerde standart oluşturmak üzere, Scholastic Aptitude Test (SAT) adlı standart bir test sınavı olan Akademik Değerlendirme Testi’ ni kullanmaktadırlar. SAT’ye giriş koşullarında liseden mezun olma şartı bulunmadığından, öğrenciler lise öğrenimlerinde kendi tercih edecekleri zamanlarda bu sınavı alabilmektedirler. Oysa, Türkiye’de üniversiteye girişte, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)’na yalnızca lise mezunları girebilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde Scholastic Aptitude Test (SAT)/ Akademik Değerlendirme Testi, önceden duyurulan bir akademik takvim aracılığıyla yılda 7 kez uygulanmaktadır. Türkiye’de uygulanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ise yılda bir kezdir.

Hem Amerika Birleşik Devletleri’nde uygulanan Scholastic Aptitude Test (SAT)/ Akademik Değerlendirme Testi, hem de Türkiye’de uygulanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ücretli sınavlardır.

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde “Üniversite ve Kariyer Hazırlığı” hem mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı kapsamında bir rehberlik çalışma alanıdır hem de lise mezuniyeti gereklilikleri başlıklarından birisidir. Öğrencilerin lise 11. sınıf sonunda SAT vb. sınavlardan almaları gereken zorunlu baraj puanları vardır. Türkiye’de ise öğrenciler ara sınıflarda bu sınavı alamadıklarından, lise mezuniyet gereklilikleri ile bu sınavın bir ilişkisi de bulunmamaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde Khan Academy ve College Board arasında Haziran 2015’te kurulan özel bir ortaklık anlaşması ile öğrencilerin SAT sınavlarına akademik hazırlıklarına destek olmak üzere ücretsiz, kişiselleştirilmiş bir uygulama

programı/yazılımı geliştirilmiştir. Türkiye’de böyle bir uygulama yazılımı bulunmamaktadır.

4.2.2 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı ögesi, bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı temasıyla incelenmektedir.

Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.2.2.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Değerlendirilmesi

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği’nin resmi internet sitesinde 19 Mart 2012 tarihinde yayınlanan habere göre; Türkiye genelinde psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı 941’dir. Oysa, uzmanlar en fazla bir psikolojik danışman ve rehber öğretmenin 250 öğrenciyle ilgilenmesi gerektiğini söylemektedirler.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı’nın 2017-2018 ders yılı sonunda yayımladığı “Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim“ raporuna göre (MEBStratejiGeliştirmeBaşkanlığı, 2018);

Toplam psikolojik danışman ve rehber öğretmen sayısının 6,516 olduğu ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenci sayısı 3,373.968’ tir. Bu durumda da bir psikolojik danışman ve rehber öğretmen düşen öğrenci sayısı 518’tir. Tabii, bu rakamın genel bir ortalama olduğu ve dağılımı yansıtmadığı göz önüne alınmalıdır.

4.2.2.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Yönünden Değerlendirilmesi

American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği'nin 2016-2017 ders yılı psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı istatistik tablosuna göre, Maryland Eyaleti'nde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene 373 öğrenci düşmektedir. 373:1 oranı, Maryland Eyaleti'ndeki toplam öğrenci sayısı olan 964,514'ün, toplam 2,249 psikolojik danışman ve rehber öğretmene bölünmesi yoluyla elde edilmektedir (ASCA, 2018).

Yine, American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği'nin verilerine göre, Amerika Birleşik Devletlerinde ülke genelinde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene 455 öğrenci düşmektedir. American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği bu oranın 250:1 olmasını önermektedir.

4.2.2.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı öğesinin bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı temasıyla incelendiği bu bölümde:

Öğrencileri bir mesleğe yönlendirmeden, sorunlarının çözümüne yardımcı olmaya kadar birçok alanda destek olan öğretmenler, okullarda çalışan psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerdir.

Hem Amerika Birleşik Devletlerinde American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği hem de Türkiye'de Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği bu oranın 250:1 olmasını önermektedirler.

Ancak hem Amerika Birleşik Devletlerinde American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği verilerine göre hem de Türkiye'de Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği verilerine göre bu oran 250'nin çok üzerindedir.

Ülke genelinde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı verilerini karşılaştırdığımızda; Türkiye’de oran 941:1 iken, Amerika Birleşik Devletlerinde 455:1’dir.

Ortaöğretim kurumları genelinde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı verilerini karşılaştırdığımızda; Türkiye’de oran 518:1 iken, Amerika Birleşik Devletlerinde 373:1’dir.

Tablo 4.5 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Karşılaştırması

Ülke Karşılaştırması	Ülke Genelinde Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı	Ortaöğretim Kurumları Genelinde Bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı
Türkiye	941	518
Amerika Birleşik Devletleri	455	373

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmene Düşen Öğrenci Sayısı” Karşılaştırması tablo 4.5’te yer almaktadır.

4.2.3 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı ögesi, rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları temasıyla incelenmektedir.

Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.2.3.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Değerlendirilmesi

Türkiye’de lise eğitiminde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığında rehberlik alanı için özel geliştirilmiş bir teknoloji yazılımı bulunmamaktadır. Ancak;

1992 yılında MEB ile Türkiye İş Kurumu arasında mesleki rehberlik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokolün gerekçesi olarak “Mesleki rehberlik hizmetleri hedef kitlenin büyüklüğü açısından bakıldığında MEB ve İŞKUR’un görevi gibi algılansa da pek çok kurum/kuruluşun iş birliği içinde çalışmasını, özel sektör ve STK’nın da işin içine girmesini gerektiren hizmetler bütünüdür” olarak ifade edilmektedir. Bu kapsamda hazırlanan yazılımın adı Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (MBS) ‘dir. Resmi internet sitesi adresi <http://mbs.meb.gov.tr/> ‘dir.

Yükseköğretim Kurulu Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından geliştirilen Yükseköğretim Program Atlası (YÖKAtlas) adlı bir uygulama da mevcuttur. Bu programda; Lisans Atlası, Ön lisans Atlası, Net Sihirbazı, Mezun Atlası, Tercih Sihirbazı, Lisans tercih Sihirbazı, Ön lisans Tercih Sihirbazı vb. alt modüller bulunmaktadır. Resmi internet sitesi adresi, <https://yokatlas.yok.gov.tr/index.php> ‘dir.

İstanbul Kültür Üniversitesi tarafından geliştirilen Doğrutercih adlı bir başka yazılım da mevcuttur. Bu yazılım, “puan hesaplama motoru” ve “tercih motoru” adlı alt modüllere de sahiptir. Resmi internet sitesi adresi, <https://www.dogrutercih.com.tr/> ‘dir.

Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (MBS), Yükseköğretim Program Atlası (YÖKAtlas) ve Doğrutercih adlı yazılımlar, liselerde mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı

kapsamındaki kullanımı zorunlu rehberlik yazılımları değildir. Bu yazılımlar, lise sonrası üniversite tercih sürecinde öğrencilere ve ailelere destek olmak üzere hazırlanmış, ücretsiz programlardır. Bu programların kullanımı okullardaki psikolojik danışman ve rehber öğretmenin kendi inisiyatifiyle öğrencileri ve aileleri yönlendirmesine, öğrencinin veya ailesinin yine kendi inisiyatifleriyle öğrenip kullanmasına bağlıdır.

4.2.3.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının “Rehberlikle Kullanılan Teknoloji Yazılımları” Yönünden Değerlendirilmesi

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının çalışmaları kapsamında “Naviance” adlı bir yazılım standart olarak kullanılmaktadır.

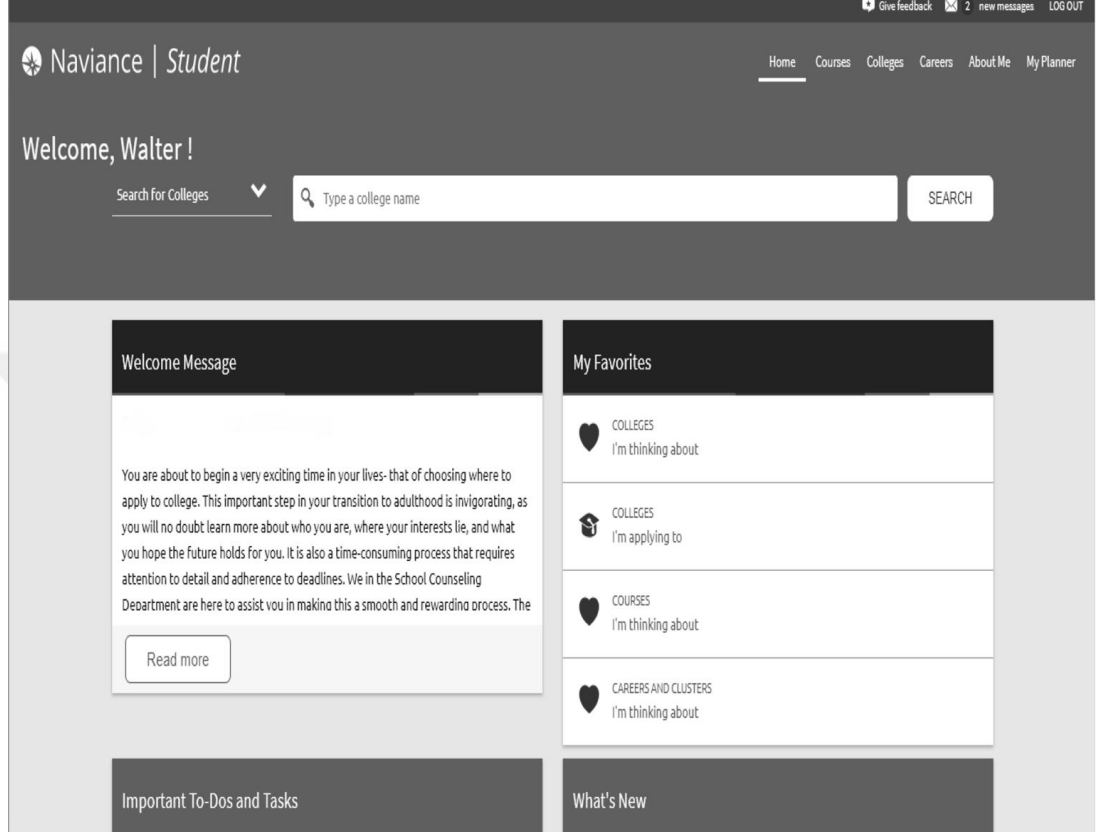
Naviance, öğrencilere, velilere ve okullara üniversitelerle ilgili araştırmalar yapma, üniversiteleri ve programları karşılaştırma, mezun öğrencilerin başvuruları ve kabul oranlarına ait dağılım grafiklerini (scattergram) görüntüleme, özgeçmiş hazırlama, üniversitelerin çeşitli uygulamalarını takip etme, üniversitelere başvuru sürecini izleme ve üniversiteler ilgili araştırmaların diğer önemli yönlerini ele alma konusunda yardımcı olan web tabanlı bir programdır.

Naviance isimli şirket 2002 yılında Washington, DC bölgesinde Steven R. Swanson, Stephen M. Smith ve Shaun Fanning tarafından kurulmuştur. 2007 yılında, Hobson isimli yine eğitim teknolojileri alanında çalışan bir başka şirket tarafından satın alınmıştır. Naviance'ın web tabanlı bir hizmet platformu olarak sunduğu yazılım, öğrencilere üniversite araştırması ve eşleştirme araçları, ortaöğretimde alınan dersleri planlama, kariyer değerlendirmesi, kişilik testleri ve öğrencilerin okulda yaptıklarını gelecekte olmak istedikleriyle ilişkilendirmelerine yardımcı olacak anketler gibi çeşitli özellikler sunmaktadır.

Naviance, psikolojik danışman ve rehber öğretmenlere, bireysel olarak öğrencilerin ilerlemelerini izlemek, öğrenciler ve ailelerle iletişim kurmak ve işbirliği yapmak veya tüm öğrenciler hakkında raporlar oluşturmak için ek işlevler sağlamaktadır. Bunlara ek olarak, Naviance'ın “Ortak Uygulama” ile entegrasyonu üniversite başvurularının yanı sıra, transkriptlerin, okul formlarının ve tavsiye mektuplarının Naviance eDocs üzerinden çevrimiçi gönderilmesini de kolaylaştırmaktadır. Mart 2013'te iOS cihazları için Naviance Öğrenci Mobile

uygulamasını tanıtmıştır. Naviance Öğrenci, öğrencilerin üniversiteleri aramalarını ve üniversite kayıt işlemlerini yönetmelerini sağlayan ücretsiz bir uygulamadır (Douglas, 2012).

Naviance programını öğrenci giriş ekranı görseli şekil 4.2’de gösterilmektedir.

Şekil 4.2 Naviance Programını Öğrenci Giriş Ekranı Görseli

Mart 2014'te Hobsons, ortaokul ve lise öğrencileri için yeni Naviance Üniversite ve Kariyer Hazırlık Müfredatını duyurmuştur. Roadtrip Nation işbirliğiyle tasarlanan müfredat, bugün okullarda var olan beklentiler-gerçekleşen açığının giderilmesine yardımcı olmaya yöneliktir. Müfredat, öğrencilerin lise sonrasında başarılı olmak için gerekli üniversite bilgilerini ve zaman yönetimi, hedef belirleme, önceliklendirme vb. bilişsel olmayan becerileri geliştirmelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Hobsons, Eğitim Politikaları Geliştirme Merkezi (EPIC) anketinde yer alan beklenti-gerçekleşen açığını şöyle açıklamaktadır; ankette üniversiteye gitmek istediklerini belirten ortaokul öğrenci sayısı yüzde 93 iken gerçekte yalnızca yüzde 44'ü üniversiteye devam edebilmektedirler. (Bolkan, 2014).

Lise psikolojik danışman ve rehber öğretmenleri, öğrencilerin üniversite erişimini artırmada kilit rol oynamaktadırlar. Bir rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı, zaman ayırma problemleri, psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin öğrencilerine üniversite danışmanlığı sağlamada zaman zaman yeterli olamaması sonucunu doğurmaktadır. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin, tüm öğrencilere üniversite hazırlık ve kariyer danışmanlığı konusundaki desteğini artırmak, üniversite danışmanlığını desteklemek için eğitim teknolojisini, Naviance programını nasıl daha etkili kullanabilecekleri araştırılmıştır. Naviance'da daha sık oturum açan öğrencilerin üniversite başvuru oranlarının daha yüksek olduğunu gösteren sonuçlar, Naviance'ın okul psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerinin öğrencilerin üniversiteye erişimini artırması için uygun bir yol olduğunu göstermiştir (David, Lawrence, & Nicole, 2017).

Psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu ve kullanımı üzerine yapılan araştırmalar, 1980'lerden bu yana danışmanlık mesleğinde odak olmuştur ve günümüzde bu alandaki araştırmalar için önemli bir saha olmaya devam etmektedir. Çoğu psikolojik danışman ve rehber öğretmen, Naviance'ın, öğrencilere akademik, kariyer, üniversite ve kişisel danışmanlık sağlamada okul danışmanı olma rolünde yararlı olduğunu ve fiili kullanımın iş performanslarını, üretkenliklerini ve yeterliliklerini artırdığını belirtmektedir. Bunun yanı sıra, birçoğu Naviance'ın kullanım sırasında az çaba gerektiren bir araç olduğunu belirtmektedirler. Son olarak, algılanan fayda ve kullanım kolaylığının, psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin Naviance konusundaki olumlu tutumlarına bağlanmaktadır (Deslonde & Becerra, 2018).

Naviance, ortaokuldan itibaren öğrencilerin lise yaşamı boyunca, ortaöğretim sonrası tüm üniversite ve kariyer hazırlıklarına yardımcı olmak için kullanılan kapsamlı bir araçtır. Naviance programı, tüm ülke ve dünyadaki üniversiteler hakkındaki verileri tutar ve Web erişimi olan herhangi bir bilgisayardan (liseden edinilen onaylı bir kayıt koduyla) erişilebilir. Bunun yanı sıra, Naviance üniversite başvuruları, öğrenci istatistikleri ve üniversitelerin kayıt-kabul oranlarını izlemektedir. Öğrenciler ve veliler bu şekilde üniversiteler hakkında çok çeşitli bilgilere erişebilmektedirler.

Naviance'ın özelliklerinden bazıları aşağıda listelenmiştir.

ÜNİVERSİTE– Bu özellik, öğrencilerin düşündükleri Üniversiteleri takip etmelerini ve nereye başvuracaklarına karar vermeleri için aktif bir liste oluşturmalarını sağlamaktadır. Sol üst kısımda yer alan “Üniversiteler” sekmesi, ardından

“Düşündüğüm Üniversiteler” tıklanabilmektedir. Okullar hakkında bilgi edinmenin birçok yolunu görmek için “Üniversite Araştırması” adlı bir bölüm de mevcuttur.

ÜNİVERSİTE ARAŞTIRMASI – Aileler ve öğrenciler bu sekme altında üniversiteler hakkında çok çeşitli sayısal bilgilere erişebilmektedirler. Bu bilgiler, üniversitenin konumu, öğrenci sayısı, fakültelerin açtıkları programlar, maliyet, vb. çok farklı nitelikler olabilmektedir. Öğrenciler, bu özelliğin kullanımı kolay bulurlar ve bu bölümdeki verileri, araştırmalarında kaliteli sonuçlar elde etmek için çok faydalı bulmaktadırlar.

Naviance programı üniversite arama süper eşleşme (öğrencinin nitelikleri ile aradığı üniversite ve programın eşleşmesi) ekranı görseli şekil 4.3’ te gösterilmektedir.

	Fit Score ⓘ	Academic Match ⓘ												
<p>The College of New Jersey Ewing, NJ, Suburb near Large City 4 year, Public ★ PIN TO COMPARE ♡ FAVORITE</p>	<p>89%</p> <p>Why?</p>	<p>Match*</p> <table><thead><tr><th></th><th>Average</th><th>You</th></tr></thead><tbody><tr><td>GPA</td><td>3.5</td><td>3.5 ⓘ</td></tr><tr><td>SAT</td><td>1200</td><td>N/A</td></tr><tr><td>ACT</td><td>27</td><td>N/A</td></tr></tbody></table> <p><small>* To best determine if you're an academic match for this institution, enter both your GPA and standardized test scores.</small></p>		Average	You	GPA	3.5	3.5 ⓘ	SAT	1200	N/A	ACT	27	N/A
	Average	You												
GPA	3.5	3.5 ⓘ												
SAT	1200	N/A												
ACT	27	N/A												
<p>United States Military Academy West Point West Point, NY, Town not near a City 4 year, Public ★ PIN TO COMPARE ♡ FAVORITE</p>	<p>87%</p> <p>Why?</p>	<table><thead><tr><th></th><th>Average</th><th>You</th></tr></thead><tbody><tr><td>GPA</td><td>N/A</td><td>3.5 ⓘ</td></tr><tr><td>SAT</td><td>1285</td><td>N/A</td></tr><tr><td>ACT</td><td>28</td><td>N/A</td></tr></tbody></table> <p><small>SuperMatch doesn't have sufficient application history for this institution to determine academic match.</small></p>		Average	You	GPA	N/A	3.5 ⓘ	SAT	1285	N/A	ACT	28	N/A
	Average	You												
GPA	N/A	3.5 ⓘ												
SAT	1285	N/A												
ACT	28	N/A												
<p>University of Baltimore Baltimore, MD, Large City 4 year, Public ★ PIN TO COMPARE ♡ FAVORITE</p>	<p>87%</p> <p>Why?</p>	<table><thead><tr><th></th><th>Average</th><th>You</th></tr></thead><tbody><tr><td>GPA</td><td>3.1</td><td>3.5 ⓘ</td></tr><tr><td>SAT</td><td>920</td><td>N/A</td></tr><tr><td>ACT</td><td>20.5</td><td>N/A</td></tr></tbody></table> <p><small>SuperMatch doesn't have sufficient application history for this institution to determine</small></p>		Average	You	GPA	3.1	3.5 ⓘ	SAT	920	N/A	ACT	20.5	N/A
	Average	You												
GPA	3.1	3.5 ⓘ												
SAT	920	N/A												
ACT	20.5	N/A												

Şekil 4.3 Naviance Programı Üniversite Arama Süper Eşleşme Ekranı Görseli

ÜNİVERSİTE ARAMA – İlgilenilen bir üniversite hakkında internetten bazı bilgileri hızlıca edinmek çok kolaydır. Bu sekmede öğrenciler, bir düğmeye tıklayarak, üniversitelerin kabul şartlarını, akademik bölümlerini, programlarını ve sunulan çeşitli sosyal faaliyetleri, öğrenci sayısı ve dağılımı ile ilgili istatistikleri öğrenebilmektedirler.

Üniversitelerin kendi kurumsal sayfalarına doğrudan ulaşmak için bir bağlantı da mevcuttur.

DAĞILIM GRAFİKLERİ / BAŞVURU GEÇMİŞİ – Aynı ortaöğretim kurumunun verileri yıllar boyunca izlendiğinden, bu kurumdan mezun öğrencilerin başvuruları ve kabul oranlarına ait istatistiklere ve grafiklere erişilebilmektedir. Bu grafikler, başvuru sahiplerinin SAT / ACT puanlarını ve not ortalamasını isimsiz olarak gösterir ve öğrencinin üniversiteye doğrudan kabul edildiğini veya bekleme listesine alındığını veya reddedildiğini gösterir. Bu veriler, öğrencilerin istatistiklerinin önceki başvurularla nasıl eşleştiğini anlamalarını sağlamaktadır. Bu özellik sayesinde, okuldaki rehber öğretmenin danışmanlığını alarak dengeli bir üniversite listesi oluşturmak için çok yararlı olabilmektedir. Ayrıca, her okulda bulunan Üniversite ve Kariyer Kaynak Merkezi'ndeki yetkili kişilerle de görüşülmesi şiddetle tavsiye edilmektedir.

Naviance programı mezun öğrencilerin başvuruları ve kabul oranlarına ait dağılım grafikleri (scattergram) ekranı görseli şekil 4.4' te gösterilmektedir.

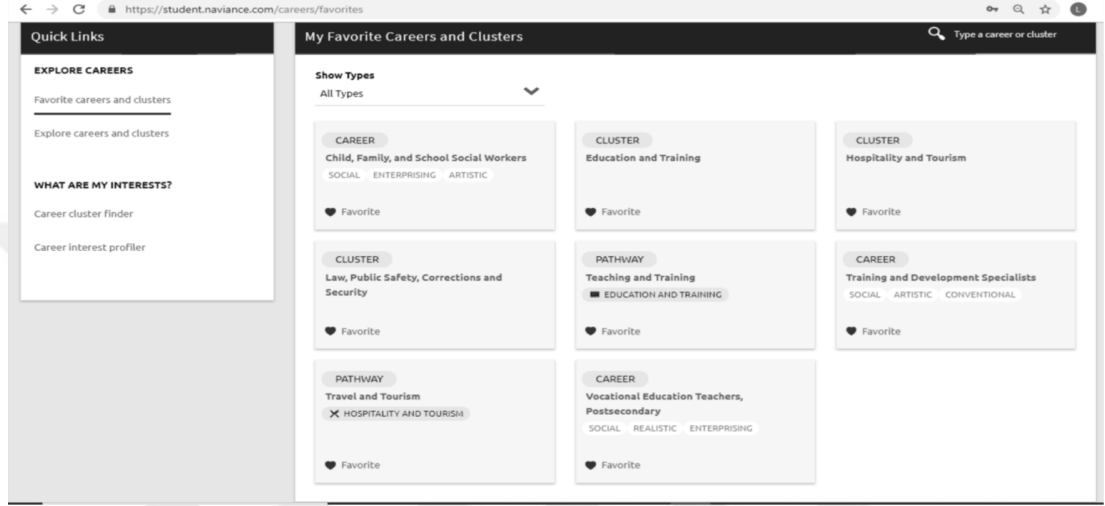

Şekil 4.4 Naviance Programı Mezun Öğrencilerin Başvuruları ve Kabul Oranlarına Ait Dağılım Grafikleri (Scattergram) Ekranı Görseli

KARİYER– Bu sekmede öğrencinin kendisini tanımasına yönelik iki tane kişilik testi mevcuttur. Bu testlerden biri kişilik tipini ve ne olmak/yapmak istendiğinin belirlenmesinde diğeri ise mesleki ilgilerin belirlenmesinde rol oynamaktadır. Bu özellikler, öğrencilere kişilik tiplerine ve ilgi biçimlerinin ve kişisel özelliklerinin farklı meslek kategorileriyle nasıl birleştiğine dair bir fikir vermek için mükemmel araçlardır.

Naviance programının müfredatının bir parçası olarak öğrenciler, 9. ve 10. sınıflarda ilk dönemde “Kariyer Kümesi Bulucu” ve “Mesleki İlgi Belirleme” adlı iki farklı rehberlik ve psikolojik danışmanlık ölçme aracını da doldurmaktadırlar.

Naviance programı kariyer kümesi bulma ekranı örnek görseli şekil 4.5'te gösterilmektedir.

Şekil 4.5 Naviance Programı Kariyer Kümesi Bulma Ekranı Örnek Görseli

HAKKIMDA–Bu kısımda başvuruları doldururken, öğretmenler ve danışmanlarla birlikte önerilerde bulunma ve bir iş başvurusunda bulunma konusunda faydalı olacak bir özgeçmiş hazırlanabilmektedir. (11.sınıfın 2.döneminde öğrenciler programın özgeçmiş hazırlama sekmesine tanımlanmaktadır.) Öğrenciler, kendileri hakkında referans mektubu yazmalarını istedikleri öğretmenlerine bu aracı kullanarak talepte bulunmaktadır. Yaklaşık 30 gün önce öğretmenlerine bu konudaki taleplerini iletmektedirler. Öğretmen bu talebi kabul ederse, öğretmenin hazırladığı referans mektubu da sistemde öğrencinin özgeçmiş, transkripti vb. bilgileri gibi hazırlanmış olmaktadır.

4.2.3.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı öğesinin rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları temasıyla incelendiği bu bölümde:

Türkiye’de lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığında rehberlik alanı için özel geliştirilmiş bir teknoloji yazılımı bulunmamaktadır. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının çalışmaları kapsamında “Naviance” adlı bir yazılım standart olarak kullanılmaktadır.

4.2.4 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Benzerlik ve Farklılıkları Nelerdir?

Bu bölümde, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesi, mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği temasıyla incelenmektedir.

Tema ile ilgili bulgular şu şekilde sunulmuştur:

4.2.4.1 Türkiye Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Değerlendirilmesi

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün 2018 Tarihli Rehberlik Hizmetleri Program Hazırlama Kitapçığının 7. Sayfasında Önleyici ve Gelişimsel Hizmetler başlığı altında “Mesleki Rehberlik” ve “Yönetme ve İzleme” alt başlıkları şöyle tanımlanmaktadır (MEB, Rehberlik Programı Hazırlama Kitapçığı, 2018): (EK-9)

(ÖOVM) Mesleki Rehberlik: Meslekleri tanıma, ilgi, yetenek ve değerlerini tanıma, kişisel nitelikleri ile meslekler/işler arasındaki ilişkileri anlama, iş yaşamı ve çalışmaya ilişkin olumlu tutum geliştirme, mesleğe hazırlanma konularında öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

(ÖOY) Yöneltme ve İzleme: Öğrencinin kendine uygun olan eğitim kurumuna, alana, dala, staja, işe, mesleğe, okul içi ya da dışı sosyal ve kültürel etkinliklere yönelmesine yardım eden rehberlik hizmetleridir. Yöneltme hizmeti sunulacak konuda daha önceden öğrenciyi bireyi tanıma çalışması ve bilgi verme çalışması yapılması esastır.

İzleme çalışmaları; sunulan rehberlik hizmetlerinin etkililiğini ortaya koymak ve öğrencinin gelişimini izlemek için yürütülen çalışmalardır.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Aralık 2015 Tarihli Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu'nun "Rehberlik ve Psikolojik Danışma (PDR) Hizmetlerine Yönelik Çalışmalar" başlığı altında (b) bölümünde yer alan "Eğitsel, Mesleki ve Kişisel Rehberlik Alanlarında Yürütülecek PDR Hizmetleri" alt başlığında bu temadaki çalışmalara yer verilmektedir (MEB, Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu, 2015). (EK-11) Çalışmaların, okul türü, eğitim kademesi ve öğrenci gelişim düzeyleri dikkate alınarak yürütülmesi esastır.

Eğitsel, Mesleki ve Kişisel Rehberlik Alanlarında Yürütülecek PDR Hizmetleri aşağıda yer almaktadır:

1. Eğitim-öğretim yılı başında ilkokullarda 1. sınıf, ortaokullarda 5. sınıf ve liselerde 9.sınıf öğrencilerine yönelik oryantasyon programında alanıyla ilgili belirtilen çalışmaları gerçekleştirir.
2. Liselerde PDR alanında özel bilgi ve beceri gerektiren grup rehberliği etkinliklerini uygular.
3. Pano, okul web sayfası, okul dergisi gibi iletişim araçlarını etkin kullanarak, PDR hizmetlerinin yaygınlaşmasını sağlar.
4. Ortaokullarda rehberlik ve kariyer planlama dersi ile liselerde rehberlik ve yönlendirme dersinin işlenişinde şube öğretmenlerine müşavirlik yapar.
5. Üst eğitim kurumlarına geçiş, sınav sistemleri gibi mesleki rehberlik konularında öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir, ilgili çalışmaları planlar ve uygular.
6. Meslekler, çalışma koşulları, aylık gelir gibi meslek değerleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.
7. Kariyer planlama kapsamında öğrencilere iş arama ve iş başvurusu yapabilme becerilerini kazandırma çalışmaları yapar.
8. Öğrencilerle bireysel ve grup görüşme/danışma yapar (öğrencilerle ders saatinde görüşme yapılmasının sorun olduğu okullarda, görüşme zamanının öğretmenler kurulu ya da rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu toplantısında ele alınarak karara bağlanması önerilir).
9. Velilerle görüşme ve işbirliği yapar.

10. Farklı kurum ve kişilerle işbirliği yaparak öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik seminer, söyleşi, konferans, gezi vb. çalışmalarını düzenler.
11. Liselerde öğrencilerin potansiyellerini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmelerine fırsat vermek amacıyla ders seçimi sürecinde gerekli mesleki ve eğitsel rehberlik çalışmalarını yapar.
12. Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için amaç belirleme, zamanı etkin kullanma ve verimli ders çalışma gibi becerileri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapar.
13. Sınıf/şube öğretmeni işbirliği ile öğrencilerin öğrenme stillerini tanımlarına destek olur.
14. Sınav kaygısının azaltılmasına yönelik müdahale programlarını uygular.
15. Okul yönetimi koordinasyonunda sürekli devamsızlık apan öğrencilere yönelik alanı ile ilgili önlemleri alır ve gerekli rehberlik hizmetlerini sunar.
16. Öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda ölçek ve envanterleri seçiminde sınıf/şube öğretmenleriyle işbirliği yapar ve seçilen ölçek ve envanterlerin sınıf/şube öğretmenince uygulanmasını sağlar. Uygulanan ölçek ve envanter sonuçlarının birer kopyasını ayrıntılı değerlendirmek üzere toplar ve dosyalar.
17. Özel Eğitim Meslek Lisesi, Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi, Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi bünyesinde oluşturulan izleme ve değerlendirme kurulunun bir üyesi olarak, kurulda tanımlanmış görevleri yerine getirir. Öğrenci ve velilere yönelik eğitsel ve mesleki rehberlik hizmetlerini sunar.
18. Gelişim dönemleri ve özellikleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.
19. Öğrencilerin gelişim dönemi özelliklerini fark etmelerini sağlar ve gelişim dönemi sorunları ile baş etmelerinde danışmanlık eder.
20. Öğrencilerin kendileri ve başkalarının duygularını tanıma, kabul etme ve uygun bir biçimde ifade etme konularında duygusal gelişimlerini destekler.
21. Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerinde yol gösterir.
22. Aile eğitim programlarını uygular.
23. İhtiyaç duyulan durumlarda okul yönetimi ya da sınıf/şube öğretmenleri ile birlikte aile ziyaretleri yapar.

24. Öğrencilerin etnik, dinsel, sınıfsal farklılık ile cinsel yönelim, süregelen hastalık gibi konularda ayrımcılığa maruz kalmamaları için önleyici ve koruyucu rehberlik çalışmalarına yer verir. Farklılıkların kabulü ve bir arada yaşama konusunda öğretmen ve okul yöneticileri ile birlikte olumlu okul ikliminin yaratılmasına katkı sağlar.
25. Öfke, kaygı, şiddet ve zorbalık hakkında öğrencilere farkındalık kazandırır ve baş etme becerilerini güçlendirir.
26. Teknoloji bağımlılığı (internet, telefon, bilgisayar oyunları, televizyon vb.) konusunda farkındalık kazandırır ve önleyici çalışmalar yapar. Gerektiğinde öğrenciyi sağlık kurumlarına yönlendirir.
27. Öğrencilerin doğal afet, göçük, kaza, kayıp, istismar gibi travmatik yaşantılarla baş etme becerilerini geliştirmelerine destek olur. Gerektiğinde sağlık kurumlarına yönlendirir.
28. Okul yönetimi koordinasyonunda şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik genelge doğrultusunda okul ekibi içerisinde belirtilen görevleri yerine getirir.
29. Gerektiğinde öğrencileri diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirir(sağlık kuruluşları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) il/ilçe müdürlükleri, emniyet/jandarma birimleri vb.).

T. C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2011 Tarihli Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı'nda "Programın Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı" başlığında, "Tablo 1: Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Programı" Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı " adlı tabloda, tema kapsamına uyan kazanımlar ayrıntılı olarak yer almaktadır. "Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Programı" Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı " tablosunda ilgili kazanımlar " Eğitsel ve Mesleki Gelişim" başlığı altındaki 71-120 no' lu kazanımlardır (MEB, Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı, 2011). (EK-10)

4.2.4.2 Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltilme ve Kariyer Hazırlığının “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Yönünden Değerlendirilmesi

American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği “ASCA National Standards for Students (2004) / 2004 Tarihli ASCA Öğrenciler için Ulusal Standartlar” yönergesi, mesleki yöneltilme ve kariyer hazırlığı çalışmalarını “Career Development/ Kariyer Gelişimi” başlığı altında değerlendirmektedir (ASCA, American School Counselor Association, 2004).

Career Development/ Kariyer Gelişimi başlığında, 3 tane alt standart bulunmaktadır. Bunlar:

Standart A: Öğrenciler, iş dünyasını kendilik bilgisi ile ilintili olarak araştırabilme ve bilinçli kariyer kararları verebilme becerisi kazanacaklar.

Standart B: Öğrenciler gelecekteki kariyer hedeflerine ulaşmak için başarı ve memnuniyetle stratejiler geliştirip kullanacaklar

Standart C: Öğrenciler kişisel özellikler, eğitim, öğretim ve iş dünyası arasındaki ilişkiyi anlayacaklardır.

ASCA Kariyer Gelişimi için Ulusal Standartlar, öğrencilerin okuldan iş dünyasına ve bir iş yaşamından başka bir iş yaşamına geçişte, yaşam boyu başarılı geçişler yapabilmelerini sağlayan beceri, tutum ve bilgi edinme temelini oluşturmak için okul PDR danışma programlarına rehberlik eder.

Standart A:

1. Kariyer Farkındalığı Geliştirin

- a. Kariyer bilgisi bulma, değerlendirme ve yorumlama becerisi geliştirir
- b. Geleneksel ve geleneksel olmayan meslek çeşitleri hakkında bilgi edinir.
- c. Kişisel yetenekler, beceriler, ilgi alanları ve motivasyon kaynaklarını keşfeder.
- d. Takım çalışmasında nasıl etkileşimli çalışacağını ve işbirliği içinde çalışacağını öğrenir.
- e. Karar vermeyi öğrenir

- f. Hedefleri nasıl belirleyeceğinizi öğrenir.
- g. Planlamanın önemini anlar.
- h. İlgi duyulan alanlarda takip eder ve yetkinlik geliştirir.
- i. Hobileri ve mesleki ilgi alanlarını geliştirir.
- j. İş ve boş zaman arasındaki dengeyi sağlar.

2. İstihdam Hazırlığı Geliştirin

- a. Takımda çalışmak, problem çözme ve organizasyon becerileri gibi istihdam edilebilirlik becerileri kazanır.
- b. İstihdam fırsatlarını aramak için iş hazırlığı becerilerini uygular.
- c. Değişen iş yaşamı hakkında bilgisini gösterir.
- d. İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumlulukları hakkında bilgi edinir.
- e. İşyerinde her bireyin eşsiz ve değerli olduğuna saygı duymayı öğrenir.
- f. Bir özgeçmiş yazmayı öğrenir.
- g. İş ve öğrenmeye ilişkin olumlu bir tutum geliştirir.
- h. İşyerinde sorumluluk, güvenilirlik, dakiklik, dürüstlük ve çabanın önemini kavrar.
- i. Zaman yönetimi ve görev yönetimi becerilerini kullanır.

Standart B

1. Kariyer Bilgilerini Edinme

- a. Kariyer planlama, kurs seçimi ve kariyer geçişine karar verme becerilerini uygular.
- b. Kişisel becerileri, ilgi alanlarını ve yeteneklerini tanımlar ve ilişkilendirir.
- c. Kariyer planlama süreci hakkında bilgi gösterir.
- d. Mesleklerin sınıflandırılma biçimlerini bilir.
- e. Kariyer edinmek için araştırma ve bilgi kaynaklarını kullanır.
- f. Kariyer planlama bilgilerine erişmek için interneti kullanmayı öğrenir.
- g. Geleneksel ve geleneksel olmayan meslek seçimlerini ve meslek seçimi ile kariyer planının nasıl ilişkili olduğunu bilir.

- h. Değişen ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların istihdam trendlerini ve gelecekteki eğitimi nasıl etkilediğini anlar.

2. Kariyer Hedeflerini Belirler

- a. Kariyer hedeflerine ulaşmak gereken eğitim ve öğretim konusunda farkındalık gösterir.
- b. Kariyeri desteklemek için eğitim planlarını değerlendirir ve değiştirir.
- c. İstihdam ve işe hazırlık becerilerini stajda, mentorluk çalışmalarında, gölge çalışan olarak katıldığı çalışmalarda ve / veya diğer iş tecrübelerinde kullanır.
- d. Kariyer ilgi alanlarıyla ilgili ders çalışmalarını belirler.
- e. Kariyer planlama portfolyosu hazırlar.

Standart C

Kariyer Hedeflerine Ulaşmak İçin Bilgi Edinir.

- a. Eğitimsel başarı ve kariyer başarısı arasındaki ilişkiyi anlar.
- b. Mesleki doyumun kişisel başarıya /doyuma ulaşmada nasıl yardımcı olabileceğini açıklar.
- c. Mesleği seçimi ve başarıyı etkileyen kişisel tercihleri ve ilgi alanlarını belirler.
- d. Değişen işyeri çalışma koşullarının yeni becerilerin öğrenilmesi ve kazanılması ile yaşam boyu öğrenme gerektirdiğini anlar.
- e. İşin yaşam tarzı üzerindeki etkisini açıklar.
- f. Kariyerde eşitlik ve kariyere erişimin önemini kavrar.
- g. Çalışmanın önemini ve mesleki tatminin kendini ifade edici bir araç olduğunu anlar.

2. Kariyer Hedeflerine Ulaşmak İçin Beceriler Uygular.

- a. İlgi, yetenek ve başarının kişisel, sosyal, eğitimsel ve kariyer hedeflerine ulaşmada nasıl ilişkili olduğunu gösterir.

- b. Çatışma yönetimi becerilerini yetişkinler ve meslektaşları ile nasıl kullanacağını bilir.
- c. Takımın üyesi olarak başkalarıyla işbirliği içinde çalışmayı öğrenir.
- d. Staj, gölge çalışan vb. iş temelli öğrenme durumlarında akademik ve istihdama hazırlık becerilerini uygular.

American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği'nin Şubat 2008 tarihli "Counseling/Advisory Resources/ Rehberlik ve Yönlendirme Kaynakları" dokümanında "Kişisel ve Mesleki Rehberlik" başlığında ortaöğretim rehberliği kapsamında yapılacak çalışmalara ayrıntılı olarak yer vermektedir (MCPS, Counseling/Advisory Resources, 2008). (EK-8)

4.2.4.3 Benzerlik ve Farklılıklar

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesinin mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği temasıyla incelendiği bu bölümde:

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının "Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği" yönünden karşılaştırmalarını içeren tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 4.6 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri "Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği" Karşılaştırması

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri "Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği" Karşılaştırması	Türkiye	ABD
Eğitim-öğretim yılı başında ilkokullarda 1. sınıf, ortaokullarda 5. sınıf ve liselerde 9.sınıf öğrencilerine yönelik oryantasyon programında alanıyla ilgili belirtilen çalışmaları gerçekleştirir.	VAR	YOK
Liselerde PDR alanında özel bilgi ve beceri gerektiren grup rehberliği etkinliklerini uygular.	VAR	YOK
Pano, okul web sayfası, okul dergisi gibi iletişim araçlarını etkin kullanarak, PDR hizmetlerinin yaygınlaşmasını sağlar.	VAR	YOK
Ortaokullarda rehberlik ve kariyer planlama dersi ile liselerde rehberlik ve yönlendirme dersinin işlenişinde şube öğretmenlerine müşavirlik yapar.	VAR	YOK
Üst eğitim kurumlarına geçiş, sınav sistemleri gibi mesleki rehberlik konularında öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir, ilgili çalışmaları planlar ve uygular.	VAR	YOK

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması	Türkiye	ABD
Meslekler, çalışma koşulları, aylık gelir gibi meslek değerleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.	VAR	VAR
Kariyer planlama kapsamında öğrencilere iş arama ve iş başvurusu yapabilme becerilerini kazandırma çalışmaları yapar.	VAR	VAR
Öğrencilerle bireysel ve grup görüşme/danışma yapar (öğrencilerle ders saatinde görüşme yapılmasının sorun olduğu okullarda, görüşme zamanının öğretmenler kurulu ya da rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu toplantısında ele alınarak karara bağlanması önerilir).	VAR	YOK
Velilerle görüşme ve işbirliği yapar.	VAR	YOK
Farklı kurum ve kişilerle işbirliği yaparak öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik seminer, söyleşi, konferans, gezi vb. çalışmaları düzenler.	VAR	YOK
Liselerde öğrencilerin potansiyellerini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmelerine fırsat vermek amacıyla ders seçimi sürecinde gerekli mesleki ve eğitsel rehberlik çalışmaları yapar.	VAR	VAR
Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için amaç belirleme, zamanı etkin kullanma ve verimli ders çalışma gibi becerileri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapar.	VAR	VAR
Sınıf/şube öğretmeni işbirliği ile öğrencilerin öğrenme stillerini tanımlarına destek olur.	VAR	YOK
Sınav kaygısının azaltılmasına yönelik müdahale programlarını uygular.	VAR	YOK
Okul yönetimi koordinasyonunda sürekli devamsızlık yapan öğrencilere yönelik alanı ile ilgili önlemleri alır ve gerekli rehberlik hizmetlerini sunar.	VAR	YOK
Öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda ölçek ve envanterleri seçiminde sınıf/şube öğretmenleriyle işbirliği yapar ve seçilen ölçek ve envanterlerin sınıf/şube öğretmenince uygulanmasını sağlar. Uygulanan ölçek ve envanter sonuçlarının birer kopyasını ayrıntılı değerlendirmek üzere toplar ve dosyalar.	VAR	YOK
Özel Eğitim Meslek Lisesi, Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi, Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi bünyesinde oluşturulan izleme ve değerlendirme kurulunun bir üyesi olarak, kurulda tanımlanmış görevleri yerine getirir. Öğrenci ve velilere yönelik eğitsel ve mesleki rehberlik hizmetlerini sunar.	VAR	YOK
Gelişim dönemleri ve özellikleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.	VAR	YOK
Öğrencilerin gelişim dönemi özelliklerini fark etmelerini sağlar ve gelişim dönemi sorunları ile baş etmelerinde danışmanlık eder.	VAR	YOK
Öğrencilerin kendileri ve başkalarının duygularını tanıma, kabul etme ve uygun bir biçimde ifade etme konularında duygusal gelişimlerini destekler.	VAR	YOK
Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerinde yol gösterir.	VAR	VAR
Aile eğitim programlarını uygular.	VAR	YOK
İhtiyaç duyulan durumlarda okul yönetimi ya da sınıf/şube öğretmenleri ile birlikte aile ziyaretleri yapar.	VAR	YOK
Öğrencilerin etnik, dinsel, sınıfsal farklılık ile cinsel yönelim, süregelen hastalık gibi konularda ayrımcılığa maruz kalmamaları için önleyici ve koruyucu rehberlik çalışmalarına yer verir. Farklılıkların kabulü ve bir arada yaşama konusunda	VAR	VAR

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması	Türkiye	ABD
öğretmen ve okul yöneticileri ile birlikte olumlu okul ikliminin yaratılmasına katkı sağlar.		
Öfke, kaygı, şiddet ve zorbalık hakkında öğrencilere farkındalık kazandırır ve baş etme becerilerini güçlendirir.	VAR	YOK
Teknoloji bağımlılığı (internet, telefon, bilgisayar oyunları, televizyon vb.) konusunda farkındalık kazandırır ve önleyici çalışmalar yapar. Gerektiğinde öğrenciyi sağlık kurumlarına yönlendirir.	VAR	YOK
Öğrencilerin doğal afet, göçük, kaza, kayıp, istismar gibi travmatik yaşantılarla baş etme becerilerini geliştirmelerine destek olur. Gerektiğinde sağlık kurumlarına yönlendirir.	VAR	YOK
Okul yönetimi koordinasyonunda şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik genelge doğrutusunda okul ekibi içerisinde belirtilen görevleri yerine getirir.	VAR	YOK
Gerektiğinde öğrencileri diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirir(sağlık kuruluşları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) il/ilçe müdürlükleri, emniyet/jandarma birimleri vb.).	VAR	YOK
Kariyer bilgisi bulma, değerlendirme ve yorumlama becerisi geliştirir	YOK	VAR
Takım çalışmasında nasıl etkileşimli çalışacağını ve işbirliği içinde çalışacağını öğrenir.	YOK	VAR
İş ve boş zaman arasındaki dengeyi sağlar.	YOK	VAR
Hedefleri nasıl belirleyeceğinizi öğrenir.	YOK	VAR
Takımda çalışmak, problem çözme ve organizasyon becerileri gibi istihdam edilebilirlik becerileri kazanır.	YOK	VAR
Planlamanın önemini anlar.	YOK	VAR
Hobileri ve mesleki ilgi alanlarını geliştirir.	YOK	VAR
İlgi duyulan alanlarda takip eder ve yetkinlik geliştirir.	YOK	VAR
Değişen iş yaşamı hakkında bilgisini gösterir.	YOK	VAR
İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumlulukları hakkında bilgi edinir.	YOK	VAR
Bir özgeçmiş yazmayı öğrenir.	YOK	VAR
İş ve öğrenmeye ilişkin olumlu bir tutum geliştirir.	YOK	VAR
İşyerinde sorumluluk, güvenilirlik, dakiklik, dürüstlük ve çabanın önemini kavrar.	YOK	VAR
Kariyer planlama, kurs seçimi ve kariyer geçişine karar verme becerilerini uygular.	YOK	VAR
Kariyer planlama süreci hakkında bilgi gösterir.	YOK	VAR
Mesleklerin sınıflandırılma biçimlerini bilir.	YOK	VAR
Kariyer edinmek için araştırma ve bilgi kaynaklarını kullanır.	YOK	VAR
Kariyer planlama bilgilerine erişmek için interneti kullanmayı öğrenir	YOK	VAR
Geleneksel ve geleneksel olmayan meslek seçimlerini ve meslek seçimi ile kariyer planının nasıl ilişkili olduğunu bilir.	YOK	VAR
Değişen ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların istihdam trendlerini ve gelecekteki eğitimi nasıl etkilediğini anlar.	YOK	VAR
Kariyer hedeflerine ulaşmak gereken eğitim ve öğretim konusunda farkındalık gösterir.	YOK	VAR
Kariyeri desteklemek için eğitim planlarını değerlendirir ve değiştirir.	YOK	VAR
İstihdam ve işe hazırlık becerilerini stajda, mentorluk çalışmalarında, gölge çalışan olarak katıldığı çalışmalarda ve / veya diğer iş tecrübelerinde kullanır.	YOK	VAR

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması	Türkiye	ABD
Kariyer ilgi alanlarıyla ilgili ders çalışmalarını belirler.	YOK	VAR
Kariyer planlama portfolyosu hazırlar	YOK	VAR
Eğitimsel başarı ve kariyer başarısı arasındaki ilişkiyi anlar	YOK	VAR
Mesleki doyumun kişisel başarıya /doyuma ulaşmada nasıl yardımcı olabileceğini açıklar.	YOK	VAR
Meslek seçimi ve başarıyı etkileyen kişisel tercihleri ve ilgi alanlarını belirler.	YOK	VAR
Değişen işyeri çalışma koşullarının yeni becerilerin öğrenilmesi ve kazanılması ile yaşam boyu öğrenme gerektirdiğini anlar.	YOK	VAR
İşin yaşam tarzı üzerindeki etkisini açıklar.	YOK	VAR
Kariyerde eşitlik ve kariyere erişimin önemini kavrar.	YOK	VAR
Çalışmanın önemini ve mesleki tatminin kendini ifade edici bir araç olduğunu anlar.	YOK	VAR
İlgi, yetenek ve başarının kişisel, sosyal, eğitimsel ve kariyer hedeflerine ulaşmada nasıl ilişkili olduğunu gösterir.	YOK	VAR
Çatışma yönetimi becerilerini yetişkinler ve meslektaşları ile nasıl kullanacağını bilir.	YOK	VAR
Takımın üyesi olarak başkalarıyla işbirliği içinde çalışmayı öğrenir.	YOK	VAR
Staj, gölge çalışan vb. iş temelli öğrenme durumlarında akademik ve istihdama hazırlık becerilerini uygular.	YOK	VAR

5 SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kapsamında değerlendirilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlara, tartışmaya ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma kapsamında değerlendirilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlara ve tartışmaya yer verilmiştir.

5.1.1 SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise eğitiminin ve öğrencileri bir üst eğitim kurumuna (Üniversiteye) hazırlama sürecinde yapılan mesleki yöneltme ve kariyer çalışmalarının incelenmesi, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarıyla benzerlik ve farklılıkların ortaya konmasıdır. Araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

“Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarının lise eğitiminde lise mezuniyet gerekliliklerinin Türkiye'deki ortaöğretim kurumları **lise mezuniyet gereklilikleri yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir?” araştırma sorusu kapsamında:

1. Bir dersten başarılı sayılma
2. Ders kredi gereklilikleri
3. Topluma hizmet çalışmaları

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, **bir dersten başarılı sayılma temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara erişilmektedir:

1. Türkiye'de öğrencinin ders yılı başarı puanı, 0-100 puan arasında değişen ölçekle değerlendirilirken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında A,B,C veya D biçiminde değerlendirilmektedir.
2. Türkiye'de bir dersten başarılı sayılmada yıl sonu başarı puanı 50 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları bir dersten başarılı sayılmada yıl sonu başarı puanı 60'tır.

3. Türkiye’de bir dersten başarılı sayılmada, dersten alınan geçer puanlar dışında genel bir değerlendirme sınavı veya ortak bir sınav bulunmamaktadır.
4. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında bir dersten başarılı olmak için dersten alınan geçer puanlar yeterli olmamaktadır. Maryland Eyalet Eğitim Bölümü (MSDE), bir dersten başarılı sayılmada, dersten alınacak puanların yanı sıra, Maryland High School Assessment (MHSA) / Maryland Eyaleti Lise Değerlendirmesi ölçütlerini de başarı kriterlerine eklemiştir. Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve İngilizce derslerinden başarılı sayılmak için “High School Assessment (HSA) / Lise Değerlendirme Sınavı”, “Partnership For Assessment of Readiness for College and Careers (PARCC)/ Üniversite ve Kariyer Hazırlığı için Ortak Değerlendirme Sınavı”, “Maryland Integrated Science Assessment (MISA) / Maryland Eyaleti Bütünleştirilmiş Fen Bilimleri Değerlendirme Sınavı” adlı ortak sınavlar ve genel değerlendirmeler vardır.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, **ders kredi gereklilikleri temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara erişilmektedir:

5. Türkiye’de haftalık ders saati 40 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında haftalık ders saati 35’tir. Haftalık ders saatlerindeki fark 5’tir.
6. Türkiye’de yıllık ders saati toplamı 1440 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında yıllık ders saati toplamı 1260’tır. Bir yıllık ders saatlerindeki farkı 180’dir.
7. Türkiye’de lise öğrenimi boyunca alınan derslerin toplam ders saati 5760 iken, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında 4 yıllık ders saati toplamı 5040’tır. 4 Yıllık lise öğrenimi boyunca alınan toplam dersler arasındaki fark 720’dir.
8. Türkiye’de lise öğrenimi boyunca haftada 1 saati uygulanan rehberlik ve yönlendirme dersi, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarında bulunmamaktadır.
9. Türkiye’de haftalık ders programı, derslerin haftalık ders saatlerine bağlı olarak günlere göre değişmektedir. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okullarında günlük ders programı sabittir, günlere göre değişmemektedir.

10. Türkiye’de bir dersin haftalık ders saati, aynı zamanda dersin ağırlığına eşittir ve bir dersin ağırlığı, o dersin kredisi olarak düşünülebilir. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi Devlet Okullarında derslere ayrılan haftalık ders saati eşittir, her ders her gün 1 saat olduğundan, haftalık ders saati 5’tir. Derslerin haftalık ders saatleri eşit olmakla birlikte, derslerin ağırlıkları/kredileri farklılık göstermektedir. İngilizce, Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Matematik ders gruplarının kredileri, Beden Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Güzel Sanatlar ve Teknoloji Eğitimi ders gruplarında yer alan derslere göre daha fazladır.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gereklilikleri ögesi, **topluma hizmet çalışmaları temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara erişilmektedir:

11. Türkiye’de devlet lisesinden mezun olma gerekliliklerinde topluma hizmet çalışmasında bulunma zorunluluğu bulunmadığı, buna karşın Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gerekliliklerinde en az 75 saat topluma hizmet çalışması yapmış olmak şartının olduğu görülmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okullarındaki lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer geliştirme konusunda yapılan çalışmaların, Türkiye’deki ortaöğretim kurumları **mesleğe yöneltme ve kariyer çalışmaları yönünden** benzerlik ve farklılıkları nelerdir? araştırma sorusu kapsamında aşağıdaki alt temalar yönünden incelenmiştir:

1. Üniversite ve kariyer hazırlığı
2. Bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı
3. Rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları
4. Mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesi, **üniversite ve kariyer hazırlığı temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara erişilmektedir:

12. Türkiye’de üniversiteye girişte, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) adlı merkezi bir sınav uygulanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri’nde

üniversiteye girişte uygulanan merkezi bir sınav değerlendirmesi bulunmamaktadır.

13. Amerika Birleşik Devletleri'nde lisans eğitimi veren pek çok üniversite, üniversiteye kabullerde standart oluşturmak üzere, Scholastic Aptitude Test (SAT) adlı standart bir test sınavı olan Akademik Değerlendirme Testi'ni kullanmaktadırlar. SAT'ye giriş koşullarında liseden mezun olma şartı bulunmadığından, öğrenciler lise öğrenimlerinde kendi tercih edecekleri zamanlarda bu sınavı alabilmektedirler. Oysa, Türkiye'de üniversiteye girişte, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)'na yalnızca lise mezunları girebilmektedir.
14. Amerika Birleşik Devletleri'nde Scholastic Aptitude Test (SAT)/ Akademik Değerlendirme Testi, önceden duyurulan bir akademik takvim aracılığıyla yılda 7 kez uygulanmaktadır. Türkiye'de uygulanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ise yılda bir kezdir.
15. Hem Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan Scholastic Aptitude Test (SAT)/ Akademik Değerlendirme Testi, hem de Türkiye'de uygulanan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ücretli sınavlardır.
16. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinin Lise Eğitiminde "Üniversite ve Kariyer Hazırlığı" hem mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı kapsamında bir rehberlik çalışma alanıdır hem de lise mezuniyeti gereklilikleri başlıklarından birisidir. Öğrencilerin lise 11. sınıf sonunda SAT vb. sınavlardan almaları gereken zorunlu baraj puanları vardır. Türkiye'de ise öğrenciler ara sınıflarda bu sınavı alamadıklarından, lise mezuniyet gereklilikleri ile bu sınavın bir ilişkisi de bulunmamaktadır.
17. Amerika Birleşik Devletleri'nde Khan Academy ve College Board arasında Haziran 2015'te kurulan özel bir ortaklık anlaşması ile öğrencilerin SAT sınavlarına akademik hazırlıklarına destek olmak üzere ücretsiz, kişiselleştirilmiş bir uygulama programı/yazılımı geliştirilmiştir. Türkiye'de böyle bir uygulama yazılımı bulunmamaktadır.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesi, **bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara erişilmektedir:

18. Hem Amerika Birleşik Devletleri'nde hem de Türkiye'de, öğrencileri bir mesleğe yönlendirmeden, sorunlarının çözümüne yardımcı olmaya kadar birçok alanda destek olan öğretmenler, okullarda çalışan psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerdir.
19. Hem Amerika Birleşik Devletlerinde American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği hem de Türkiye'de Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği bu oranın 250:1 olmasını önermektedirler.
20. Ancak hem Amerika Birleşik Devletlerinde American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği verilerine göre hem de Türkiye'de Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği verilerine göre bu oran 250'nin çok üzerindedir.
21. Ülke genelinde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı verilerini karşılaştırdığımızda; Türkiye'de oran 941:1 iken, Amerika Birleşik Devletlerinde 455:1'dir.
22. Ortaöğretim kurumları genelinde bir psikolojik danışman ve rehber öğretmene düşen öğrenci sayısı verilerini karşılaştırdığımızda; Türkiye'de oran 518:1 iken, Amerika Birleşik Devletlerinde 373:1'dir.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesi, **rehberlikle kullanılan teknoloji yazılımları temasıyla** incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

Türkiye'de lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığında rehberlik alanı için özel geliştirilmiş bir teknoloji yazılımı bulunmamaktadır. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde Lise Eğitiminde Mesleki Yöneltme ve Kariyer Hazırlığının çalışmaları kapsamında "Naviance" adlı bir yazılım standart olarak kullanılmaktadır.

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı ögesi, **mesleki rehberlik alanındaki ulusal standartların içeriği temasıyla** incelendiğinde tablo 5.1, tablo 5.2 ve tablo 5.3' teki sonuçlara ulaşılmaktadır.

Tablo 5.1 Türkiye ile ABD Mesleki Rehberlik Standartları Benzerlikleri

Tablo 5.1 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması / Benzerlikler	Türkiye	ABD
Meslekler, çalışma koşulları, aylık gelir gibi meslek değerleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.	VAR	VAR
Kariyer planlama kapsamında öğrencilere iş arama ve iş başvurusu yapabilme becerilerini kazandırma çalışmaları yapar.	VAR	VAR
Liselerde öğrencilerin potansiyellerini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmelerine fırsat vermek amacıyla ders seçimi sürecinde gerekli mesleki ve eğitsel rehberlik çalışmaları yapar.	VAR	VAR
Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için amaç belirleme, zamanı etkin kullanma ve verimli ders çalışma gibi becerileri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapar.	VAR	VAR
Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerinde yol gösterir.	VAR	VAR
Öğrencilerin etnik, dinsel, sınıfsal farklılık ile cinsel yönelim, süregelen hastalık gibi konularda ayrımcılığa maruz kalmamaları için önleyici ve koruyucu rehberlik çalışmalarına yer verir. Farklılıkların kabulü ve bir arada yaşama konusunda öğretmen ve okul yöneticileri ile birlikte olumlu okul ikliminin yaratılmasına katkı sağlar.	VAR	VAR

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması / Benzerlikler tablo 5.1’de yer almaktadır.

Tablo 5.2 Mesleki Rehberlik Standartlarında Türkiye’nin Güçlü Yönleri

Tablo 5.2 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (Türkiye’nin Güçlü Yönleri)	Türkiye	ABD
Eğitim-öğretim yılı başında ilkokullarda 1. sınıf, ortaokullarda 5. sınıf ve liselerde 9.sınıf öğrencilerine yönelik oryantasyon programında alanıyla ilgili belirtilen çalışmaları gerçekleştirir.	VAR	YOK
Liselerde PDR alanında özel bilgi ve beceri gerektiren grup rehberliği etkinliklerini uygular.	VAR	YOK
Pano, okul web sayfası, okul dergisi gibi iletişim araçlarını etkin kullanarak, PDR hizmetlerinin yaygınlaşmasını sağlar.	VAR	YOK
Ortaokullarda rehberlik ve kariyer planlama dersi ile liselerde rehberlik ve yönlendirme dersinin işlenişinde şube öğretmenlerine müşavirlik yapar.	VAR	YOK
Üst eğitim kurumlarına geçiş, sınav sistemleri gibi mesleki rehberlik konularında öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir, ilgili çalışmaları planlar ve uygular.	VAR	YOK
Öğrencilerle bireysel ve grup görüşme/danışma yapar (öğrencilerle ders saatinde görüşme yapılmasının sorun olduğu okullarda, görüşme zamanının	VAR	YOK

Tablo 5.2 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (Türkiye’nin Güçlü Yönleri)	Türkiye	ABD
öğretmenler kurulu ya da rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu toplantısında ele alınarak karara bağlanması önerilir.		
Velilerle görüşme ve işbirliği yapar.	VAR	YOK
Farklı kurum ve kişilerle işbirliği yaparak öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik seminer, söyleşi, konferans, gezi vb. çalışmalarını düzenler.	VAR	YOK
Sınıf/şube öğretmeni işbirliği ile öğrencilerin öğrenme stillerini tanımalarına destek olur.	VAR	YOK
Sınav kaygısının azaltılmasına yönelik müdahale programlarını uygular.	VAR	YOK
Okul yönetimi koordinasyonunda sürekli devamsızlık yapan öğrencilere yönelik alanı ile ilgili önlemleri alır ve gerekli rehberlik hizmetlerini sunar.	VAR	YOK
Öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda ölçek ve envanterleri seçiminde sınıf/şube öğretmenleriyle işbirliği yapar ve seçilen ölçek ve envanterlerin sınıf/şube öğretmenince uygulanmasını sağlar. Uygulanan ölçek ve envanter sonuçlarının birer kopyasını ayrıntılı değerlendirmek üzere toplar ve dosyalar.	VAR	YOK
Özel Eğitim Meslek Lisesi, Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi, Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi bünyesinde oluşturulan izleme ve değerlendirme kurulunun bir üyesi olarak, kurulda tanımlanmış görevleri yerine getirir. Öğrenci ve velilere yönelik eğitsel ve mesleki rehberlik hizmetlerini sunar.	VAR	YOK
Gelişim dönemleri ve özellikleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.	VAR	YOK
Öğrencilerin gelişim dönemi özelliklerini fark etmelerini sağlar ve gelişim dönemi sorunları ile baş etmelerinde danışmanlık eder.	VAR	YOK
Öğrencilerin kendileri ve başkalarının duygularını tanıma, kabul etme ve uygun bir biçimde ifade etme konularında duygusal gelişimlerini destekler.	VAR	YOK
Aile eğitim programlarını uygular.	VAR	YOK
İhtiyaç duyulan durumlarda okul yönetimi ya da sınıf/şube öğretmenleri ile birlikte aile ziyaretleri yapar.	VAR	YOK
Öfke, kaygı, şiddet ve zorbalık hakkında öğrencilere farkındalık kazandırır ve baş etme becerilerini güçlendirir.	VAR	YOK
Teknoloji bağımlılığı (internet, telefon, bilgisayar oyunları, televizyon vb.) konusunda farkındalık kazandırır ve önleyici çalışmalar yapar. Gerekğinde öğrenciyi sağlık kurumlarına yönlendirir.	VAR	YOK
Öğrencilerin doğal afet, göçük, kaza, kayıp, istismar gibi travmatik yaşantılarla baş etme becerilerini geliştirmelerine destek olur. Gerekğinde sağlık kurumlarına yönlendirir.	VAR	YOK
Okul yönetimi koordinasyonunda şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik genelge doğrultusunda okul ekibi içerisinde belirtilen görevleri yerine getirir.	VAR	YOK
Gerekğinde öğrencileri diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirir(sağlık kuruluşları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) il/ilçe müdürlükleri, emniyet/jandarma birimleri vb.).	VAR	YOK

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (Türkiye’nin Güçlü Yönleri) tablo 5.2’dedir.

Tablo 5.3 Mesleki Rehberlik Standartlarında ABD'nin Güçlü Yönleri

Tablo 5.3 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (ABD'nin Güçlü Yönleri)	Türkiye	ABD
Kariyer bilgisi bulma, değerlendirme ve yorumlama becerisi geliştirir	YOK	VAR
Takım çalışmasında nasıl etkileşimli çalışacağını ve işbirliği içinde çalışacağını öğrenir.	YOK	VAR
İş ve boş zaman arasındaki dengeyi sağlar.	YOK	VAR
Hedefleri nasıl belirleyeceğini öğrenir.	YOK	VAR
Takımda çalışmak, problem çözme ve organizasyon becerileri gibi istihdam edilebilirlik becerileri kazanır.	YOK	VAR
Planlamanın önemini anlar.	YOK	VAR
Hobileri ve mesleki ilgi alanlarını geliştirir.	YOK	VAR
İlgi duyulan alanlarda takip eder ve yetkinlik geliştirir.	YOK	VAR
Değişen iş yaşamı hakkında bilgisini gösterir.	YOK	VAR
İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumlulukları hakkında bilgi edinir.	YOK	VAR
Bir özgeçmiş yazmayı öğrenir.	YOK	VAR
İş ve öğrenmeye ilişkin olumlu bir tutum geliştirir.	YOK	VAR
İşyerinde sorumluluk, güvenilirlik, dakiklik, dürüstlük ve çabanın önemini kavrar.	YOK	VAR
Kariyer planlama, kurs seçimi ve kariyer geçişine karar verme becerilerini uygular.	YOK	VAR
Kariyer planlama süreci hakkında bilgi gösterir.	YOK	VAR
Mesleklerin sınıflandırılma biçimlerini bilir.	YOK	VAR
Kariyer edinmek için araştırma ve bilgi kaynaklarını kullanır.	YOK	VAR
Kariyer planlama bilgilerine erişmek için interneti kullanmayı öğrenir	YOK	VAR
Geleneksel ve geleneksel olmayan meslek seçimlerini ve meslek seçimi ile kariyer planının nasıl ilişkili olduğunu bilir.	YOK	VAR
Değişen ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların istihdam trendlerini ve gelecekteki eğitimi nasıl etkilediğini anlar.	YOK	VAR
Kariyer hedeflerine ulaşmak gereken eğitim ve öğretim konusunda farkındalık gösterir.	YOK	VAR
Kariyeri desteklemek için eğitim planlarını değerlendirir ve değiştirir.	YOK	VAR
İstihdam ve işe hazırlık becerilerini stajda, mentorluk çalışmalarında, gölge çalışan olarak katıldığı çalışmalarda ve / veya diğer iş tecrübelerinde kullanır.	YOK	VAR
Kariyer ilgi alanlarıyla ilgili ders çalışmalarını belirler.	YOK	VAR
Kariyer planlama portfolyosu hazırlar	YOK	VAR
Eğitimsel başarı ve kariyer başarısı arasındaki ilişkiyi anlar	YOK	VAR
Mesleki doyumun kişisel başarıya /doyuma ulaşmada nasıl yardımcı olabileceğini açıklar.	YOK	VAR
Meslek seçimi ve başarıyı etkileyen kişisel tercihleri ve ilgi alanlarını belirler.	YOK	VAR
Değişen işyeri çalışma koşullarının yeni becerilerin öğrenilmesi ve kazanılması ile yaşam boyu öğrenme gerektirdiğini anlar.	YOK	VAR
İşin yaşam tarzı üzerindeki etkisini açıklar.	YOK	VAR
Kariyerde eşitlik ve kariyere erişimin önemini kavrar.	YOK	VAR

Tablo 5.3 Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (ABD’nin Güçlü Yönleri)	Türkiye	ABD
Çalışmanın önemini ve mesleki tatminin kendini ifade edici bir araç olduğunu anlar.	YOK	VAR
İlgi, yetenek ve başarının kişisel, sosyal, eğitimsel ve kariyer hedeflerine ulaşmada nasıl ilişkili olduğunu gösterir.	YOK	VAR
Çatışma yönetimi becerilerini yetişkinler ve meslektaşları ile nasıl kullanacağını bilir.	YOK	VAR
Takımın üyesi olarak başkalarıyla işbirliği içinde çalışmayı öğrenir.	YOK	VAR
Staj, gölge çalışan vb. iş temelli öğrenme durumlarında akademik ve istihdama hazırlık becerilerini uygular.	YOK	VAR

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri “Mesleki Rehberlik Alanındaki Ulusal Standartların İçeriği” Karşılaştırması (ABD’nin Güçlü Yönleri) tablo 5.3’tedir.

5.1.2 TARTIŞMA

Günümüzün eğitim anlayışı, eğitimin temel değişkenlerinden biri olan yönlendirme programlarını; bilim, teknoloji ve değer yargılarında oluşan değişkenler doğrultusunda düzenlemek ve geliştirmek zorunluluğunu gündeme taşımıştır. Çünkü öğrenim süreci içinde özellikle bazı öğrenim kademelerinde öğrenciler ders, sosyal ve eğitsel çalışmalar, kurs, iş ve meslek seçimi kararlarını vermek durumunda kalırlar. Bu aşamalarda öğrencilerin etkili karar verebilmeleri, ancak, resmi ve özel yönlendirme etkinlikleriyle küçük yaşlardan itibaren bilgi ve farkındalıkları artırılarak sağlanabilir. Türkiye’de etkin bir yönlendirme sisteminin kurulması orta öğretimin mezun her öğrencinin yüksek öğretime devam etme arzusunu doğurmaktadır. Çoğu öğrenci yeteneklerinin ve kapasitesinin farkında olamadan (olsa da bunu ölçecek bir ölçme-değerlendirme sistemi oluşturulamadığından) üniversite sınavında aldığı puanın belirleyiciliği ile kendine bir meslek seçmek durumunda kalmaktadır. O mesleğe karşı ilgisinin ve yeteneğinin olup olmadığını bilemeden kendisini üniversitede bulan kimi öğrenciler okullarında ya bölüm değiştirmekte, ya başarısız olmakta ya da en kötüsü mezun olduğunda iş hayatında başarıyı yakalayamamaktadır (Arslan & Kılıç, 2000).

Yüksek öğretimde okullaşmanın en yaygın olduğu Amerika Birleşik Devletleri’nde 4,180 yükseköğretim kurumu vardır. Her bir eyalette öğrenci alımı farklılık gösterse de, öğrencilerin aldıkları ACT/SAT test skorlarına, diploma notu ortalamalarına, mezun oldukları sınıftaki yüzdeleri sıralarına ve referans mektuplarına

bakılır. Öğrenciler ortaöğretim kurumlarında rehber öğretmenlerinin önerilerini de dikkate alarak, istedikleri üniversitelerin istedikleri bölümlerine başvuruda bulunurlar. Öğrenciler ülkede yayınlanan üniversite ve program sıralamalarını (ranking) dikkate alarak en az beş/altı üniversiteye bireysel başvuruda bulunurlar. Yukarıda belirtilen değerlendirmeler ışığında öğrenci işleri öğrencilerin kabulüne veya reddine karar verir. Avrupa ülkelerinde ise daha çok liseden itibaren yönlendirme faaliyetlerinin yapıldığı görülmektedir. Özellikle göçmen ailelerin çocuklarının yükseköğretime girme oranının düşüklüğü ve sosyal uyumunda karşılaşılan sorunlar ön plana çıkmaktadır. Yine Avrupa ülkelerinde meslek eğitime ağırlık verilmesi ve bazı ülkelerde lise bitirme sınavının uygulanması söz konusudur. İngiltere gibi ülkelerde ise, öğrencilerin yükseköğretime devam etme isteksizliği ön plana çıkmaktadır. Avrupa ülkelerinde nüfus artış hızının genelde çok düşük olması, yükseköğretimde kapasite baskısının olmaması sonucunu doğurmaktadır. Bu durum daha çok yönlendirme faaliyetlerine ağırlık verilmesi fırsatını ve zamanını sağlamaktadır. A.B.D. ve Avrupa ülkelerinin mesleki yönlendirmeye farklı baktıkları görülmektedir. Avrupa ülkelerinde mesleki yönlendirme ortaöğretimin sonlarında biterken, A.B.D.'de üniversitelerde genel eğitim anlayışıyla birlikte yönlendirme devam etmektedir. Öğrenciler hangi alanda okuyacaklarını gerçekte üniversitenin üçüncü sınıfında karar vermektedirler. Bizde de bazı vakıf üniversiteleri bu anlayışı taşımaktadır. Avrupa ülkeleri de kendi içinde yönlendirme faaliyetlerinde farklılık göstermektedir. Mesleğe dayalı en sıkı yönlendirme Almanya'da olmaktadır. Bu yönlendirme şekli de, ileride öğrencilerin değişen ilgilerine göre farklı alanlara gitmesini engellemektedir. A.B.D. ve Avrupa'nın dışında Japonya ve Güney Kore gibi ülkelere baktığımızda, üniversitelere girmek için onlarda da bizdeki gibi rekabetin çok fazla olduğu görülmektedir (Arslan H. , 2009).

Amerika Birleşik Devletleri'nde toplumun eğitime bakışı, eğitim sisteminin genel yapısı, devlet okulların yapısı, öğretim programları, eğitimsel uygulamalar, resmi kurumların ve sivil toplum örgütlerinin eğitime katkısı vb. birçok konuda eğitim uygulamaları çok çeşitlidir. Eğitimin çeşitliliği hem geniş bir özgürlük alanı oluştururken hem de zaman zaman kaotik bir durum yaratabilmektedir. Eğitim alanındaki her türlü veri, şeffaflık prensipleri gereği olarak ham hali ile geçmişe dönük yılları da kapsayacak biçimde internet aracılığıyla paylaşımına açıktır. Bu veriler, büyük ölçeklerdedir. Büyük verilerden, anlamlı yorumlar ve karşılaştırmalar yapmak üzere çok sayıda yazılım üretilmektedir. Eğitim teknolojileri alanında ücretsiz, kişiselleştirilmiş uygulama programları geliştirilmiştir, khan akademi ve naviance bu uygulamaların güzel örnekleridir.

Türkiye’de tüm okulların kullanımı zorunlu olan e-okul sistemi vardır. Ancak e-okul sisteminde psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında “naviance” programına benzer bir uygulama bulunmamaktadır. Yine Türkiye’de çoğunlukla özel öğretim kurumları tarafından kullanılan k-12NET adlı ticari bir yazılım (<https://www.k12net.com>) geniş olarak kullanılmaktadır. Bu programın içeriği de naviance ile örtüşmemektedir.

Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (MBS), Yükseköğretim Program Atlası (YÖKAtlas) ve Doğruterçih adlı yazılımlar, liselerde mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı kapsamında değerlendirebilecek yazılımlardır, ancak ne birbirleriyle ne de e-okul sistemiyle bütünleşik durumda değildir.

Milli Eğitim Bakanı Sn. Ziya Selçuk, 18 Mayıs 2019 tarihinde “Ortaöğretim Tasarım Tanıtım Toplantısı” adlı bir basın toplantısı düzenleyerek liselerde yapılacak program değişikliklerini açıklamıştır. Bu araştırmanın konusu ile birçok noktada kesişen basın açıklamasında; okul profili değerlendirme, tasarım beceri atölyeleri, e-portfolyo, e-rehberlik, mesleki eğitim projeleri, ortaöğretim kurumlarında ders sayılarında azalma, ders seçme robotu, deneyime yönelik eğitimin olması, derslerde disiplinler üstü bir yaklaşımın edinilmesi vb. konular ayrıntılı olarak ele alınmış ve liselerdeki yeni eğitim modeline göre ilk üniversiteye giriş sınavının 2024’te yapılacağını belirtilmiştir (MEB, Bakan Selçuk, Ortaöğretim Tasarımını Tanıttı, 2019).

Milli Eğitim Bakanlığı’nın Ortaöğretim Kurumları için önümüzdeki 5 yıl için çizdiği vizyonda, bu araştırma kapsamında yer alan her iki alt araştırma sorusu önemli ölçüde yer almakta, tartışılmaktadır. Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri, Maryland Eyaleti, Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi arasındaki (hem lise eğitiminde lise mezuniyet gereklilikleri açısından hem de lise eğitiminde mesleki yöneltme ve kariyer gelişimi açısından) benzerlik ve farklılıkların ortaya konduğu bu araştırma ile Milli Eğitim Bakanlığı’nın tasarımı eşleşmektedir. Yeni tasarımın şekillenmesinde, uygulanması sürecinde bu araştırmanın bulgularından ve sonuçlarından da yararlanılabileceği düşünülmektedir.

Elbette çalışmada tanımlanan ve yer verilen ABD eğitim örneklerini olduğu gibi taklit etmek veya uygulamaları aynen Türkiye’ye getirmek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. ABD lise eğitimi ve mesleki yönlendirme uygulamalarını doğru ve yanlış biçiminde ikili ifade etmek yerine, Türk eğitim sistemindeki uygulamaları geliştirmek ve güçlendirmek üzere izlemeye devam etmek esas olmalıdır.

5.2 ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma kapsamında değerlendirilen bulgulara göre önerilere yer verilmiştir.

5.2.1 Uygulayıcılara Öneriler

1. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesi devlet okulları lise mezuniyet gerekliliklerinde bulunduğu gibi, Türkiye’de devlet lisesinden mezun olma gerekliliklerinde topluma hizmet çalışmasında bulunma zorunluluğu getirilebilir.
2. Türkiye’de üniversiteye girişte, T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından düzenlenen Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)’na girişte lise mezuniyet şartı kaldırılabilir. Bu sayede 10. veya 11. sınıf öğrencileri kişisel tercihleri ile bu sınavı alabilirler ve gerçek verilere dayalı bir üniversiteye hazırlık süreci yürütebilirler.
3. Hem Amerika Birleşik Devletlerinde American School Counselor Association (ASCA) / Amerika Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen Birliği hem de Türkiye’de Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği bu oranın 250:1 olmasını önermektedir ancak reel durum bu rakamın çok üzerindedir. Psikolojik Danışman ve Rehber öğretmen istihdamının artırılması önerilmektedir.
4. Amerika Birleşik Devletleri’nde Khan Academy ve College Board arasında kurulan özel ortaklık anlaşmasının ve uygulamanın bir benzeri, üniversiteye hazırlık çalışmaları kapsamında Yükseköğretim Kurumları Sınavı için yapılabilir.
5. Amerika Birleşik Devletleri Maryland Eyaleti Montgomery Yerel Eğitim Bölgesinde kullanılan Naviance adlı mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığını içeren yazılımın benzeri, Türkiye’de de e-okul ile bütünleşecek bir kariyer planlama/rehberlik yazılımı ile yapılabilir.

5.2.2 Araştırmacılara Öneriler

1. Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi (MBS), Yükseköğretim Program Atlası (YÖKAtlas) ve Doğruterçih vb. dağınık haldeki yazılımların , lise sonrası üniversite tercih sürecinde öğrencilere ve ailelere destek olmak bir araya getirilmesi, okullar ve ilgili diğer kurumlar tarafından satın alınması, kullanılması, okullardaki psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin de yükünü hafifletecek, öğrencilere çok daha etkili tercih ve yönlendirme yapılmasını sağlayacaktır.
2. Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri karşılaştırmalı eğitim çalışmaları kapsamında; toplumun eğitime bakışı, eğitim sisteminin finansal yapısı, adrese dayalı kayıt sistemi, sivil toplum örgütlerinin eğitime katkısı vb. konularda benzerlik ve farklılıkların incelenmesi, bu incelemelerin görüşmeler yoluyla elde edilecek verilerle de desteklenmesi önerilmektedir.
3. Nitel araştırma yöntemlerinden anlatı metodu kullanılarak, lise eğitimi ve lisede mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı konusunda lise öğrencilerinin deneyimleri incelenebilir.
4. Nitel araştırma yöntemlerinden anlatı metodu kullanılarak, lise eğitimi ve lisede mesleki yöneltme ve kariyer hazırlığı konusunda lise öğretmenlerinin deneyimleri incelenebilir.
5. Uluslararası Diploma Programında (IB-Dip) kapsamında yer alan CAS çalışmalarının okullarda nasıl uygulandığı araştırılabilir. (CAS; C-Creativity (Yaratıcılık), A-Action (Hareket) ve S-Service (Toplum Hizmeti) kelimelerinin ilk harflerinden oluşan bir kısaltmadır ve öğrencilerin yapması gereken ders dışı etkinlikler bütünüdür.)

6 KAYNAKÇA

(2019, 1 29). United States Cencus Bureau: <https://www.census.gov/geo/education> adresinden alındı

ABD Büyükelçiliği, A. (2018). *Amerika Eğitim Sistemi*. 4 15, 2019 tarihinde ABD Ankara Büyükelçiliği: <https://tr.usembassy.gov/tr/education-culture-tr/amerika-egitim-sistemi/> adresinden alındı

ABD'de Eğitim. (2018). 2 13, 2019 tarihinde ABD Ankara Büyükelçiliği ve Türkiye'deki Konsolosluklar: <https://tr.usembassy.gov/tr/education-culture-tr/study-usa-tr/> adresinden alındı

ACT/SAT Test Preparation and Coaching Programs. (2016, 11 15). 4 30, 2019 tarihinde Institute of Education Sciences (IES), What Works Clearinghouse (WWC): <https://ies.ed.gov/ncee/wwc/Intervention/99> adresinden alındı

Adelman, C. (2006). *The Toolbox Revisited: Paths to Degree Completion from High School Through College*. Washington DC: US Department of Education . 4 30, 2019 tarihinde US Department of Education : <https://www2.ed.gov/rschstat/research/pubs/toolboxrevisit/index.html> adresinden alındı

Alba, R., & Holdaway, J. (2017). *Göçmen Çocukların Okul Halleri Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa'daki Bütünleşmeye Kıyaslamalı Bir Bakış*. (S. Özdemir, Dü., & M. Tokyay, Çev.) İstanbul: İKÜ Yayınevi.

Amerika Birleşik Devletleri. (tarih yok). 2 11, 2019 tarihinde Vikipedi, özgür ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Amerika_Birle%C5%9Fik_Devletleri adresinden alındı

ASCA. (2004). *American School Counselor Association*. 4 3, 2019 tarihinde ASCA National Standards for Students: http://static.pdesas.org/content/documents/ASCA_National_Standards_for_Students.pdf adresinden alındı

ASCA. (2018, 7 7). *Student-to-School-Counselor Ratios*. 4 3, 2019 tarihinde American School Counselor Association (ASCA): <https://www.schoolcounselor.org/asca/media/asca/home/Ratios16-17.pdf> adresinden alındı

- Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (2019, 1 18). Dr.Oğuz Çetin: <https://oguzcetin.gen.tr/bilimsel-arastirma-yontemleri.html> adresinden alındı
- Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı. (2019, 4 21). *Khan Academy tüm dünyada öğrenmeyi yeniden tanımlıyor, eğitimi dönüştürüyor....* 4 21, 2019 tarihinde Khan Academy: <https://www.khanacademy.org.tr/khan-abd-takim.asp?ID=6> adresinden alındı
- Bolkan, J. (2014, 11 3). *College and Career Readiness, Hobsons Launches Blended Career and College Readiness Curriculum*. Retrieved 4 2, 2019, from THE Journal: Transforming Education Through Technology: <https://thejournal.com/articles/2014/03/11/hobsons-launches-blended-career-and-college-readiness-curriculum.aspx>
- CIA. (2019, 2 11). 2 19, 2019 tarihinde The World FactBook: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/us.html> adresinden alındı
- College and Career Readiness and College Completion Act of 2013 (CCRCCA)*. (2017, 8 31). 12 12, 2018 tarihinde Montgomery County Public Schools: https://www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/curriculum/0159.18_GradReqAtAGlance_2020_ENG.pdf adresinden alındı
- CollegeBoard. (2018). *For Parents&Guardians How much is tuition?* 3 8, 2019 tarihinde College Board: <https://parents.collegeboard.org/faq/how-much-tuition> adresinden alındı
- David, C., Lawrence, A., & Nicole, D. (2017, 7 3). Increasing College Access through the Implementation of Naviance: An Exploratory Study. *Journal of College Access*, 3(Issue 2 Special Edition: School Counseling and). Retrieved 4 12, 2019, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1167422.pdf>
- Department of Public Information, W. S. (2018, 12 7). *Our School System*. Retrieved 2 11, 2019, from Montgomery County Public Schools: <https://www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/about/homepage/At%20a%20Glance%20%2001.24.19.pdf>
- Deslonde, V., & Becerra, M. (2018, 12 1). The Technology Acceptance Model (TAM): Exploring School Counselors' Acceptance and Use of Naviance. *The*

Professional Counselor, 8(4), pp. 369–382. Retrieved 4 12, 2019, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1208272.pdf>

Douglas, S. (2012, 3 25). *Naviance*. Retrieved 4 12, 2019, from Wikipedia: <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Naviance>

ED. (2017, 5 25). *History*. 2 19, 2019 tarihinde U.S. Department of Education: <https://www2.ed.gov/about/overview/fed/role.html> adresinden alındı

ED. (2017). *Laws & Guidance*. 2 19, 2019 tarihinde U.S. Department of Education: <https://www2.ed.gov/policy/landing.jhtml?src=image> adresinden alındı

ED. (2017, 5 25). *Mission*. 2 19, 2019 tarihinde U.S. Department of Education: <https://www2.ed.gov/about/overview/fed/role.html> adresinden alındı

ED. (2018, 2 12). *Strategic Plan for Fiscal Years 2018-2022*. 2 19, 2019 tarihinde U.S. Department of Education: <https://www2.ed.gov/about/reports/strat/plan2018-22/strategic-plan.pdf> adresinden alındı

Eğitim ve Kültür/ Study in the U.S.A. (2018). 3 8, 2019 tarihinde ABD Ankara Büyükelçiliği ve Türkiye'deki Konsolosluklar: <https://tr.usembassy.gov/education-culture/study-usa/> adresinden alındı

Elementary and Secondary Education. (2008). 2 13, 2019 tarihinde Just Landed: <https://www.justlanded.com/english/United-States/USA-Guide/Education/Elementary-and-Secondary-Education> adresinden alındı

Göç İstatistikleri Giriş-Çıkış. (2018). 2 6, 2019 tarihinde T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü: http://www.goc.gov.tr/icerik6/giris-cikis_363_378_4708_icerik adresinden alındı

GreatSchools. (2019, 4 27). Montgomery County Public schools. Rockville, Maryland, USA. Kaynak: https://www.greatschools.org/maryland/rockville/montgomery-county-public-schools/schools/?sort=college_readiness_rating&st%5B%5D=public_charter&st%5B%5D=public&st%5B%5D=charter&tableView=Academic&view=table adresinden alındı

Güçlü, N., & Bardakçı, M. (2004). Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 61-64.

- Gülsoy, E., & Koca, E. (2012). *ABD Ülke Raporu*. T.C. Ekonomi Bakanlığı, İhracat Genel Müdürlüğü Ülke Masaları 1. Dairesi Amerika Şubesi. Ankara: T.C. Ekonomi Bakanlığı.
- Gündüz, A. Y. (2010, 7 20). *Okul siteleri niçin .k12 uzantısı kullanır?* 2 6, 2019 tarihinde www.okulog.com: <https://www.okulog.com/okul-siteleri-nicin-k12-uzantisi-kullanir.html> adresinden alındı
- Hacıfazlıoğlu, Ö., & Özdemir, N. (2008). Influence of Family and Environment on Students' Occupational Choices and Expectations of Their Prospective Universities. *Social Behavior And Personality*, 36(4), 433-446.
- Hampshire, D. (2008, 2 13). State Schools. In D. Hampshire, *Living and Working in America* (p. 135). London: Survival Books Limited. Retrieved 2 13, 2019, from Just Landed.
- Harris, K. L. (2013). The College Choice Process of Four Students. *Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of Maryland, College Park*. College Park, Maryland, USA. Retrieved 4 26, 2019
- KhanAcademy. (2019, 4 21). *Using Official SAT Practice in the classroom*. 4 21, 2019 tarihinde Khan Academy: <https://www.khanacademy.org/resources/k-12-teachers-1/official-sat-practice/a/sat-practice-guide-for-teachers> adresinden alındı
- Lokmacioğlu, S. (2012, 7 13). Amerika Birleşik Devletleri'nde Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi-. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul, İstanbul, Türkiye. 9 28, 2018 tarihinde alındı
- MCPS. (2008, 2). *Counseling/Advisory Resources*. 4 3, 2019 tarihinde Montgomery County Public Schools: http://www.ce.msde.state.md.us/NR/rdonlyres/D11B1C66-09B9-4DD4-8DE9-D835D6EFBEA8/16416/Maryland_Counseling_and_Advisory_Resources02_2008.pdf adresinden alındı
- MCPS. (2017, 8 1). *Grading Procedures*. 4 3, 2018 tarihinde Montgomery County Public Schools: [https://www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/info/grading/0106.18_Grading%20procedures6-12%20\(1\).pdf](https://www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/info/grading/0106.18_Grading%20procedures6-12%20(1).pdf) adresinden alındı

- MCPS. (2017, 6 1). *Grading&Reporting*. 4 3, 2018 tarihinde Montgomery County Public Schools: <https://www.montgomeryschoolsmd.org/departments/policy/pdf/ikara.pdf> adresinden alındı
- MCPS. (2017, 10 24). *High School Graduation Requirements* . 4 3, 2019 tarihinde <https://www.montgomeryschoolsmd.org/departments/policy/pdf/isbra.pdf> adresinden alındı
- MCPS. (2018). *Student Service Learning (SSL) 2018–2019 Guide for Students and Families*. Maryland: Montgomery County Board of Education.
- MEB. (2011). *Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı*. 4 3, 2019 tarihinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/form_standar/sinif_rehber_prog/O_R_Y_P_E_O.pdf adresinden alındı
- MEB. (2015, 12 15). *Okullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Kılavuzu*. 4 3, 2019 tarihinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: <https://orgm.meb.gov.tr/www/okullarda-rehberlik-ve-psikolojik-danisma-hizmetleri-kilavuzu-hazirlandi/icerik/575> adresinden alındı
- MEB. (2018, 9 24). *Rehberlik Programı Hazırlama Kitapçığı*. 4 3, 2019 tarihinde MEB ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ: <https://orgm.meb.gov.tr/www/rehberlik-hizmetleri-plan-hazirlama-kitapcigi-guncel/icerik/998> adresinden alındı
- MEB. (2019, 5 18). *Bakan Selçuk, Ortaöğretim Tasarımını Tanıttı*. 5 18, 2019 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı, Anasayfa,Haberler: <http://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-ortaogretim-tasarimini-tanitti/haber/18673/tr> adresinden alındı
- MEBStratejiGeliştirmeBaşkanlığı. (2018, 9 7). *Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2017-2018*. 4 3, 2019 tarihinde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı: https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/06123056_meb_istatistikleri_organ_egitim_2017_2018.pdf adresinden alındı
- MEBTEGM. (2019, 4 8). *Duyurular/ e-Okul Sosyal Etkinlik Modülü Kullanıma Açıldı*. 4 10, 2019 tarihinde MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü:

<http://tegm.meb.gov.tr/www/e-okul-sosyal-etkinlik-modulu-kullanima-acildi/icerik/570> adresinden alındı

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. (2018, 9 5). 4 3, 2019 tarihinde MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü:

http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/20161748_MYLLY_EYYT_YM_BAKANLIYI_ORTAYYRETYM_KURUMLARI_YNETMELYYY.pdf adresinden alındı

Office of School Support and Improvement (OSSI) / School Clusters. (2019, 4 25). Montgomery County Public Schools: <https://www.montgomeryschoolsmd.org/departments/clusteradmin/clusters/> adresinden alındı

Okerson, J. R. (2016). Beyond the Campus Tour: College Choice and the Campus Visit. *Yayımlanmamış Doktora Tezi (Ph.D. Dissertation)*. Williamsburg, Virginia, USA: The College of William and Mary.

Özcan, H. (2015). Öğrencilerin Üniversite Tercihine Etki Eden Faktörler Üzerine Bir Araştırma. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Düzce, Türkiye: Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Parents&Guardians Planning for College. (2018, 12 20). 4 26, 2019 tarihinde College Board: <https://secure-media.collegeboard.org/digitalServices/bigfuture/parent-toolkit-college-planning-overview.pdf> adresinden alındı

Rosenbaum, J. (2011). Focusing on International Motivation, but Ignoring External Incentives. J. Rosenbaum içinde, *Beyond College for All*. New York: Russell Sage Vakfı.

SAT Practice on Khan Academy. (2019, 4 21). 4 21, 2019 tarihinde College Board: <https://collegereadiness.collegeboard.org/sat/practice/khan-academy> adresinden alındı

SAT Suite of Assessments. (2018). 4 30, 2019 tarihinde College Board: <https://collegereadiness.collegeboard.org/sat> adresinden alındı

Table 10. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Broad Class of Admission and Region and Country of Birth: Fiscal Year 2017. (2018, 10 2). 4

25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table10> adresinden alındı

Table 2. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Region and Selected Country of Last Residence: Fiscal Years 2015 to 2017. (2018, 10 2). 4 25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table2> adresinden alındı

Table 21. Persons Naturalized by Region and Country of Birth: Fiscal Years 2015 to 2017. (2018, 10 2). 4 25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table21> adresinden alındı

Table 26. Nonimmigrant Admissions (I-94 Only) by Region and Country of Citizenship: Fiscal Years 2015 to 2017. (2018, 10 2). 4 25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table26> adresinden alındı

Table 28. Nonimmigrant Admissions (I-94 Only) by Selected Category of Admission and Region and Country of Citizenship: Fiscal Year 2017. (2018, 10 2). 4 25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table28> adresinden alındı

Table 3. Persons Obtaining Lawful Permanent Resident Status by Region and Country of Birth: Fiscal Years 2015 to 2017. (2018, 10 2). 4 25, 2019 tarihinde U.S. Department of Homeland Security: <https://www.dhs.gov/immigration-statistics/yearbook/2017/table3> adresinden alındı

TTKB. (2018, 2 21). *Haftalık Ders Çizelgeleri- Ortaöğretim Kurumları Ders Çizelgeleri- 2018.* 4 3, 2019 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı: http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_02/21173451_ort_ogrtm_hdc_2018.pdf adresinden alındı

Türker, İ. H. (2017, Şubat). Üniversite Tercih Aşamasındaki Ortaöğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Üniversite Tercihini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma. *Yayımlanmamış Doktora Tezi.* Kırıkkale, Türkiye: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türkoğlu, A., & Tatar, A. (2015). Amerika Birleşik Devletleri (ABD) eğitim sistemi. A. Türkoğlu içinde, *Karşılaştırmalı Eğitim (Dünya Ülkelerinden Örneklerle)* (s. 37-60). Ankara: Anı Yayıncılık.

Uluslararası Göç İstatistikleri-2017. (2018, 9 5). 2 6, 2019 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30607> adresinden alındı

Volunteer Center, M. C. (2018). *Student Service Learning - SSL*. 2 19, 2019 tarihinde Montgomery County Volunteer Center: <https://www.montgomerycountymd.gov/volunteercenter/volunteers/ssl.html> adresinden alındı

WJHS Counselling, D. (2018, 9 24). *CAC Scheduled Events 2018-2019*. 12 24, 2018 tarihinde Walter Jhonson High School: https://www.montgomeryschoolsmd.org/schools/wjhs/parents/guidance_events.aspx adresinden alındı

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık. 4 19, 2019 tarihinde alındı

Yurtdışında Yaşayan Türk Vatandaşları. (2019, 2 8). 2 8, 2019 tarihinde TC Dışişleri Bakanlığı: [\http://www.mfa.gov.tr/yurtdisinda-yasayan-turkler_.tr.mfa adresinden alındı

7 EKLER

7.1 (EK-1) MCPS Mezuniyet Gerekliliklerine Genel Bakış

FYNG 2016–2017

MONTGOMERY COUNTY PUBLIC SCHOOLS
MARYLAND
www.montgomeryschoolsmd.org

September 2017

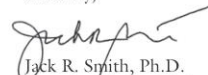
Dear Parents, Guardians, and Students:

Montgomery County Public Schools (MCPS) is committed to ensuring that every student graduates from our schools well prepared for college, career, and life. The high school journey is an exciting one filled with wonderful opportunities to learn and explore and to become involved in extracurricular activities. During these four years, our teachers and administrators will work to provide our students with a world-class education that meets the rigorous requirements necessary to earn a high school diploma and to be college and career ready in the state of Maryland. Some of these requirements have changed in recent years, and so it is critically important that our families collaborate with their high school counselor to make sure students are on track for on-time graduation and postsecondary studies.

MCPS is providing this resource to clearly spell out the requirements that all families need to be aware of pertaining to course credits, state testing, and college and career readiness. The *College and Career Readiness and College Completion Act of 2013*, which was passed by the Maryland General Assembly, requires all students to be assessed in English and mathematics by the end of Grade 11 using one of several assessments. Students who do not achieve a certain score must take a transition course and retake an assessment in Grade 12. More details about the assessments and passing scores are included here for your review. In addition, depending on what year students enter Grade 9, the requirements for taking and passing state-mandated tests are different. Students and their families should consult with their counselor for assistance if they have questions about their specific circumstances.

I encourage our students to make the most of the exciting opportunities that await them in each of our high schools. The teachers, counselors, and administrators in every school stand ready to support students to be successful and well prepared to seize the opportunities life presents following graduation.

Sincerely,

Jack R. Smith, Ph.D.
Superintendent of Schools

850 Hungerford Drive ♦ Rockville, Maryland 20850

ON TRACK FOR
GRADUATION
**CLASS OF
2020**

FIRST YEAR NINTH GRADE: 2016–2017
**MCPS Graduation Requirements
at a Glance**

THE STATE OF MARYLAND AUTHORIZES ONE DIPLOMA for all high school graduates, based upon successful fulfillment of four categories of requirements: enrollment, course credit, student service learning (SSL), and Maryland assessments. All other requirements are summarized in the table below. Please consult the online MCPS High School Course Bulletin at <http://coursebulletin.montgomeryschoolsmd.org> or your school counselor for further information.

COURSE CREDITS			
English	4 credits		
Fine Arts	1 credit Selected course in art, dance, drama/theater, and music satisfies this requirement.		
Health Education	0.5 credit		
Mathematics	4 credits 1 full-year (A/B) algebra credit and 1 geometry credit required. Students who successfully complete a calculus course may be exempted from this 4-credit requirement. NEW STATE REQUIREMENT FOR STUDENTS GRADUATING IN 2018 AND LATER: Students graduating in 2018 and later must be enrolled in a math course in each year of high school. This may result in students earning more than 4 credits in math for graduation.		
Physical Education	1 credit		
Science	3 credits 1 biology credit and 1 physical science credit must be included.		
Social Studies	3 credits 1 U.S. History credit; 1 World History credit; and 1 National, State, and Local Government credit required.		
Technology Education	1 credit Courses satisfying this requirement are designated in the course bulletin.		
Electives The additional credits required for graduation may be fulfilled by one of the following three options	OPTION 1	OPTION 2	OPTION 3
	2 credits in a world language OR 2 credits in American Sign Language AND 2.5 credits in elective courses	2 credits in advanced technology education AND 2.5 credits in elective courses	4 credits in a state-approved Program of Study AND 0.5 credit in elective courses
STUDENT SERVICE LEARNING (SSL)			
Student Service Learning (SSL)	75 service-learning hours		
MARYLAND HIGH SCHOOL ASSESSMENT (MHSA) REQUIREMENTS ^{1,2,3,4} HSA, PARCC, and MISA Assessments			
The MHSA requirements are subject to change by Maryland State Department of Education (MSDE).			
Algebra 1	Course credit earned in Algebra 1 AND • Take Algebra 1 PARCC or Algebra 1 HSA prior to 2016–2017, OR • Pass Algebra 1 PARCC		
Biology/Maryland Integrated Science Assessment (MISA)	Course credit earned in Biology, AND • Take Biology HSA during 2016–2017, OR • Take the no-fault field test for MISA in 2017–2018 or 2018–2019, as student earns third credit of science		
English 10	Course credit earned in English 10 or ESOL 3 or higher, AND • Pass English Language Arts/Literacy 10 PARCC		
Government	Course credit earned in National, State, and Local Government, AND • Pass Government HSA		

¹ Substitute Test—Students earning qualifying scores on substitute tests (AP/IB) will meet the MHSA requirement in that content area.

² Transfer Credit—Students transferring from outside MD public schools may be eligible to meet some MHSA content-area requirements with Transfer Credit.

³ Combined test score options are available for the HSAs and for the PARCC assessments.

⁴ Bridge Plan—The Bridge Plan is an alternative means of meeting the MHSA graduation requirement. With the Bridge Plan, students demonstrate content mastery by completing projects when they have difficulty passing the traditional test.

College and Career Readiness

IN 2013, THE MARYLAND GENERAL ASSEMBLY PASSED the *College and Career Readiness and College Completion Act* (CCRCCA), aimed at ensuring that all students are prepared for credit-bearing coursework in college and for living wage careers. The Act includes the requirement that all students be assessed for college and career readiness in English and mathematics by the end of Grade 11, using one of several college and career readiness assessments. Students who do not meet the college and career ready standard in English or mathematics by the end of Grade 11 will be required to enroll in a transition course or other instructional opportunity during Grade 12, in preparation for reassessment. After completing the transition course or instructional opportunity, students must be reassessed by the end of Grade 12. School counselors and staff will work closely with students to determine the best assessment to take in Grade 11, as well as transition course options and reassessment during Grade 12, if necessary.

What are the assessments that determine college and career readiness in MCPS?

<p>One of the following assessments may determine college and career readiness in</p> <p>CRITICAL READING/ENGLISH/LANGUAGE ARTS</p> <p>SAT: 480* or higher ACT: 21 or higher ACCUPLACER: Reading 79 or above Sentence Skills 90 or above Advanced Placement (AP) Language and Composition or AP Language and Literature: 3 or higher International Baccalaureate (IB) English: 4 or higher</p>	<p>One of the following assessments may determine college and career readiness in</p> <p>MATHEMATICS</p> <p>SAT: 530* or higher ACT: 21 or higher ACCUPLACER: Elementary Algebra 62 or above College Level Math 45 or above Advanced Placement (AP) Calculus AB or BC, or AP Statistics: 3 or higher International Baccalaureate (IB) Mathematics: 4 or higher</p>
---	---

*Revised in 2017–2018 for the redesigned SAT.

OR

Career and Technology Education (CTE) external assessment that leads to a professional license or industry certification
Visit www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/info/CCRCCA/certifications-041217.pdf for specific programs.

OR LOCAL AGREEMENTS WITH MONTGOMERY COLLEGE:

<p>Summative writing assessment externally validated by Montgomery College</p> <p>OR</p> <p>Grade of B or Higher in Modern World History (any level), AP Language and Composition, or Honors English 12</p>	<p>Summative mathematics assessment externally validated by Montgomery College</p> <p>OR</p> <p>Grade of B or Higher in Algebra II (any level)</p>
--	---

What if a student does not meet the requirement by the end of Grade 11?

As part of the CCRCCA, students who do not meet the standard by the end of Grade 11 must enroll in a transition course or other instructional opportunity in Grade 12. After completing the transition opportunity, students must be reassessed by the end of Grade 12. Transition options will include—

1. Completing online instructional modules in preparation for reassessment.
2. Enrolling in a course within the student’s schedule, such as College Test Prep; AP or IB English and/or mathematics courses; a Career and Technology Education (CTE) program that leads to an MSDE-approved industry certification; or a transitional course offered in partnership with Montgomery College.
3. Enrolling in the next English or mathematics course in sequence with enhancements that provide additional time and content in preparation for reassessment.

How will students know what test to take and if transition coursework is needed?

School counselors and staff will work closely with students to determine the best assessment to take in Grade 11, as well as transition options and reassessment during Grade 12, if necessary.

How can I receive more information about test options, my child’s status, and programming?

Contact your child’s school counselor or college and career information coordinator at your high school. More information also can be found at www.montgomeryschoolsmd.org, search “CCRCCA.”

7.2 (EK-2) MCPS Mezuniyet Gereklilikleri

Montgomery County Public Schools High School Graduation Requirements

Montgomery County Public Schools (MCPS) students earn a high school diploma based upon successful fulfillment of four requirements: Enrollment, Course Credit, High School Assessments, and Student Service Learning.

1. Enrollment—Students must satisfactorily complete four years of school beyond Grade 8. With the approval of the principal, early college admission or early admission to an approved vocational, technical, or other postsecondary school may meet this requirement.

2. Course Credit—A student must earn 22 credits to graduate. Each semester course is worth one half (0.5) credit.

Subject	Credits	Subject	Credits
English	4	Science	3
Fine Arts	1	<i>Biology, a physical science credit (e.g., Chemistry), and an additional credit</i>	
<i>Selected course in art, music, or drama/theater</i>		Social Studies	3
Health Education	0.5	<i>U.S. History; Modern World History; National, State, and Local Government</i>	
Mathematics	4	Technology Education	1
<i>Algebra, Geometry, and two additional credits; the 4-credit requirement is waived for students who pass a full year of calculus</i>		Other Courses*	4.5*
Physical Education	1		

***The “Other Courses” requirement may be fulfilled by one of these three options:**

2 credits in World Languages <i>or</i> 2 credits in American Sign Language and 2.5 credits in general electives	2 credits in advanced technology and 2.5 credits in general electives	4 credits in a state-approved career pathway program and 0.5 credit in 2 general electives
---	---	--

3. High School Assessments (HSAs)—Students who entered Grade 9 in the fall of 2005 or after, must pass the Maryland High School Assessments for English, Algebra 1, Biology and NSL Government.

4. Student Service Learning (SSL)—Students must complete 75 hours of approved Student Service Learning activities. Visit www.mcpsssl.org, or see your school’s Student Service Learning coordinator for more information.

7.3 (EK-3) MCPS Ortaöğretim Başarı Puanı ve Ağırlıklı Not Ort.

ISB-RA

REGULATION MONTGOMERY COUNTY PUBLIC SCHOOLS

Related Entries: CGA-RA, IED, IHC-RA, IKC-RA, IOE-RA, IOF-RA, JEB-RA, JEC-RA
Responsible Office: Chief Academic Officer

High School Graduation Requirements

I. PURPOSE

To publish procedures for the implementation of the State of Maryland and Montgomery County Public Schools (MCPS) graduation requirements

II. DEFINITIONS

- A. *An eligible student*, for the purposes of this regulation, is a student who is 18 years of age or older.
- B. *Maryland High School Assessments* (MHSA) are those tests developed for, or adopted by, the Maryland State Department of Education (MSDE) that are aligned with and measure a student's skills and knowledge as set forth in the content standards for specified courses. The term "MHSA" encompasses both the High School Assessment (HSA) developed for Maryland, as well as tests developed by the Partnership for Assessment of Readiness for College and Careers (PARCC), and other tests MSDE may develop or adopt in the future. Students take these assessments as they complete the corresponding courses.
- C. The *MHSA Bridge Plan for Academic Validation (Bridge Plan)* is an MSDE option that allows identified students to meet certain MHSA requirements in a way other than traditional tests.
- D. The *MCPS High School Course Bulletin* is an annual publication that lists and describes all high school courses offered in MCPS, as well as the most current information about graduation requirements, assessments, internships, opportunities for dual enrollment, and special programs. The *MCPS High School Course Bulletin* is distributed in printed form as are subsequent addenda. The *MCPS High School Course Bulletin* and updated addenda are also published on the *MCPS High School Course Bulletin* website.

1 of 15

- E. *Original credit* is earned for the successful completion of a high school course for which a student has not received prior credit, regardless of a student's previous enrollment.
- F. *Student service learning (SSL)* is an unpaid activity completed by the student within the school or community that provides service to an individual or group to address a school or community need. The activity, as well as the individual/group sponsoring the activity, must be approved by MCPS.
- G. *Transfer credit* is high school credit awarded to a student enrolling from a school outside of MCPS for prior coursework, based on the determination of the principal/designee of the MCPS school in which the student enrolls. The Code of Maryland Regulations (COMAR) §13A.03.02.12 establishes additional transfer criteria, including criteria for exempting a transfer student from MHSAs in associated courses.

III. PROCEDURES

A. Enrollment

1. A student must satisfactorily complete four years of an approved program of study beyond Grade 8 unless an MCPS alternative program is approved. (Refer to Alternatives to Four-Year Enrollment in Section III.F.)
2. A student who has fulfilled all state and local credit, assessment, and SSL requirements may not remain enrolled in high school for more than four years beyond Grade 8.
3. Beginning with students entering ninth grade for the first time in the 2014-2015 school year or later, each student shall enroll in a mathematics-based course each year the student attends a Maryland public high school, up to four years. This requirement is not waived for students enrolled in high school mathematics courses in middle school. MCPS courses that satisfy this requirement are published annually in the *MCPS High School Course Bulletin*. Students may also fulfill this requirement via dual enrollment, as set forth in section III.C.3.

B. Maryland High School Diploma in Montgomery County

Students who fulfill the requirements listed below will be awarded a Maryland High School Diploma. The *MCPS High School Course Bulletin* and associated addenda contain all state and local requirements for graduation, which may vary by a students' first year in ninth grade.

1. Credit, Student Service Learning (SSL), and Maryland High School Assessment (MHSA) Requirements
 - a) Credit
 - (1) As stated in Maryland law and Montgomery County Board of Education Policy IED, *Framework and Structure of High School Education*, the Board has the authority to specify graduation requirements beyond minimum state requirements.
 - (a) MCPS requires 22 credits, of which 19.5 must be earned through successful completion of specified credits in English, social studies, science, mathematics, physical education, health education, fine arts, and technology education.
 - (b) Specified credits and courses that satisfy each requirement are published annually in the *MCPS High School Course Bulletin*.
 - (c) Additional elective credits may be chosen from offerings in any curricular area.
 - (2) Each community college, college, or university to which a student may seek admittance has the authority to establish its own admission requirements, which may differ from MCPS graduation requirements. Students and their parents/guardians are cautioned to examine carefully any additional admission requirements that may be in effect at prospective postsecondary programs or schools of interest.
 - (3) Credit/No Credit Courses and Replacement Grades
 - (a) Credit/no credit may only be used in courses not specifically required for graduation by MSDE or MCPS. Credit/no credit cannot be applied to a Certificate of Merit course (Refer to Diploma Endorsements in Section III.C.).
 - (b) Replacement grades will be included in grade point averages as described in MCPS Regulation IKC-RA,

7.4 (EK-4) MCPS 6-12.Sınıflarda Not Verme Prosedürü

A. *Policy IKA, Grading and Reporting, as it Pertains to Grading*

1. Meaningful feedback on student achievement to students, parents, teachers, administrators, and the school system
2. Accurate reflection of student achievement outlined in MCPS curriculum
3. Formal reporting, indicated by letter grade
4. Fair representation of a student's performance on a variety of measures over time
5. Clear and timely communication to parents and students as to the grading criteria
6. Accurate and precise records that support reported achievement
7. Consistency within and among schools

B. *Beliefs*

1. All students are consistently held to high expectations.
2. Grades are based on multiple and varied tasks/assessments over time.
3. Grading practices yield grades that are understandable and meaningful and accurately reflect student learning.
4. Grading scales are precise, clear, and fair and are communicated to students and parents.
5. Grading practices are fair and manageable and support effective teaching and learning.
6. Teachers exercise professional judgment, within the parameters of required procedures, in their grading practices.
7. Procedures for grading are supported, monitored, and supervised.

C. *Procedures*

Grading procedures will be applied consistently within and among schools. Local schools will ensure school-level processes, as approved by the school leadership team, for implementing the following procedures*:

1. Teachers will assess student learning in a variety of ways over time within a grading period.
2. Course teams of departments will determine grading processes, including weights and proportions, and apply them consistently. The processes will be communicated in advance and in writing to students and parents.
3. In their feedback to students, teachers may use letters, numbers, or other symbols for individual tasks/assessments to indicate what students know and can do.
4. Teachers will record grades for individual tasks/assessments with the highest degree of precision.
5. When using points or percentages, a teacher assigns a grade no lower than 50 percent to the task/assessment. If a student does no work on the task/assessment, the teacher will assign a zero. If a teacher determines that the student did not attempt to meet the basic requirements of the task/assessment, the teacher may assign a zero.
6. Teachers will establish due dates and deadlines. Teachers are expected to separate the due date from the deadline in order to increase opportunities for students to complete assignments; however, there may be some exceptions when the due date and deadline are the same. It is recognized that, for daily homework assignments, the due date and deadline may be the same to facilitate the teaching and learning process.
7. Work turned in after the due date and by the deadline may be lowered no more than one letter grade or 10 percent of the grade. Work submitted after the deadline will be recorded as a zero.
8. The report card grade will remain a letter grade, as indicated by Policy IKA, *Grading and Reporting*:

Students receiving services for limited English proficiency, special education, 504 disabilities will be afforded all accommodations and modifications, as documented by English Language Learner (ELL) plan, Individualized Education Program (IEP), or Section 504 plan.

9. When calculating assessment grades, teachers will round up when a percentage yields a decimal of five tenths or more.

90–100	A	Outstanding level of performance
80–89	B	High level of performance
70–79	C	Acceptable level of performance
60–69	D	Minimal level of performance
0–59	E	Unacceptable level of performance

10. When a teacher has evidence that a student demonstrates a different level of performance than a calculated marking period grade indicates, the teacher may force the grade with consultation with an administrator and approval from the principal.
11. School staffs will communicate course-specific grading procedures in writing to students and parents at the beginning of a semester/school year or when course-specific grading procedures change.

*Unique situations may arise that will require teacher and administrator discretion.

D. *Examples*

1. Assessments varied in format and task type to collect evidence of learning may include but are not limited to the following:
 - a. Art—painting, photography, drawing, sculpture
 - b. Multimedia—websites, videos, CDs, brochures
 - c. Presentations—multimedia presentations, panel discussions, symposia, skits, speeches
 - d. Compositions—graphic, written, spoken, musical, physical, computer programs
 - e. Displays—graphic organizers, concept maps, graphs, tables, charts, formulae
 - f. Records—journals, logs
 - g. Quick Writes—brief written assignments to assess understanding
 - h. Projects—research, experiments, investigations
 - i. Reports—written, spoken, multimedia presentations that synthesize concepts
 - j. Essays—extended written assignments in

which the audience, purpose, topic, and form are selected by the student or teacher to assess writing or understanding or both

- k. Quizzes—may include selected response, brief constructed response (short answer), and extended response (essay) items
 - l. Tests—may include selected response, brief constructed response (short answer), and extended response (essay) items
2. A variety of methods to assess learning may include the following:
- a. Homework to evaluate learning
 - b. Participation that demonstrates understanding or skill
 - c. Discussion—Socratic seminars, literature circles, class discussion
 - d. Recitation—singing, playing and instrument, speaking in a foreign language
 - e. Simulation—participating in a mock trial or presenting a physical demonstration of a science concept
 - f. Construction—building a model of a molecule or of the communication process, assembling a circuit board
 - g. Movement—dancing, miming, responding to signals from teammates in a team sport
 - h. Procedure—following a process (for example, in a science, computer programming, medical careers, photography, art, television production, child development, restaurant management, or technology laboratory)
 - i. Application—using skills, knowledge, tools, or technology in new situations

E. *Glossary*

1. Assessment—process of collecting information about individual achievement that relies on a number of instruments and methods, one of which may be a test.
2. Deadline—the date beyond which work will not receive any credit.
3. Due date—the date an assignment is due in order to receive full credit.
4. Evidence of learning—any product or

Students receiving services for limited English proficiency, special education, 504 disabilities will be afforded all accommodations and modifications, as documented by English Language Learner (ELL) plan, Individualized Education Program (IEP), or Section 504 plan.

7.5 (EK-5) Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı	56	Konu: Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi
Tarih	19/02/2018	
Kurulda Gör. Tarihi	13 /02/2018	
Önceki Kararın Tarih ve Sayısı	30/05/2017-53 01/07/2014-63 27/01/2014-6	

Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 22/01/2018-21658195-121.01-E.1605747 ve 05/02/2018-21658195-121.01-E.2330561 tarihli ve sayılı; Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün 01/02/2018-45123216-121.01-E.2245067, 13/02/2018-45123216-121.01-E.3002605 ve 13/02/2018-45123216-121.01-E.3025891 tarihli ve sayılı; Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün 01/02/2018 tarihli ve 59917357-121.01-E.2236682 sayılı yazıları üzerine Kurulumuzda görüşülen **Anadolu Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Uluslararası Anadolu İmam Hatip Lisesi ile Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi'nin**, 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren tüm sınıf düzeylerinde ekli örneğine göre uygulanması,

Kurulumuzun 30/05/2017 tarihli ve 53 sayılı kararıyla kabul edilen Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi (Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi Haftalık Ders Çizelgeleri hariç) ile 27/01/2014 tarihli ve 6 sayılı kararıyla kabul edilen Genel Lise, Anadolu Lisesi, Hazırlık Sınıfı Bulunan Anadolu Lisesi, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, İmam Hatip Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi Haftalık Ders Çizelgesinin 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren tüm sınıf düzeylerinde uygulamadan kaldırılması

hususunu uygun görüşle arz ederiz.

Dr. Mustafa OTRAR
Üye

Dr. Hüseyin KORKUT
Üye

Doç. Dr. Erkan DİNÇ
Üye

Dr. Hasan KAVGACI
Üye

Kâmil YEŞİL
Üye

Dr. Mehmet SÜRMEİ
Üye

Dr. Hüseyin ŞİRİN
Üye

Alpaslan DURMUŞ
Kurul Başkanı

UYGUNDUR
.../.../2018

İsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

ANADOLU LİSESİ						
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ						
DERSLER		9.	10.	11.	12.	
		SINIF	SINIF	SINIF	SINIF	
ORTAK DERSLER	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	5	5	5	5	
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	2	2	2	
	TARİH	2	2	2	-	
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	-	2	
	COĞRAFYA	2	2	-	-	
	MATEMATİK	6	6	-	-	
	FİZİK	2	2	-	-	
	KİMYA	2	2	-	-	
	BİYOLOJİ	2	2	-	-	
	FELSEFE	-	2	2	-	
	BİRİNCİ YABANCI DİL	4	4	4	4	
	İKİNCİ YABANCI DİL	2	2	2	2	
	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	2	2	2	
	GÖRSEL SANATLAR/MÜZİK	2	2	2	2	
SAĞLIK BİLGİSİ VE TRAFİK KÜLTÜRÜ	1	-	-	-		
ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI		34	35	21	19	
SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (2)	-	-	(3)(5)	(3)(5)
		DIKSIYON VE HİTABET (1)	-	-	1	1
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	2	2	2	2
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	-	-	2	2
		SEÇMELİ MATEMATİK (2)	-	-	6	6
		SEÇMELİ FİZİK (2)	-	-	4	4
		SEÇMELİ KİMYA (2)	-	-	4	4
		SEÇMELİ BİYOLOJİ (2)	-	-	4	4
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)
		MATEMATİK TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	-	2	2	2
	FEN BİLİMLERİ TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	-	3	3	3	
	SOSYAL BİLİMLER	SEÇMELİ TARİH (1)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYET TARİHİ (1)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		İSLAM KÜLTÜR VE MEDENİYETİ (1)	2	2	2	2
		İSLAM BİLİM TARİHİ (1)	-	2	2	2
		ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ (1)	-	-	-	(2)(4)
		SEÇMELİ COĞRAFYA (2)	-	-	(2)(4)	(2)(4)
		PSİKOLOJİ (1)	-	-	2	2
		SOSYOLOJİ (1)	-	-	2	2
		MANTIK (1)	-	-	2	2
		BİLGİ KURAMI (1)	(1)(2)	-	-	-
		DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)	1	1	1	1
		İŞLETME (1)	-	-	2	2
		EKONOMİ (1)	-	-	2	2
		GİRİŞİMCİLİK (1)	-	-	1	1
		YÖNETİM BİLİMİ (1)	-	-	2	2
	ULUSLARARASI İLİŞKİLER (1)	-	-	2	2	
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (4)	2	2	2	2
		PEYGAMBERİMİZİN HAYATI (4)	2	2	2	2
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	TEMEL DİNİ BİLGİLER (2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(4)	(2)(4)	(2)(10)	(2)(10)
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(4)	(2)(4)	(2)(4)	(2)(4)
	SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK	YABANCI DİLLER EDEBİYATI (4)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR (4)	2	2	2	2
	GÜZEL SANATLAR	SOSYAL ETKİNLİK (4)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)
		SEÇMELİ GÖRSEL SANATLAR (4)	2	2	2	2
		SEÇMELİ MÜZİK (4)	2	2	2	2
		SANAT TARİHİ (1)	2	2	2	2
	BİLİŞİM	DRAMA (1)	1	1	1	1
		BİLGİSAYAR BİLİMİ (2)	2	2	2	2
		PROJE HAZIRLAMA (1)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)	(1)(2)
	SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI		5	4	18	20
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME		1	1	1	1	
TOPLAM DERS SAATİ		40	40	40	40	

7.6 (EK-6) Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

- 1) 7/9/2013-28758 RG
- 2) 19/2/2014-28918 RG
- 3) 21/6/2014-29037 RG
- 4) 13/9/2014-29118 RG
- 5) 19/9/2014-29124 RG
- 6) 1/7/2015-29403 RG
- 7) 28/10/2016-29871 RG
- 8) 26/3/2017-30019 RG
- 9) 16/9/2017-30182 RG

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün ortaöğretim kurumlarında eğitim, öğretim, yönetim ve işleyişe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün ortaöğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim ve işleyişine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (Değişik: RG 16/9/2017-30182) (1) Bu Yönetmelik, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, **20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu**, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alan: Ortaöğretim kurumlarında ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam imkânı sağlayan programların her birini,
- b) Atölye: Mesleki ve teknik eğitim programlarının gerektirdiği uygulamalı derslerde bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması amacıyla sağlık ve güvenlik koşulları da dikkate alınarak gerekli donatımı yapılmış eğitim, öğretim, uygulama ve üretim yapılan ortamı,
- c) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- ç) Bilişim araçları: Ses ve görüntü kaydı yapma özelliği olan cep telefonu ve kamerayla bilgi toplama, saklama, tasarlama, işleme, aktarma ve çoğaltmada kullanılan bilgisayar, internet, veri depolama aygıtları çağrı cihazı ve benzeri araçları,
- d) Çerçeve öğretim programı: Bir meslek alanında ve/veya dalında modüler yapıda hazırlanan öğretim programının tanıtımı ve uygulanmasıyla ilgili açıklamaları, haftalık ders

2) Yeni alınan dersten bir dönem puanı alınabilecek kadar süre bulunmaması durumunda eski okulundaki dersin dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır.

d) **(Ek:RG-13/9/2014-29118)** Sorumluluk sınavına giren öğrencilerin yılsonu puanı, o dersin yılsonu puanı ile sorumluluk sınavından alınan puanın aritmetik ortalamasıdır.

e) **(Ek:RG-26/3/2017-30019)** Mesleki eğitim merkezlerinde kurum aynı olmakla birlikte işyeri değişikliği yapılması durumunda öğrencinin dönem puanının hesabında dönem içinde en fazla pratik eğitim aldığı işletmede ilgili usta öğretici/eğitici personelin vereceği puanlar dikkate alınır.

(2) Dönem puanlarının aritmetik ortalaması hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Bir dersin ağırlığı ve ağırlıklı puanı

MADDE 54- (1) Bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir.

(2) Bir dersin yılsonu puanıyla o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır.

Yılsonu başarı puanı

MADDE 55- (1) Öğrencinin yılsonu başarı puanı, derslerin ağırlıklı puanları toplamının bu derslerin haftalık ders saatleri toplamına bölümüyle elde edilen puandır. Naklen gelen öğrencilerin yılsonu başarı puanı hesaplanırken yeni oluşacak haftalık ders saati sayısı toplamı esas alınır. Yılsonu başarı puanı hesaplanırken bölme işlemi, virgülden sonra iki basamak yürütülür.

(2) Yılsonu başarı puanı, mezuniyet puanının hesaplanmasında esas alınır.

(3) **(Değişik: RG 16/9/2017-30182)** Evde veya hastanede eğitim hizmeti verilen öğrencilerin başarı durumlarının değerlendirilmesi, sorumlu olduğu eğitim programının uygulandığı okullardaki değerlendirme ölçütlerine göre yapılır. Okutulan derslerin puanları e-Okul sistemine işlenir. Öğrenci okutulmayan derslerden muaf tutulur.

Ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılma

MADDE 56- (1) Öğrencinin, ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılabilmesi için;

a) İki dönem puanının aritmetik ortalamasının en az 50 veya birinci dönem puanı ne olursa olsun ikinci dönem puanının en az 70,

b) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin, beceri sınavı puanı en az 50 olmak kaydıyla birinci ve ikinci dönem puanları ile beceri sınav puanının aritmetik ortalamasının en az 50 veya beceri sınav puanının 70 olması gerekir.

Doğrudan sınıf geçme

MADDE 57- (1) **(Değişik cümle:RG-1/7/2015-29403)** Ders yılı sonunda her bir dersten iki dönem puanı bulunmak kaydıyla;

a) Tüm derslerden başarılı olan,

b) Başarısız dersi/dersleri olanlardan, yılsonu başarı puanı en az 50 olan öğrenciler doğrudan sınıf geçer.

(2) **(Değişik:RG-28/10/2016-29871)** Birinci fıkradaki şartları taşımakla birlikte yılsonu başarı puanıyla başarılı sayılamayacak derslerden başarısız olan öğrenciler, o dersten/derslerden sorumlu geçer.

ASCA National Standards for Students

- A:C1.4 Demonstrate an understanding of the value of lifelong learning as essential to seeking, obtaining and maintaining life goals
- A:C1.5 Understand that school success is the preparation to make the transition from student to community member
- A:C1.6 Understand how school success and academic achievement enhance future career and vocational opportunities

Career Development

ASCA National Standards for career development guide school counseling programs to provide the foundation for the acquisition of skills, attitudes and knowledge that enable students to make a successful transition from school to the world of work, and from job to job across the life span.

Standard A: Students will acquire the skills to investigate the world of work in relation to knowledge of self and to make informed career decisions.

C:A1 Develop Career Awareness

- C:A1.1 Develop skills to locate, evaluate and interpret career information
- C:A1.2 Learn about the variety of traditional and nontraditional occupations
- C:A1.3. Develop an awareness of personal abilities, skills, interests and motivations
- C:A1.4 Learn how to interact and work cooperatively in teams
- C:A1.5 Learn to make decisions
- C:A1.6 Learn how to set goals
- C:A1.7 Understand the importance of planning
- C:A1.8 Pursue and develop competency in areas of interest
- C:A1.9 Develop hobbies and vocational interests
- C:A1.10 Balance between work and leisure time

C:A2 Develop Employment Readiness

- C:A2.1 Acquire employability skills such as working on a team, problem-solving and organizational skills
- C:A2.2 Apply job readiness skills to seek employment opportunities
- C:A2.3 Demonstrate knowledge about the changing workplace
- C:A2.4 Learn about the rights and responsibilities of employers and employees
- C:A2.5 Learn to respect individual uniqueness in the workplace
- C:A2.6 Learn how to write a résumé
- C:A2.7 Develop a positive attitude toward work and learning
- C:A2.8 Understand the importance of responsibility, dependability, punctuality, integrity and effort in the workplace
- C:A2.9 Utilize time- and task-management skills

Standard B: Students will employ strategies to achieve future career goals with success and satisfaction.

C:B1 Acquire Career Information

- C:B1.1 Apply decision-making skills to career planning, course selection and career transition
- C:B1.2 Identify personal skills, interests and abilities and relate them to current career choice
- C:B1.3 Demonstrate knowledge of the career-planning process
- C:B1.4 Know the various ways in which occupations can be classified
- C:B1.5 Use research and information resources to obtain career information
- C:B1.6 Learn to use the Internet to access career-planning information
- C:B1.7 Describe traditional and nontraditional career choices and how they relate to career choice
- C:B1.8 Understand how changing economic and societal needs influence employment trends and future training

C:B2 Identify Career Goals

- C:B2.1 Demonstrate awareness of the education and training needed to achieve career goals
- C:B2.2 Assess and modify their educational plan to support career
- C:B2.3 Use employability and job readiness skills in internship, mentoring, shadowing and/or other work experience
- C:B2.4 Select course work that is related to career interests
- C:B2.5 Maintain a career-planning portfolio

Standard C: Students will understand the relationship between personal qualities, education, training and the world of work.

C:C1 Acquire Knowledge to Achieve Career Goals

- C:C1.1 Understand the relationship between educational achievement and career success
- C:C1.2 Explain how work can help to achieve personal success and satisfaction
- C:C1.3 Identify personal preferences and interests influencing career choice and success
- C:C1.4 Understand that the changing workplace requires lifelong learning and acquiring new skills
- C:C1.5 Describe the effect of work on lifestyle
- C:C1.6 Understand the importance of equity and access in career choice
- C:C1.7 Understand that work is an important and satisfying means of personal expression

C:C2 Apply Skills to Achieve Career Goals

- C:C2.1 Demonstrate how interests, abilities and achievement relate to achieving personal, social, educational and career goals
- C:C2.2 Learn how to use conflict management skills with peers and adults
- C:C2.3 Learn to work cooperatively with others as a team member
- C:C2.4 Apply academic and employment readiness skills in work-based learning situations such as internships, shadowing and/or mentoring experiences

Personal/Social Development

ASCA National Standards for personal/social development guide school counseling programs to provide the foundation for personal and social growth as students progress through school and into adulthood.

Standard A: Students will acquire the knowledge, attitudes and interpersonal skills to help them understand and respect self and others.

PS:A1 Acquire Self-knowledge

- PS:A1.1 Develop positive attitudes toward self as a unique and worthy person
- PS:A1.2 Identify values, attitudes and beliefs
- PS:A1.3 Learn the goal-setting process
- PS:A1.4 Understand change is a part of growth
- PS:A1.5 Identify and express feelings
- PS:A1.6 Distinguish between appropriate and inappropriate behavior
- PS:A1.7 Recognize personal boundaries, rights and privacy needs
- PS:A1.8 Understand the need for self-control and how to practice it
- PS:A1.9 Demonstrate cooperative behavior in groups
- PS:A1.10 Identify personal strengths and assets
- PS:A1.11 Identify and discuss changing personal and social roles
- PS:A1.12 Identify and recognize changing family roles

PS:A2 Acquire Interpersonal Skills

- PS:A2.1 Recognize that everyone has rights and responsibilities
- PS:A2.2 Respect alternative points of view
- PS:A2.3 Recognize, accept, respect and appreciate individual differences
- PS:A2.4 Recognize, accept and appreciate ethnic and cultural diversity
- PS:A2.5 Recognize and respect differences in various family configurations
- PS:A2.6 Use effective communications skills
- PS:A2.7 Know that communication involves speaking, listening and nonverbal behavior
- PS:A2.8 Learn how to make and keep friends

7.8 (EK-8) MCPS Rehberlik ve Yönlendirme Kaynakları

COUNSELING/ADVISORY RESOURCES

FEBRUARY 2008

www.mdreportcard.org
www.marylandpublicschools.org

Table of Contents

Section 1:	
<i>Introduction & Assumptions</i>	6
General Introduction	7
Maryland Advisement Program Grid	12
Maryland High School Graduation Requirements	15
Section 2:	
<i>Transition Checklists and Planners</i>	16
Transition Checklists Grades 8-12	17
Student Planners Grades 9-12	23
Section 3:	
<i>The Counseling/Advisory Program</i>	31
Overview	32
Counseling Calendar	34
Working with Students Grades 7-12	35
Section 4:	
<i>Post-Secondary Planning</i>	42
Suggested Activities Grades 7-12	43
Working with Juniors & Seniors	44
Section 5:	
<i>School-Based Activities</i>	71
Overview	72
School-Based Activities Grades 7-12	73
Suggested Activities Grades 9-12	78
Advisory Meeting Activities	83
Character Building Activities	105
Career Folders	111
Goal Setting	112
Career Cluster Exploration Activities	116

**9th Grade
Counseling/Advisory**

- Freshman "Interview"
- Career interview and assessment results
- Decision-Making and career planning
- Revisit Career Cluster/Pathway interest choice (Link to HS coursework)
- Forecasting & revise career plan to include postsecondary options
- Academic review to ensure academic progress meets career goal requirements
- Career Center Visitations

MD Standards - 1,2,3,4

- 1. Self Awareness**
- 2. Career Awareness**
- 3. Career Exploration**
- 4. Career Preparation**

**10th Grade
Counseling/Advisory**

- Career interview
- Academic review to ensure academic progress meets career goal requirements; evaluate, make decisions; reset goals
- Forecasting & Career Cluster/Pathway link to HS coursework
- Classroom guidance of post secondary options
- Review career plan and make pathway program sequence revisions if needed
- PST exam

MD Standards - 1,2,3,4,6

- 1. Self Awareness**
- 2. Career Awareness**
- 3. Career Exploration**
- 4. Career Preparation**
- 6. Career Satisfaction & Transition**

**11th Grade
Counseling/Advisory**

- Review career plan and make revisions to pathway program sequence and selected postsecondary options (if needed)
- Prepare transition plan
- Academic and Career Cluster Pathway Review
- Forecast
- Steps and timelines for college entrance tests, admission, financial aid and/or selecting training and employment options
- PST exam

MD Standards - 1,2,3,4,6

- 1. Self Awareness**
- 2. Career Awareness**
- 3. Career Exploration**
- 4. Career Preparation**
- 6. Career Satisfaction & Transition**

REHBERLİK HİZMETLERİ PROGRAM HAZIRLAMA KİTAPÇIĞI

öğretmenler tarafından sunulan öğrencilerin kişilik özellikleri, sosyoekonomik koşulları, aile özellikleri, çevreyle ilişkileri, psikolojik uyumu, sağlık durumu, ilgi ve yetenekleri, sahip olduğu değerler, akademik başarısı gibi durumlar hakkında test ve test dışı teknikler yoluyla bilgi toplanması ve elde edilen bilginin kişiyle paylaşılmasını içeren bütünlendirilmiş çalışmalardır.

1.2.1.3. (ÖÖV) Bilgi Verme Çalışmaları: Öğrencilerin kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki gelişim alanlarında ihtiyaç duydukları bilgilerin bireysel görüşme; küçük grup çalışmaları; psiko-eğitsel programların uygulanması, seminer, gezi, atölye çalışması, konferans, panel gibi büyük grup çalışmaları ve pano, broşür, okul internet sayfası vb. yayın hazırlama yolları ile sunulmasıdır.

Bilgi verme çalışmaları üç alanda sunulmaktadır;

(ÖÖVK) Kişisel Sosyal Rehberlik: Sosyal duygusal beceriler, kendini tanıma ve anlama, gelişim dönemi ve görevleri, kendine karşı olumlu tutum, özerk kimlik gelişimi, duygu düzenleme, ihmal ve istismardan korunma ve bağımlılıkla mücadele gibi konularda öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup, psiko-eğitsel grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

(ÖÖVE) Eğitsel Rehberlik: Okula ve çevreye uyum sağlama, öğrenmeyi öğrenme, verimli ders çalışma becerileri kazanma, eğitimiyle ilgili karar verme süreçleri, başarıyı engelleyen etmenler, devamsızlık nedenleri, kişiye özgü öğrenme stilleri, üst öğrenim kurumları ile eğitim ve meslek yaşamı arasında bağlantı kurma gibi konularda öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup, psiko-eğitsel grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

(ÖÖVM) Mesleki Rehberlik: Meslekleri tanıma, ilgi, yetenek ve değerlerini tanıma, kişisel nitelikleri ile meslekler/işler arasındaki ilişkileri anlama, iş yaşamı ve çalışmaya ilişkin olumlu tutum geliştirme, mesleğe hazırlanma konularında öğrencilere bireysel görüşme, küçük grup ve büyük grup çalışmaları yolu ile sunulan bilgi verme çalışmalarıdır.

1.2.1.4. (ÖÖY) Yönelme ve İzleme: Öğrencinin kendine uygun olan eğitim kurumuna, alana, dala, staja, işe, mesleğe, okul içi ya da dışı sosyal ve kültürel etkinliklere yönelmesine yardım eden rehberlik hizmetleridir. Yönelme hizmeti sunulacak konuda daha önceden öğrenciye bireyi tanıma çalışması ve bilgi verme çalışması yapılması esastır.

İzleme çalışmaları; sunulan rehberlik hizmetlerinin etkililiğini ortaya koymak ve öğrencinin gelişimini izlemek için yürütülen çalışmalardır.

7.10 (EK-10) Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Prg.

İÇİNDEKİLER	
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ	3
OKULLARDA PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ ..	5
Hizmetler Modeli.....	6
Süreç Modeli	6
Görevler Modeli.....	6
Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli	6
PROGRAMIN GEREKÇELERİ	10
PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	12
PROGRAMIN VİZYONU	13
PROGRAMIN YAPISI	13
Okul Müdüründen Beklentiler	18
Okul Rehber Öğretmeninden Beklentiler	18
Sınıf Rehber Öğretmeninden Beklentiler	19
Veliden Beklentiler.....	20
PROGRAMIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORM ÖRNEKLERİ.....	24
TABLolar.....
TABLO 1 : “Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Programı” Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı.....	31
TABLO 2 : “Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Programı” Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımlar ve Kazanımlara İlişkin Açıklamalar.....	36
TABLO 3 :Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Programı Kazanımlarının İşleniş Sırası Örneği.....	53
ETKİNLİK UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR.....	58
EKLER	59
EK 1 : Ortaöğretim Yeterlik Alanlarına Yönelik Örnek Etkinlikler.....	60
EK 2 : İlköğretim Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı	79
KAYNAKÇA.....	89

TABLO 1
“ORTAÖĞRETİM REHBERLİK VE YÖNLENDİRME PROGRAMI” YETERLİK ALANLARINA GÖRE
KAZANIMLARIN DAĞILIMI

NU	YETERLİK ALANLARI	SINIF
OKULA VE ÇEVREYE UYUM		
1.	Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.	9
2.	Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanır.	9
3.	Okula ilişkin olumlu tutum sergiler.	9
EĞİTSEL BAŞARI		
4.	Başarı ve başarısızlığa neden etmenleri belirler.	9
5.	Ders çalışma alışkanlıklarını verimlilik açısından değerlendirir.	9
6.	Verimli ders çalışma tekniklerini açıklar.	9
7.	Sınav kaygısının akademik başarıya etkisini açıklar.	9
8.	Eğitsel alanlardaki güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirir.	9
9.	Geleceğe ilişkin amaçlarını açıklar.	10
10.	Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.	10
11.	Grup çalışmalarına etkili biçimde katılır.	10
12.	Verdiği kararları etkili karar verme basamakları açısından değerlendirir.	10
13.	Etkili karar verme unsurlarını kararlarında kullanır.	10
14.	Yükseköğretim kurumlarına geçiş için akademik başarısını artırıcı çalışma planı yapar.	11
15.	Geleceğe ilişkin amaçlarını toplumun sosyal ve ekonomik kaynaklarını da dikkate alarak belirler.	11
16.	Yükseköğretim kurumlarına geçiş için akademik başarısını artırıcı çalışma planının etkililiğini değerlendirir.	11
17.	Yükseköğretim kurumlarına geçiş ile ilgili bilgi edinir.	11
18.	Geleceğe yönelik belirlediği amaçların ulaşılabilirliğini değerlendirir.	11
19.	Sınava ilişkin duygularını sınav performansına etkileri açısından değerlendirir.	12
20.	Sınav kaygısıyla başa çıkma yollarını kullanır.	12

EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM		
71.	Eğitsel ve mesleki planlama dosyası düzenler.	9
72.	Okulda seçebileceği dersler hakkında bilgi toplar.	9
73.	Ders seçimine etki eden faktörleri sıralar.	9
74.	Kendini tanımının ders seçimindeki önemini fark eder.	9
75.	Seçebileceği dersler ile meslekler arasındaki ilişkiyi açıklar.	9
76.	Seçeceği mesleğin hayatını nasıl etkileyeceğini açıklar.	9
77.	Mesleki değerleri, ilgileri, yetenekleri ve kişilik özellikleri ile seçebileceği dersler arasında ilişki kurar.	9
78.	Eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanarak, mesleki değer, ilgi, yetenek ve akademik başarısını göz önünde bulundurarak geçiş yapabileceği okulları değerlendirir.	9
79.	Ders seçiminde kendini ve içinde bulunduğu koşulları değerlendirir.	9
80.	Eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanarak mesleki değer, ilgi, yetenek ve akademik başarısına uygun ders seçimi yapar.	9
81.	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişilik özellikleri ile ilgili bilgi edinir.	10
82.	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim hakkında bilgi edinir.	10
83.	Mesleki değerlerin meslek seçimindeki rolünü açıklar.	10
84.	Meslekleri tanıtan kaynaklar hakkında bilgi edinir.	10
85.	Ön yargıların meslek seçimine etkilerini değerlendirir.	10
86.	Mesleki doyum ile mesleki değer, ilgi, yetenek ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi fark eder.	10
87.	Seçtiği derslerin dışında kalan diğer derslerle ilgili yükseköğretim programları hakkında bilgi edinir.	10
88.	Meslekleri tanıtan kaynaklardan yararlanarak geleceğe yönelik hedeflerini değerlendirir.	10
89.	Mesleki değer, ilgi, yetenek ve akademik başarısını göz önünde bulundurarak seçtiği/seçeceği derslerin uygunluğunu değerlendirir.	10
90.	Önemi artan ve azalan meslekler hakkında bilgi edinir.	11
91.	Kısa ve uzun dönemde mesleki hedeflerini belirler.	11
92.	Üretkenliğin toplum açısından önemini fark eder.	11
93.	Ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların meslek seçimine etkilerini açıklar.	11
94.	Yükseköğretim programları ve koşulları hakkında bilgi edinir.	11

95.	Mesleki değer, ilgi, yetenek ve akademik başarısına göre yükseköğretim programını seçmenin önemini fark eder.	11
96.	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve mesleki kurslar hakkında bilgi edinir.	11
97.	Staj yapabileceği yerleri belirler.	11
98.	Seçtiği/seçeceği derslerin hayatını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini sorgular.	11
99.	Mesleki amaçlara ulaşmada çeşitli yükseköğretim programının koşullarına göre seçtiği/seçeceği derslerin uygunluğunu değerlendirir.	11
100.	Ortaöğretim süresince aldığı eğitimin hedeflediği mesleğe katkısını değerlendirir.	12
101.	Yükseköğretim programlarını ve koşullarını değerlendirir.	12
102.	Bulunduğu çevredeki meslekleri değerlendirir.	12
103.	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve mesleki kursları değerlendirir.	12
104.	Ortaöğretim sonrasında kendisine uygun olacak iş imkânlarını belirler.	12
105.	Yöneleceği iş ya da mesleğin iş piyasası, çalışma alanı ve koşullarıyla ilgili bilgi edinir.	12
106.	İş veya eğitim başvurusu için öz geçmiş yazar.	12
107.	İş görüşmesinde dikkat edilecek hususları açıklar.	12
108.	İş deneyiminin işe yerleşmede ve iş başarısındaki önemini açıklar.	12
109.	Çalışan ve işverenlerin temel hak ve sorumlulukları hakkında bilgi edinir.	12
110.	İş ve meslek yaşamında etik değerlerin önemini fark eder.	12
111.	Kendi kişilik özelliklerini iş bulma, sürdürme ve geliştirme açısından değerlendirir.	12
112.	Kişisel çabası ile edinebileceği bilgi, beceri ve birikimlerin başarılı bir iş yaşamı için gereğini açıklar.	12
113.	Meslek hayatında hayat boyu öğrenmenin önemini açıklar.	12
114.	Yükseköğretimde yararlanabileceği burslar ve yurtlar konusunda bilgi edinir.	12
115.	Yurt içi ve yurt dışı eğitim olanakları ve başvuru koşullarına ilişkin bilgi edinir.	12
116.	Uluslararası iş piyasasında geçerliliği olan meslekler hakkında bilgi edinir.	12
117.	Yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini kişisel, sosyal, akademik ve mesleki açılardan kendisine uygunluğuna göre değerlendirir.	12
118.	Mesleki gelişimde kitle iletişim araçlarından yararlanmanın önemini açıklar.	12
119.	"Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası"ndan yararlanarak yükseköğretim programı seçer.	12
120.	Mesleki değer, ilgi, yetenek, kişilik özellikleri ve akademik başarısına uygun yöneleceği yükseköğretim programını belirler.	12

7.11 (EK-11) Okullarda PDR Hizmetleri Kılavuzu

İÇİNDEKİLER

- A REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA (PDR) HİZMETLERİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR**
 - a Eğitim-Öğretim Yılı Başı ve Sonunda Yapılacak PDR Hizmetleri
 - b Eğitsel, Mesleki ve Kişisel Rehberlik Alanlarında Yürütülecek PDR Hizmetleri
 - c Psikososyal Müdahale Hizmetleri Kapsamında Risk Gruplarına Yönelik Hizmetler
 - c.1 Cinsel İstismara Uğrayan Öğrencilere Yönelik Hizmetler
 - c.2 İhmal Edilen Öğrencilere Yönelik Hizmetler
 - c.3 Şiddete Maruz Kalan ve Şiddet Uygulayan Öğrenciler İle Karşılaştığında Yapılması Gerekenler
 - c.4 Madde Bağımlılığı Olduğu Düşünülen Öğrencilerle Yapılması Gerekenler
 - d Adli Makamlarca Danışmanlık ve Eğitim Tedbir Kararı Verilen Öğrenciler İle Yürütülecek PDR Hizmetleri;
 - e RAM PDR Hizmetleri Bölümüne Öğrenci Yönlendirme
 - f Rehberlik Öğretmeni Olmayan Okullarda Rehberlik Hizmetlerinin Yürütülmesi
- B ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR**
 - a Özel Eğitime İhtiyacı Olan ya da Olduğu Düşünülen Bireyler
 - a.1 Yönlendirme Süreçleri
 - a.2 Kaynaştırma öğrencilerine yönelik uygulamalar ve BEP hazırlama
 - b Özel Yetenekli Tanısı Alan ya da Özel Yetenekli Olduğu Düşünülen Öğrenciler
 - b.1 Yönlendirme Süreçleri
 - b.2 Özel yetenekli öğrencilere yönelik uygulamalar ve ZEP hazırlama
- C REHBERLİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖREV ALDIĞI KURULLAR VE GÖREVLERİ**
 - a Okulda Görev Aldığı Kurullar ve Görevleri
 - b RAM'da Görev Aldığı Kurullar ve Görevleri
- D REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİNDE TUTULMASI GEREKEN DOSYALAR**
- E ÖZLÜK HAKLARI**

b
Eğitsel, Mesleki
ve Kişisel
Rehberlik
Alanlarında
Yürütülecek
PDR Hizmetleri

6. Bir sonraki eğitim öğretim yılı çalışmalarının planlanması için okul yöneticileri ile öğretmenlerden görüş ve öneriler alır.

Bu bölümde okullarda yürütülecek eğitsel, mesleki ve kişisel rehberlik çalışmalarına yer verilmiş olup, söz konusu çalışmalar okul türü, eğitim kademesi ve öğrenci gelişim düzeyleri dikkate alınarak yürütülür. Bu kapsamda;

- 1 Eğitim-öğretim yılı başında ilkokullarda 1. sınıf, ortaokullarda 5. sınıf ve liselerde 9.sınıf öğrencilerine yönelik oryantasyon programında alanıyla ilgili belirtilen çalışmaları gerçekleştirir.
- 2 Liselerde PDR alanında özel bilgi ve beceri gereken grup rehberliği etkinliklerini uygular.
- 3 Pano, okul web sayfası, okul dergisi gibi iletişim araçlarını etkin kullanarak, PDR hizmetlerinin yaygınlaşmasını sağlar.
- 4 Ortaokullarda rehberlik ve kariyer planlama dersi ile liselerde rehberlik ve yönlendirme dersinin işlenişinde şube öğretmenlerine müşavirlik yapar.
- 5 Üst eğitim kurumlarına geçiş, sınav sistemleri gibi mesleki rehberlik konularında öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir, ilgili çalışmaları planlar ve uygular.
- 6 Meslekler, çalışma koşulları, aylık gelir gibi meslek değerleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.
- 7 Kariyer planlama kapsamında öğrencilere iş arama ve iş başvurusu yapabilme becerilerini kazandırma çalışmaları yapar.
- 8 Öğrencilerle bireysel ve grup görüşme/danışma yapar (öğrencilerle ders saatinde görüşme yapılması-

nin sorun olduğu okullarda, görüşme zamanının öğretmenler kurulu ya da rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu toplantısında ele alınarak karara bağlanması önerilir).

- 9** Velilerle görüşme ve işbirliği yapar.
- 10** Farklı kurum ve kişilerle işbirliği yaparak öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik seminer, söyleşi, konferans, gezi vb. çalışmaları düzenler.
- 11** Liselerde öğrencilerin potansiyellerini ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmelerine fırsat vermek amacıyla ders seçimi sürecinde gerekli mesleki ve eğitsel rehberlik çalışmaları yapar.
- 12** Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması için amaç belirleme, zamanı etkin kullanma ve verimli ders çalışma gibi becerileri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapar.
- 13** Sınıf/şube öğretmeni işbirliği ile öğrencilerin öğrenme stillerini tanımalarına destek olur.
- 14** Sınav kaygısının azaltılmasına yönelik müdahale programlarını uygular.
- 15** Okul yönetimi koordinasyonunda sürekli devamsızlık yapan öğrencilere yönelik alanı ile ilgili önlemleri alır ve gerekli rehberlik hizmetlerini sunar.
- 16** Öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda ölçek ve envanterleri seçiminde sınıf/şube öğretmenleriyle işbirliği yapar ve seçilen ölçek ve envanterlerin sınıf/şube öğretmenince uygulanmasını sağlar. Uygulanan ölçek ve envanter sonuçlarının birer kopyasını ayrıntılı değerlendirmek üzere toplar ve dosyalar.
- 17** Özel Eğitim Meslek Lisesi, Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi, Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi bünyesinde oluşturulan izleme ve değerlendirme kurulunun bir üyesi olarak,

kurulda tanımlanmış görevleri yerine getirir. Öğrenci ve velilere yönelik eğitsel ve mesleki rehberlik hizmetlerini sunar.

- 18** Gelişim dönemleri ve özellikleri konusunda öğrenci, öğretmen ve velileri bilgilendirir.
- 19** Öğrencilerin gelişim dönemi özelliklerini fark etmelerini sağlar ve gelişim dönemi sorunları ile baş etmelerinde danışmanlık eder.
- 20** Öğrencilerin kendileri ve başkalarının duygularını tanıma, kabul etme ve uygun bir biçimde ifade etme konularında duygusal gelişimlerini destekler.
- 21** Öğrencilerin eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerinde yol gösterir.
- 22** Aile eğitim programlarını uygular.
- 23** İhtiyaç duyulan durumlarda okul yönetimi ya da sınıf/şube öğretmenleri ile birlikte aile ziyaretleri yapar.
- 24** Öğrencilerin etnik, dinsel, sınıfsal farklılık ile cinsel yönelim, süregelen hastalık gibi konularda ayrımcılığa maruz kalmamaları için önleyici ve koruyucu rehberlik çalışmalarına yer verir. Farklılıkların kabulü ve bir arada yaşama konusunda öğretmen ve okul yöneticileri ile birlikte olumlu okul ikliminin yaratılmasına katkı sağlar.
- 25** Öfke, kaygı, şiddet ve zorbalık hakkında öğrencilere farkındalık kazandırır ve baş etme becerilerini güçlendirir.
- 26** Teknoloji bağımlılığı (internet, telefon, bilgisayar oyunları, televizyon vb.) konusunda farkındalık kazandırır ve önleyici çalışmalar yapar. Gerektiğinde öğrenciyi sağlık kurumlarına yönlendirir.
- 27** Öğrencilerin doğal afet, göçük, kaza, kayıp, istismar

C
Psikososyal
Müdahale
Hizmetleri
Kapsamında
Risk Gruplarına
Yönelik Hizmetler

gibi travmatik yaşantılarla baş etme becerilerini geliştirmelerine destek olur. Gerektiğinde sağlık kurumlarına yönlendirir.

- 28** Okul yönetimi koordinasyonunda şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik genelge doğrultusunda okul ekibi içerisinde belirtilen görevleri yerine getirir.
- 29** Gerektiğinde öğrencileri diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirir(sağlık kuruluşları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) il/ilçe müdürlükleri, emniyet/jandarma birimleri vb.).

Bu bölümde okullarda yaşanabilecek riskli durumlarda okul yönetimi, öğretmen, rehberlik ve psikolojik danışma servisi işbirliğinde yürütülmesi gereken hizmetler ile izlenecek basamaklara yer verilmiştir. Bu kapsamda;

c.1 Cinsel İstismara Uğrayan Öğrencilere Yönelik Hizmetler

- 1** Cinsel istismar durumlarında çocuğun beyanının doğruluğu sorgulanmadan, beyanı esas kabul edilerek süreç yürütülür. Görüşme yapan kişi çocuğun anlatımı sırasında olaya ilişkin meraklı bir tutum içinde detayları öğrenmeye çalışmaz, hayret, üzüntü, öfke gibi duygusal tepkiler göstermez.
- 2** Çocuğun beyanını tutanak altına alır.
- 3** Türk Ceza Kanununun 279. maddesi gereğince bildirimler adli ve kolluk birimlerine ivedi bir şekilde yüz yüze ya da telefon yoluyla yapılır.
- 4** Bildirim sürecinde ailenin onayı aranmaz.
- 5** Bildirim sonrası süreçler hakkında çocuk bilgilendirilir.

Maryland High School Diploma

This is to certify that

Justin Andrew Bayam

has completed in a satisfactory manner at the

Oakland Hills High School

a program of studies in accordance with the requirements of the State Board of Education for graduation from an approved High School and is therefore awarded this

Diploma

In Testimony Whereof, the seal of the Board of Education of Howard County and the signatures required by law are hereunto affixed this month of May, 1987.

Ann Ann Eblew

Principal of School

Justin Andrew Bayam

State Superintendent of Schools

James L. Deas

Chairman, Board of Education

John W. Hensley

County Superintendent of Schools

7.13 (EK-13) MEB Anadolu Lisesi Diploması Örneği

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANADOLU LİSESİ DİPLOMASI

Öğrenci İsmi Soyadı		Valiliği adı
Adı soyadı	Okul numarası	Diploma grubu
Baba adı	Diploma numarası	Diploma sınıfı
Ana adı	Diploma tarihi	
Diploma ayı ve yılı	Diploma gösterdikçe	
Daha önce mevcut başka okul	Alan / İl	
Diplomaya geçen okul		

Öğrenci No: _____ Anadolulise Milli Eğitim Bakanlığı Anadolulise Liseli öğrencilerden bu diploma almaya hakk kazanmıştır. 31.05.2018